

Edita:
Edicions Terra
Nostra, S.A.
C/. València, 244.
08007 Barcelona
Tels. 215 27 39
215 27 84

Any VIII N.º 381

Setmana de l'11 al 17 de
gener del 1987

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Preu: 75 Ptes.

Catalunya Cristiana

Ni que viatgéssim per
tot el món per cercar
la bella,
no la trobaríem pas si
no la portéssim en
nosaltres.

Emerson

AFINANT

Una laica singular

JOAN E. JARQUE I JUTGLAR

Aquest any, per l'Església, serà l'any del laicat. El Sínode dels bisbes que se celebrarà per la tardor versarà sobre "la vocació i la missió dels laics en l'Església". Els episcopats de molts països n'han fet una preparació acurada, i a casa nostra, que com a bons mediterranis, tenim una gran traça per improvisar, segurament que ara ens hi posarem de valent...

Serà una coincidència feliç —només una coincidència? D'altra banda, pel creient no és tot Providència?— que aquest Sínode se celebri en ple any marià. En efecte, des de la Pentecosta d'enguany fins a la festa de l'Assumpció del 1988, el Papa ens ha invitat a meditar i celebrar la "vocació" i la "missió" no pas d'un bisbe, d'un prevere o d'un diaca, ni tant sols d'una monja, sinó la d'una senzilla "dona del poble de Déu". Ben mirat, la "beneïda entre totes les dones": Maria de Natzaret, l'esposa de Josep el Just i la Mare de Nostre Senyor Jesucrist.

Els missioners morts en l'accident d'aviació de Guinea Equatorial pertanyien a diverses famílies religioses

MADRID.— El dimarts a la tarda arribaren a Madrid les despulles mortals de les víctimes de l'accident aeri ocorregut a Guinea Equatorial el divendres 2 de gener.

El nombre de víctimes s'eleva a vint-i-dues, onze de nacionalitat espanyola, i les altres onze equato-guineanes. Entre les espanyoles, figuraven set missioners que realitzaven la seva tasca pastoral i missionera en aquell país.

Després de les primeres informacions una mica confuses aparegudes a la premsa, CATALUNYA CRISTIANA pot precisar que els religiosos espanyols víctimes de l'accident són els següents: El pare Rafael Ballesteros Arranz, salesià, de 31 anys, llicenciat en filoso-

fia, que exercia professorat a l'Escola del Magisteri i a l'Institut de Malabo. Les religioses salesianes Nieves Domínguez, Juana Alonso i Araceli Moreno. Entre aquestes religioses salesianes, víctimes de l'accident, també hi figura M. Úrsula Borasa, equato-guineana.

També entre les víctimes figura la mare Carmen Gañán Saldaña, Superiora general de les Religioses Calasàncies, Filles de la Divina Pastora, que exercia el càrrec des de juliol del 1985, i María Angustias López Domínguez, Secretària General del mateix Institut, exercint el càrrec des de la mateixa data.

A les dues famílies religioses, C.C. expressa el més sentit condol.

El Sant Pare anuncia la celebració d'un any marià

"Catalans: En la Mare de Déu de Montserrat teniu la vostra mare"

(Lleó XIII)

El Sant Pare, en la seva homília de la missa de Cap d'Any va anunciar la celebració d'un any marià, que abastarà des de la diada de Pentecosta del 1987 a la festa de l'Assumpció de la Mare de Déu de l'any 1988.

Aquest anunci i el de la publicació d'una encíclica sobre Maria "en el misteri de Crist i de l'Església tal com ens va ensenyar el Concili", ha obtingut ampli ressò, sorprenent fins i tot, en la premsa d'arreu del món.

El Papa, naturalment, espera que aquest any marià sigui celebrat no precisament a Roma, sinó que "cada diòcesi el celebri amb iniciatives particulars..."

Catalunya, amb el seu gran rosari de santuaris marians pot, i esperem que així sigui, donar un bell exemple del seu filial amor a la Mare de Déu, demostrat a través dels segles i de la seva història.

10.000 adreces
10.000 nous lectors

5 persones de la vostra coneixença

CATALUNYA CRISTIANA *UNEIX!*

Cal que el vostre setmanari arribi a **moltes més famílies**. Qualsevol persona, un viatjant, un artista, una mestra, un botiguer, una mestressa de casa, un fuster, un agricultor..., si pensen com penseu vós, li interessarà CATALUNYA CRISTIANA. **Oi que en coneixeu molts? Digueu-nos qui són.**

- Participeu en la nostra tasca d'una manera fàcil, però molt important.
- Doneu-nos les seves adreces omplint les butlletes.
- Si sabeu més adreces, escriviu-les en un altre paper. Envieu-nos-les.
- Nosaltres farem que tots ells coneguin també CATALUNYA CRISTIANA.

Nom	Nom	Nom	Nom	Nom
adreça	adreça	adreça	adreça	adreça
.....tel	tel	tel	tel	tel
població.....	població.....	població.....	població.....	població.....
D.P.....Prov.....	D.P.....Prov.....	D.P.....Prov.....	D.P.....Prov.....	D.P.....Prov.....

Encara podeu fer més

Aquell amic vostre que té interès per CATALUNYA CRISTIANA, doneu-li a omplir la butlleta de subscripció.

Envieu-nos-la

Catalunya Cristiana Carrer de València, 244, 2n. 08007 BARCELONA Nom..... Domicili.....nº.....Població.....D.P..... Se subscriu per 1 any a CATALUNYA CRISTIANA en català/castellà per pessetes 3.900.- Aquest import el faré efectiu de la forma següent: ☐ Pagament domiciliat ☐ Xec nominatiu que s'adjunta 	ORDRE DE DOMICILIACIÓ Banc/Caixa.....Agència..... Senyors: Els prego que d'ara endavant, fins a nou avís, amb càrrec al meu comptellibreta nº..... se serveixin pagar els rebuts que els presentarà EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A. per la meva subscripció al setmanari CATALUNYA CRISTIANA.
--	---

Catalunya Cristiana a cada llar cristiana Catalunya Cristiana

Editorial

Un anunci i una invitació

L'anunci de la celebració d'un any marià, des del 7 de juny d'enguany, festa de la Pentecosta fins al 15 d'agost del 1988 festa de l'Assumpció, anunci fet pel Papa en l'homilia de la missa de Cap d'Any, ha trobat un ressò sorprenent en la premsa d'arreu del món i fins de casa nostra. La decisió d'aquest Papa anunciant un any marià i la publicació d'una encíclica sobre Maria "en el misteri de Crist i de l'Església tal com ens va ensenyar el Concili", no podia sorprendre ningú que conegui el seu tarannà marià —la seva divisa "Totus tuus" és una referència clara a la seva consagració a Maria segons l'esperit del beat Grignó de Montfort—, l'estructura lògica del seu pensament i la seva fidelitat als ensenyaments del Concili Vaticà II: després d'haver dedicat una encíclica a Déu "ric en misericòrdia", una altra a Jesucrist "redemptor de l'home" i una altra a l'Esperit Sant "Senyor i donador de vida" era d'esperar que Joan Pau II presentés a tots els cristians la figura de Maria de Natzaret com "el model" de l'Església; aquella que com digué el Papa en l'homilia esmentada "va ser l'instrument providencial del qual es va servir el fill de Déu per esdevenir fill de l'home".

Aquest any marià, en la intenció del Papa, ha de col·locar-se en la perspectiva de la celebració del segon mil·lenari de la redempció. Hauria de ser com una mena d'advent en el qual l'Església visqués avui, com ho féu Maria a l'alba de la Redempció, l'espera d'un renaixement de Crist en el nostre món secularitzat.

L'exaltació de la figura de Maria, que aquestes celebracions jubilaris comportaran, hauria de ser un pas endavant en el llarg camí vers la unitat dels cristians. L'encíclica anunciada pel Papa i que donarà el to doctrinal de l'Any Marià parteix de la doctrina establerta pel Concili Vaticà II que col·loca Maria dins de l'Església i associada íntimament a Crist, l'únic mitjancer i salvador de l'home. Aquest enfocament de la pietat mariana de l'Església expressament volgut pel Concili, ha estat, sens dubte, un dels gestos més significatius del catolicisme envers les esglésies de la Reforma, com ho ha reconegut més d'un teòleg protestant. L'any marià anunciat hauria de ser una ocasió per explicitar més aquesta doctrina posant la veneració de la Mare de Déu a l'abast de tots els cristians i fent-ne, per què no, un punt més d'unió.

El Papa espera, com és natural, que aquest any marià sigui celebrat no precisament a Roma, sinó que "cada diòcesi el celebri amb iniciatives particulars", iniciatives que "poden integrar-se amb més fruit en el marc de l'any litúrgic i de la geografia dels santuaris que la pietat dels fidels" ha dedicat a la Mare de Déu. Heus ací, doncs, una invitació clara a l'Església catalana que s'honora amb tants santuaris marians. Esperem que aquestes iniciatives no triguin i des de les nostres pàgines ens proposem des d'ara fer-nos-en portaveus entusiastes.

Per una ètica universal

RENÉ COSTE
Professor de l'Institut catòlic de
Toulouse ("la Croix")

Des de diversos angles es parla avui de la necessitat d'elaborar i de reconèixer una ètica universal, encara que alguns són escèptics davant d'una perspectiva semblant. Es poden, tanmateix, bescollir diversos camins per fonamentar-la. Heu-ne ací un que té en compte els debats filosòfics més recents (especialment amb el marxisme) i teològics (teologia de l'alliberament).

El jove Karl Marx va proclamar "l'imperatiu ètic que reclama el capgirament de totes les condicions en el si de les quals l'home és un ésser disminuït, esclavitzat, abandonat, miserable". És veritat que el marxisme, segons els seus fundadors, es presenta com una antimoral. No els plaïa, els repugnava de recórrer als "valors" generalment invocats des del punt de vista humanista o des del punt de vista cristià: la "justícia", la "llibertat", la "igualtat", l'"amor", etc. ¿Volen però rebutjar tota moral? El seu comportament personal mostra exactament el contrari. Allò que refusaven, era una moral transcendent o també una moral que hauria encobert una mixtificació en profit de les classes dominants.

Des del punt de vista cristià, ¿com no fer-se seva una autèntica voluntat de contribuir amb totes les seves forces a l'alliberament dels explotats i dels oprimits? És una exigència essencial de la fe, malgrat que no sempre hagi estat ben percebuda pels cristians, cert nombre dels quals, en el transcurs dels segles, hi han estat greument infidels. El Déu de l'Èxode és contrari a tota opressió, tota explotació, tota alienació de l'home per l'home.

Aquesta és la significació comprometedora del càntic de Maria, que es remunta incontestablement als orígens del cristianisme, quan ens diu del Déu Salvador: "Les obres del seu braç són potents: dispersa els homes de cor altiu; derroca els poderosos del sol i exalta els humils; omple de béns els pobres, i els rics se'n tornen sense res" (Ll 1:51-53). Com ho ha confirmat un recent document de la Congregació per a la Doctrina de la fe: "Així una teologia de la llibertat i de

l'alliberament, com a ressò fidel del Magníficat de Maria conservat en la memòria de l'Església, constitueix una exigència del nostre temps".

Certament, com fa remarcar el mateix document, recolzant-se no solament en les conviccions de fe, sinó també sobre les lliçons d'experiència que la història renova constantment, l'Església "pensa que en primer lloc cal fer una crida a les capacitats espirituals i morals de la persona i a l'exigència permanent de conversió interior si es volen obtenir els canvis econòmics i socials que estiguin veritablement al servei de l'home". Però el document afegeix: "Tanmateix, la prioritat reconeguda a la llibertat i a la conversió del cor no elimina de cap manera la necessitat d'un canvi de les estructures injustes".

On se situa, doncs, el debat ètic? Els fundadors del marxisme tenien com a horitzó la societat industrial occidental. La moral que ells preconitzaven era una moral de classe (la del proletariat revolucionari). Als ulls d'Engels, només es podria sobrepassar la moral de classe en una societat sense classes plenament realitzada.

En una humanitat planetària com és la nostra, cal situar d'altra manera el problema de l'alliberament dels explotats i dels oprimits.

En un ésser humà allò que s'ha de tenir en compte en primer lloc no és la seva ubicació social, sinó la seva humanitat

fonamental. És perquè és home —sigui quina sigui la seva condició social— que té un dret absolut a no ser ni explotat ni oprimat, i un deure absolut de no explotar ni oprimir ningú.

Hem de voler sentir-nos solidaris de tota humanitat. Com ha dit Aurelio Pecci, fundador del Club de Roma, "la consciència de l'espècie ha de tenir prioritat sobre la consciència de classe i la consciència nacional". Si volem contribuir a un autèntic alliberament dels explotats i dels oprimits, i si volem impedir l'emergència de noves formes d'explotació i d'opressió, hem de promoure l'elaboració i el reconeixement d'una ètica universal, almenys posant-nos d'acord en alguns criteris essencials. I cal que sobre certs punts decisius, l'acord sigui considerat com incondicional. La incisiva enumeració del núm. 27, 3 de la constitució conciliar *Gaudium et spes* podria servir de base de diàleg, i més quan la majoria d'estipulacions són reconegudes per la Declaració Universal dels Drets de l'Home i per les convencions internacionals.

Precisament, el moviment històric dels drets de l'home constitueix una plataforma excepcional per a l'elaboració i el reconeixement d'una tal ètica. Les greus amenaces que les armes de destrucció fan pesar sobre l'esdevenidor de la humanitat n'accentuen fortament la urgència.

MEMBRE DE LA UCIP

Director: Joan E. Jarque i Jutglar
Sots-director: Francesc Malgosa i Riera
Edita: Edicions Terra Nostra, S.A.
Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós
Disseny: Josep Samper i Alejo

Redacció, administració, publicitat i fotocomposició: Edifici de la Parròquia de la M. de D. dels Àngels C./ València, 244, 2on.
Tels: 215/27 39 - 28 05 - 27 84 08007 Barcelona
Impressora: Publigraf, S.A.L. Consell de Cent, 224, Barcelona. D.L.B. 14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya: 3.900 ptes. Resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 4.400 ptes.

A causa del recent augment del franquisme, i dels costos de distribució, ens veiem obligats a variar les tarifes de subscripció a l'exterior de l'Estat espanyol. Les noves tarifes queden ja reflectides a partir del present número.
Europa: 7.800 ptes.
Amèrica: 9.750 ptes.
Àsia, Àfrica: 10.500 ptes.
Filipines: 10.500 ptes.
Àsia (més oriental): 13.300 ptes.

Catalunya Cristiana

EL SETMANARI DE MÉS DIFUSIÓ DE CATALUNYA
Difusió controlada per O.J.D.

Jo crec que cal qualificar de memorable el text de la darrera carta-encíclica del papa Joan Pau II —“*Dominum et vivificantem*”— publicada el 18 de maig 1986, en la qual se'n parla sobre l'Esperit Sant en la vida de l'Església i del món.

Algú opina —Vic Gros entre ells— que aquest document és el més important que hagi vist la llum pública d'ençà de les Constitucions, decrets i declaracions del Concili Vaticà II. I és tan important, continuen dient, que quan es vagi descobrint el seu tresor s'anirà estenent la seva influència i ressò. Ve a representar una crida crucial per als moments que estem vivint i especialment de cara als esdeveniments i realitats d'aquest final de segle i inicis dels anys 2000.

Estàvem necessitats d'aquesta carta del Vicari de Crist. Davant de l'estordiment de la situació actual en la qual es confonen tantes coses i es barregen conceptes i es trenquen normes i ens esbatussem per actituds que ens porten a divisions i divergències lamentables, ens calia aquesta llum clarificadora que representa i és aquesta “*Dominum et vivificantem*” (És Senyor i infon la vida), que ara tenim a les nostres mans.

No podíem rebre un text més transcendental i únic com aquest. Hi ha director espiritual que ja se n'ha fet el seu guió per a les seves reflexions a donar als seus dirigits. Conec persona que l'ha llegida i reellegida més de quatre vegades seguides. I com a paradoxa curiosa és un text que en català encara no l'hem vist recollit en forma de llibret per tal de fer-lo més amonós per als que esperen la seva coneixença. Llevat de “*Quaderns d'Església*”, no hem trobat cap

Infon la vida

JOSEP MARIA RIU

més traducció a l'abast, com si es tractés d'una encíclica només apta per a especialistes, quan precisament el considerem totalment necessari que sigui posat a la consideració de tota la multitud de cristians i a la vista també de tots aquells que senten la inquietud tremolosa dels que confien en Déu sense saber-ho.

I és que hem de tenir present que ja a l'inici de l'Evangeli, l'Esperit Sant hi és anomenat d'una manera expressa. I Jesús el dona als reunits en aquella cambra on els apòstols encara no saben el que han de fer i no cal dir quan el dia de la Pentecosta s'aparegué en formes de llengües de foc i es distribuïren sobre cadascun dels presents. Fa la impressió que aquesta carta de Joan Pau II assenyalava d'una manera clara i definitiva on es troba el remei i impuls que precisàvem en aquesta hora tan apassionant i forta com la que estem vivint.

Crec que ha arribat el moment que tots plegats ens fem eco d'aquesta encíclica que ve a ser com un impuls decisiu per tal que ens desvetllem de la profunditat del nostre ensenyament. L'Esperit Sant, subtilment sovint, o arravatadament si cal, serà el gran guia de la nostra època. Ens era necessari reconèixer i estimar la seva influència. És l'hora bona i els

campes estan madurs per a la seva acció i el Papa ens ho descobreix d'una manera concreta i clara.

Precisament aquest semi-silenci que hom ha observat des del mes de maig en què va aparèixer aquest text apassionant, el considero com un símptoma que quelcom mai vist s'està preparant en la vida de l'Església i del món. És aquell silenci que s'imposa quan en l'horitzó es veu a venir uns fets que han de remoure la humanitat sencera. Com diu Joan Pau II “El pensament i el cor de l'Església s'adrecen a l'Esperit Sant al final del segle vint i en la perspectiva del tercer mil·lenni de la vinguda de Jesucrist al món, mentre mirem vers el gran Jubileu amb el qual l'Església celebrarà aquest esdeveniment”. I més avall escriu: “Però cal tenir present també que per a nosaltres aquest esdeveniment significa, segons l'Apòstol, la plenitud dels temps”.

Per una inefable providència vénen doncs “temps calents”, “temps de foc”, però foc d'Esperit Sant. I davant de tals perspectives ens hem de posar al dia i llegir aquest document que estem comentant. I no solament llegir-lo sinó meditar-lo i posar-lo en pràctica.

La contemplació de l'hora present, tan confusa però tan estimulante a la vegada, reclama amb urgència que invoquem a l'Esperit que va transformar aquella gent poruga des de la mort de Crist fins a la Pentecosta, en uns decidits i valents propagadors de la figura de Jesucrist. Potser el millor camí serà la d'imitar l'actitud de la mare Maria quan a les paraules de l'Angel Gabriel que li anunciava que “l'Esperit Sant vindrà sobre teu”, contestà sense reserva: “Sóc l'esclava del Senyor”.

ARA MATEIX

Pro-memòria -Alfabètic- de 1986 (i 2)

J. CARRERA PLANAS

JARUZELSKI, el general polonès de rostre enigmàtic, ha restat un personatge de classificació difícil. Després d'aquella duríssima repressió d'ara ha fet cinc anys, ha aconseguit de consolidar-se amb mesures de signe divers. Poc després del Congrés del Partit Obrer Unificat de Polònia, decretà una amnistia (17 de juliol) que ha permès l'alliberament (setembre) de 13.000 presos, entre ells tres-cents de polítics. Procés d'obertura o tàctica per a l'obtenció de crèdits occidentals? En tot cas resulta evident que els líders de l'oposició Walesa i Kuron practiquen un cert “realisme” davant el poder fàctic del complicat general.

KAROL WOJTYLA el Sant Pare —també polonès— ha continuat rebent, aquest any, les crítiques habituals del progressisme il·lustrat. Però ara, potser més cauteloses. El seu innegable carisma popular, el viatge francès (octubre), la trobada de Assís, l'actitud envers el compromís social del catolicisme iberoamericà... no lliguen fàcilment amb la imatge involucionista que amb tanta constància li han volgut penjar. Al costat d'aquests aspectes, la seva fermesa en temes com el respecte a la vida del nasciturus o l'homosexualitat (Carta de la Congregació per a la doctrina de la fe, 31 d'octubre) palesa una voluntat —a vegades patètica— de mantenir vertebrats valors cristians complementaris que, a mans del culte progressisme occidental, s'anaven desintegrant i despersant.

LODE. Aquest ha estat, també, l'any de l'entrada en vigor de la tan debatuda nova llei d'educació. Una prova decisiva per a les escoles cristianes. L'han superada bé, aquesta prova? D'entrada, sí. Però caldrà fer atenció a qualsevol temptació de retorn velat a posicions caduques. Els defectes evidents d'aquesta llei i els de la seva aplicació no justificarien pas cap recuperació de les naus que l'Escola Cristiana de Catalunya cremà definitivament ja fa deu anys... De la Conselleria d'Ensenyament caldrà esperar, d'altra banda, que la seva gestió administrativa d'avui es mantingui a l'altura de la seva acció política d'ahir, al Congrés de Diputats.

MIL ANYS són molts anys. És l'edat, si fa no fa, de la nacionalitat catalana. La celebració més memorable d'aquest aniversari l'ha feta l'episcopat de Catalunya amb la publicació del document “Arrels cristianes de Catalunya” que, comença, precisament, amb aquests mots: “Ja fa un miler d'anys...”. Un gran servei al país, ben acollit per tothom, de l'única institució que, sense solució de continuïtat, s'hi manté viva, des del seu naixement.

MONTSERRAT, colpit pel foc, ha fet vibrar la sensibilitat catalana: astorament, angoixa, indignació... El gran pelegrinatge de les diòcesis catalanes (27 de setembre) en fou una bona prova: “Que Montserrat sigui sempre fogar de fe, de pau, d'unitat, de solidaritat amb els més humils i de reconciliació entre els germans”, hi digué l'abat Cassià Just.

OPUS. Aquest grup ha estat particularment atacat, durant l'any, a través de grans revistes i d'emissions televisives. Sovint la mateixa desmesura de l'agressió l'ha desactivada. Sobre això, si el lector m'ho permet, faria un avís. Alerta! L'últim destinatari d'aquestes agressions és l'Església. No ens deixem confondre: una cosa són les legítimes discrepàncies interiors, d'acord amb el pluralisme eclesial, i una altra la complicitat estulta amb disparadors que ens tenen tots en el seu punt de mira.

PAU. Ha restat en perill, tot i que l'any li havia estat de-

dicat per les Nacions Unides. Se n'ha parlat força, a l'Església. Joan Pau II: “Els blocs no són inevitables” (1 de gener). Comissió permanent de l'episcopat espanyol: “El terrorisme és intrínsecament pervers” (“Constructors de la pau”, març). Bisbes del Congo: “Que els estats d'una mateixa regió s'integrin per via de concertació i facin impossible la guerra entre ells”. (“El cristià, missatger de la pau”, setembre). Conferència episcopal del Pacífic: “El Pacífic és solcat constantment per avions, vaixells i submarins superarmats...” (octubre).

QUERELLA. De tot l'aldarull, de tota la inquietud, de tot el refús que ha despertat a Catalunya la famosa querella judicial contra el president Pujol, en retindrem, pel cap baix, tres lliçons: la de l'enteresa de què pot ser capaç un home quan la seva activitat política respon a unes conviccions segures; la de la sagacitat d'aquest poble per intuir el fons de la qüestió, malgrat les propagandes, quan es tracta de coses fonamentals; la de la necessitat de preservar la nostra democràcia, encara tendra, de tota guerra bruta.

RACISME. L'hem vist esclatar, sobretot a Sudàfrica. El 12 de juny, quatre dies abans de l'anunciada manifestació per a commemorar la matança de Sharpeville, Pretòria declarà l'estat d'excepció. A finals d'agost, 12.000 negres havien estat detinguts sense formació de causa i 300 havien mort a mans de la policia. Duen que ja som a les acaballes d'aquell règim de discriminació. Analistes autoritzats adverteixen, tanmateix, que aquestes acaballes poden durar encara deu anys més...

SINODE. El proper serà sobre el laïc i ha despertat força expectació. Els consells pastorals i presbiterals de diverses diòcesis li han dedicat sessions d'estudi preparatòries. Hi serà objecte de reflexió, a Roma, la problemàtica laical en els següents dos grans vessants: la seva situació a l'interior de l'Església i la seva projecció en la societat, amb especial atenció a aquest segon.

TXERNÓBIL, a cent-trenta quilòmetres de Kiev (Ucraïna) amb la seva fuga radioactiva (25 d'abril) seguida d'explosió química (26 d'abril) ha estat, enguany, l'indicador tràgic del risc nuclear del nostre planeta. Els 23 morts i els 90.000 evacuats de les xifres oficials van seguits d'una cadena de conseqüències fatals encara en curs... Txernòbil també ha estat indicador d'altres coses. Per exemple, un estil de govern: les autoritats soviètiques no en parlen fins el dia 28, quan els països escandinaus descobreixen la radioactivitat que els arriba... Un altre exemple, les curioses reaccions d'un cert ecologisme: només es belluga quan els desastres passen a occident...

TRES ANYS de guerra —la guerra dels tres anys— començaven ara en fa cinquanta. La commemoració ha resultat, en conjunt, moderada. La polèmica resta inacabable a

l'altura de 1986 —llibres, revistes, conferències...—. Però el to va esdevenint tolerant. I per damunt de diferències, d'acusacions i excuses sobreptícies, un propòsit comú: allò, mai més.

UNIVERSITAT. Semblava quieta però, de cop, ha tornat a fer-se polèmica a França. I, com sempre, l'esclat francès ha ressonat ençà dels Pirineus. Molts han evocat el maig del 1968... Però no és això. El corrent neoliberal que, amb tanta empena, es fa sentir en els últims anys, prestigia la privatització de l'economia i dels serveis, enfront de la incapacitat i el desori de les burocràcies públiques. Chirac i el seu govern, que són a la cresta d'aquest corrent, han volgut dur-lo a la Universitat... i l'han armada! Potser han anat massa enllà... O potser la “cohabitació” no dona per a cops de timó tan agosarats...

VERDAGUER ha tornat a fer-se present —mai no és absent del tot— amb Gentil, Tallaferró i les fades del seu “Canigó” que ha complert cent anys. Els bisbes —i els abats— de tot Catalunya —nord i sud— i els d'Occitània s'aplegaren a Sant Martí del Canigó i a Perpinyà, convocats pel d'aquesta ciutat i el de Girona (15 i 16 de juliol). I és que, com va dir el cardenal Jubany en la concelebració de Perpinyà, “el nom de mossèn Jacint Verdaguer és al cor de tots”. Mossèn Malaquias Zayas també celebrà una altra Missa commemorativa, aquesta al cim mateix del Canigó, a la qual assistí el President de la Generalitat (24 d'agost).

XINA. Llunyana i misteriosa, sacsejada per una revolució amb etapes contradictòries, la Xina ha estat notícia, aquests darrers dies de l'any, a causa d'unes insòlites manifestacions d'estudiants. Demanen democràcia! Naturalment ha trobat repressió. No és gens fàcil de situar-se en aquella realitat. Quan semblava que el 1986 havia conegut un cert fracàs dels “shenzhen” o zones de comerç lliure, i una gran enquesta feta pública a la premsa xinesa (agost) mostrava que la majoria de ciutadans temien que la liberalització fes perillar la “salut moral” del país, ens arriben ara aquestes manifestacions que reclamen llibertat i donen suport al procés, encara tímid i insegur, d'economia mixta...

YOYES. L'assassinat d'aquesta antiga integrant de l'executiva d'ETA militar, que s'havia acollit a la reinserció social, és un testimoni tràgic de la degeneració d'una lluita armada que ja no té res a veure amb la causa que començà defensant. Aquesta és la terrible lliçó que un dia —massa tard— van haver de comprendre els nostres vells anarquistes, que avui coneix el poble basc i que haurien de considerar els possibles aprenents de bruixot —si n'hi ha— del nostre nacionalisme temptat per la violència: la lluita armada per una causa, degenera en pistolisme sense causa. Maria Dolores González Catarán, de 32 anys, va ser assassinada a Ordizia pels seus antics companys. (10 de setembre).

ZONES PASTORALS. Són a la diòcesi barcelonina, una realitat en alça. La seva vitalitat, però, posa una pregunta: hi haurà o no hi haurà alguna forma de divisió d'aquesta macro-arxidiòcesi en diòcesis autònomes, més o menys mancomunades? I aquesta pregunta en suscita una altra: seran reconsiderats els límits de les diòcesis catalanes, amb criteris de més racionalitat, i amb consideració a la realitat lingüística, pel que fa a les terres de Ponent? I tot plegat, encara, pren una actualitat renovada davant la propera nova divisió territorial de Catalunya que el Parlament haurà de discutir i aprovar.

CATALUNYA

Un senador socialista elogia Jordi Pujol

El ex-senador i militant socialista Rafael Nadal Company ha declarat al "Diari de Tarragona" que "no escatimaré res per reconèixer que Jordi Pujol ha entrat en el món dels grans polítics. Ha mantingut amb dignitat el seu drama personal durant un temps massa llarg, sense perdre la serenitat, sense que les institucions se n'hagin ressentit".

Perden el recurs judicial tres emissores de ràdio

Tres emissores de ràdio municipals clausurades el passat 13 d'agost per la Generalitat han estat condemnades a pagar les despeses judicials després de desistir d'un recurs iniciat per aquestes contra l'Executiu català, informa Europa Press.

Les emissores afectades són Antena Directa, de la mancomunitat municipal de Cerdanyola-Ripollet, Ràdio Balaguer i Ràdio Capital de l'Alt Camp, les quals presentaren recurs contenciós contra la Generalitat per suspendre les emissions.

La sala s'oposà després que es deixés sense efecte la suspensió —a petició de les emissores— fins que el Tribunal acordés si l'actuació de la Generalitat era correcta o no, resolució que fou recorreguda davant del Suprem.

Abans que se celebrés la vista, les emissores de ràdio sol·licitaren l'arxiu del cas, que fou acceptat, encara que se'ls ha condemnat al pagament de les despeses.

ESPANYA

Violació dels drets humans en el cas Bultó segons el Consell d'Europa

La comissió europea de drets humans acordà per unanimitat que hi ha "violació" del conveni europeu de drets humans en el cas del judici contra els implicats en l'assassinat de l'industrial Josep Maria Bultó.

L'informe de la comissió es va fer públic amb l'autorització del president del Tribunal de Drets Humans, el noruec Rolv Ryssdal, i col·locà Espanya, per primera vegada en la història, davant aquest tribunal. En la majoria dels casos les conclusions de la comissió i del tribunal són similars.

La comissió va acabar informant que examinaria la demanda presentada per Francesc Barcerà, Antoni Mesegué i Ferran Jabardo, en la qual es diu que hi ha violació de l'article sisè del conveni europeu per a la protecció dels drets humans. Aquest article diu: "Tota persona té dret que la seva causa sigui escoltada equitativament, públicament i dintre un termini raonable per un tribunal independent i imparcial, establert per la llei, que decidirà els litigis sobre els seus drets i obligacions de caràcter civil o sobre el funcionament de qualsevol acusació en matèria penal dirigida contra ella".

Els demandants, que van presentar el seu cas davant la comissió el dia 22 de juliol del 1983, afirmen que no van tenir un procés just davant un tribunal independent i imparcial. Basen la seva acusació en el fet que van ser condemnats a diverses penes de presó per unes acusacions que van ser obtingudes per la policia, que els va torturar i sotmetre a situacions vexatòries, i en el fet que va ser canviat el president i magistrat del tribunal de manera sobtada i sense explicacions.

Es dota d'interprets els Tribunals de Justícia

El Senat aprovà dins de la secció de justícia dels pressupostos de l'Estat per al 1987, una partida de 30 milions de pessetes per a crear vint places d'interpretes de les llengües cooficials dife-

rents del castellà als tribunals de justícia de tot Espanya. La Generalitat finançava actualment l'esmentat servei.

La dotació pressupostària és conseqüència de l'article 231 de la llei del poder judicial, segons el qual els processats, els professionals del dret, els testimonis, els perits i totes aquelles persones que intervenen en un procés judicial poden utilitzar la llengua catalana. Ara bé, si el procés ha de ser elevat a una instància superior, com l'Audiència Nacional o el Tribunal Suprem, el mateix tribunal de justícia ha de traduir al castellà tota la documentació utilitzada.

Algunes vegades, aquesta traducció no es podia dur a la pràctica per manca d'interpretes oficials. La partida aprovada ha de dotar els tribunals de Catalunya, el País Valencià, les Illes, Euskadi i Galícia d'interpretes fixos i finançats per la mateixa administració de justícia, per a aplicar l'esmentat article de la llei del poder judicial.

MÓN

Un 80% dels europeus es declaren feliços

Segons un treball relitzat per Eurobaròmetre el darrer mes d'abril, i en una enquesta feta entre ciutadans dels dotze estats membres de la Comunitat Europea, un 80% dels enquestats es declaren contents i satisfets de la vida que tenen. Amb tot, hi ha grans diferències entre els estats nòrdics i els mediterranis. A Dinamarca són el 95% els que estan satisfets mentre que a Portugal només el 63%. Els altres països són: Grècia 69%; Itàlia 72%; Espanya 75%; França 76%; Bèlgica 79%; Irlanda 82%; Gran Bretanya 85%; República Federal d'Alemanya 88%; Luxemburg 93%; i Holanda 94%.

No es un diccionario más. ¡Es el diccionario que hacía falta! DICCIONARIO DE SOCIOLOGIA

- Una obra de indiscutible valor científico para el trabajo y estudio para comprender la realidad social en la que nos movemos hoy.
- Toda la sociología en 190 voces monográficas reunidas en torno a 12 grandes temas y desarrolladas por 80 especialistas bajo la dirección de Franco Demarchi y Aldo Ellena que han coordinado la labor de tres equipos de 34 expertos y 30 investigadores-redactores de las 190 voces y 11 subvoces.
- Adaptó la obra a la realidad española e hispanoamericana el profesor Juan González-Anleo con la colaboración de varios especialistas.

«... Pocas veces se ofrece al profesional, al estudiante y al estudiante una obra con tantas respuestas. No se detiene en los términos y conceptos de los diccionarios más familiares, sino que se lanza a explorar los linderos y las fronteras de la sociología con sus ciencias afines: la demografía, la antropología, la psicología social, la cibernética, la sistémica, la sociolingüística...»

A este afán explorador añade una curiosidad científica, nada común, por los grandes problemas de la sociología religiosa. En este ámbito específico este diccionario supera con creces a más de un diccionario especializado de Sociología de la Religión.

Conservando lo más valioso y asequible de la bibliografía original hemos añadido a la edición española las citas de las obras de mayor interés en castellano y adoptado varias voces a la realidad española: migración, estratificación social, empleo, cooperativismo, vivienda, burocracia, instituciones totales, sindicatos, juventud y, una voz enteramente nueva, Tercer Mundo.» (De la Presentación de la edición española.)

JUAN GONZÁLEZ-ANLEO
Director del Departamento de Sociología
de la Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales

Volumen
encuadrado en cartón.
Texto a dos columnas
1.840 págs. 6.360 ptas.
(IVA incl.)

Ediciones Paulinas

■ Otros Diccionarios editados por Ediciones Paulinas:
DICCIONARIO ENCICLOPÉDICO DE TEOLOGÍA MORAL
Equipo de especialistas. 1.230 págs. 4.500 ptas.
NUOVO DICCIONARIO DE ESPIRITUALIDAD
Equipo de especialistas. 1.472 págs. 4.500 ptas.

EDICIONES
PAULINAS

28027 MADRID - Protasio Gómez, 15 - Tel. (91) 742 05 50 - Télex: 41872 EPSSP-E
08003 BARCELONA - Vía Laietana, 38 - Tel. (93) 310 18 08

Missatges amb motiu de la Jornada Mundial de la Pau i del Nadal

Joan Pau II vincula la pau amb la solidaritat i el desenvolupament

“Desenvolupament i solidaritat, dues claus per la pau” és el títol del missatge que Joan Pau II va fer públic l'1 de gener amb motiu de la 20ª Jornada Mundial de la Pau. “La paraula de Pau VI —el desenvolupament és el nou nom de la pau— és la clau en la nostra recerca de la pau”, va dir Joan Pau II.

El Papa destaca, en el seu missatge, que el desenvolupament per construir la pau s'ha de buscar en accions concretes de solidaritat. Aquestes poden ser donacions individuals per al Sahel o el replantejament del problema del deute del Tercer Món. Joan Pau II destaca que tots formem una gran família humana i que l'acció per la Pau i el desenvolupament ens concerneix a tots.

“El tema que he escollit pel missatge d'aquest any està inspirat en aquesta veritat essencial sobre la humanitat: Nosaltres formem una sola família humana. Pel sol fet que hem nascut en aquest món, pertanyem a una mateixa herència i nosaltres formem una única línia amb tot altre ésser humà, 1987 marca també el vintè aniversari de la publicació de *Populorum progressio*. Aquesta cèlebre encíclica de Pau VI ha estat una crida solemne a una acció concertada pel desenvolupament integral dels pobles. (cf. *Populorum progressio* m. 5). Les paraules

de Pau VI, “el desenvolupament és el nou nom de la pau”, són la clau per la nostra recerca de la pau”.

“En aquests últims anys, hem tingut molt sovint l'ocasió d'estendre una mà fraternal per ajudar aquells que han sofert un desastre natural o que han estat colpits per la guerra i la penúria. Nosaltres som testimonis del creixent desig col·lectiu —per damunt les fronteres polítiques, geogràfiques i ideològiques— d'ajudar els membres menys afavorits de la família humana. El sofriment dels nostres germans i ger-

manes de l'Àfrica sub-sahariana que és perllonga i encara és tan tràgic, ha fet sorgir formes i expressions concretes de la solidaritat universal dels éssers humans”.

“L'any 1986 vaig sentir-me content de conferir el Premi internacional Joan XXIII per la Pau al Servei Catòlic de Tailàndia pels auxilis d'urgència i pels refugiats (COERR), sobretot per un doble motiu: havia tingut l'ocasió, en primer lloc, d'atreure l'atenció del món sobre la prova prolongada d'aquests que són obligats a aban-

donar la seva pàtria i, en segon lloc, per posar en relleu l'esperit de cooperació i de col·laboració que tants grups, catòlics i d'altres, han donat proves per respondre a les necessitats de les persones que han hagut d'abandonar la llar.

Potser no hi ha cap altre sector de l'activitat humana on la necessitat de la solidaritat social sigui més forta que en el camp del desenvolupament. Un gran part del que ha dit Pau VI en l'encíclica de la qual se celebra el vintè aniversari, s'aplica particularment avui. Va veure molt clarament que la qüestió social prenia una dimensió mundial (cf. *Populorum progressio*, n.3). Fou el primer a cridar l'atenció sobre el fet que el progrés econòmic era insuficient i que demanava el progrés social (cf. *ibid*, n. 35). Sobretot insisteix sobre la necessitat d'un desenvolupament integral, és a dir, el desenvolupament de cada persona i de tota la persona”.

Si es constata que els programes governamentals on les ajudes globals obliguen virtualment les

comunitats o els països a acceptar com a preu del creixement econòmic, campanyes d'anticonceptius i disposicions per afavorir l'avortament, hem de manifestar clarament que aquestes proposicions violen la solidaritat de la família humana ja que refusen els valors de la dignitat i de la llibertat humana”.

“La solidaritat que afavoreix el desenvolupament integral és la que protegeix i defensa la llibertat legítima de cada persona i la justa seguretat de cada nació. Sense aquesta llibertat i seguretat, les veritables condicions del desenvolupament fallen. No solament els individus sinó també les nacions han de participar a les opcions que els correspon”.

“Ben segur que el problema persistent del deute exterior de nombrosos països en vies de desenvolupament, podria ser examinat amb nous ulls si tots aquells que en són afectats assumissin aquestes consideracions ètiques en les seves avaluacions i en les propostes de solució”.

Andre Frossard

“El Papa ha de multiplicar els seus viatges”

L'escriptor francès André Frossard manifestà al periòdic “*Avvenire*”, òrgan de la Conferència Episcopal Italiana, que l'Església posseeix la clau del futur, a condició que retorni a la seva pròpia font, Jesucrist, i que els viatges de Joan Pau II han de multiplicar-se perquè el seu carisma i la seva humanitat deixin una profunda empremta espiritual a tots.

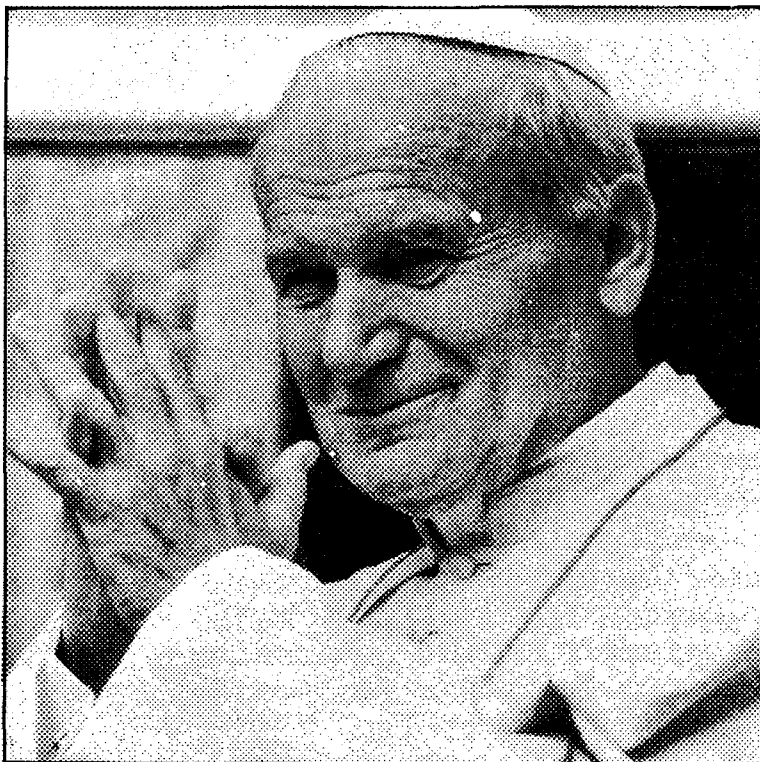
“L'església —afegeix l'escriptor d'origen jueu— portarà una gran ajuda espiritual al nostre món si en lloc d'engatjar-se, com fa, en les ideologies de diferent encuny, en interminables diatribes sociològiques, o lligades a les ciències humanes, o a la història —que no condueixen enlloc— torna a l'essència del seu missatge i de la seva mateixa vida, que és la persona de Crist”.

Frossard és un fort defensor dels viatges internacionals de Joan Pau II, que deixen sempre una profunda empremta espiritual a tantes persones. El tercer viatge del Papa a França —revelà l'escriptor— ha tingut una importància extraordinària perquè aquest Papa toca les consciències. No es veuen immediatament els fruits del seu pas, però notem que quan arriba, l'acollida està entreteixida d'alegria, especialment entre els joves. Però els fets que compten es desenvolupen en l'interior: precisament perquè es dirigeix a les consciències. Es oportú que el Papa prossegueixi amb els seus viatges, és més que els multi-

El carisma de Joan Pau II, la seva humanitat, desperten constantment les ànimes. Forma part de la seva naturalesa —va concloure Frossard— una visió del món extremadament escatològica. El Papa discerneix ja els esdeveniments futurs de la història: això li permet de practicar la virtut de l'esperança com pocs d'altres aconseguen fer. D'aquí li deriva la força i un equilibri simplement extraordinaris. Tot el món mira aquest home, cristians i no cristians desitgen d'ell un do: és el do d'una fe indestructible, que només ell sap donar”.

“Cal ajudar els membres menys afortunats de la gran família humana”.

“Només l'amor pot transformar la faç del nostre planeta”

Per altra banda, el Papa pronuncià el tradicional missatge nadalenc davant de 50.000 persones reunides a la Plaça de Sant Pere. Recordà en la seva intervenció la Jornada d'Oració Mundial per la Pau celebrada a Assís. Heus aquí els passatges més importants de la seva al·locució:

“Agraeixo a tots i a cada un per aquella jornada singular en la qual hem decidit, davant totes les potències de la Terra, que devoren en armaments riqueses incalculables, dissipin recursos preciosos en coses superflues i fan témer destruccions apocalíptiques, ser pobres, com Crist, com Francesc, eloqüent imatge de Crist, com tantes ànimes grans que han il·luminat el camí de la humanitat”. “Ho hem decidit només tenint a la nostra disposició aquest mitjà, el de la pobresa i, únicament aquest poder, el poder de la debilitat: la pregària i el dejuni”.

“¿No és necessari que el món escolti, tal vegada, aquesta veu? ¿Que escolti Déu nascut de la pobresa? ¿Que escolti Francesc, herald de les vuit benaventures? ¿No és necessari que calli l'estre-

pit de l'odi i el batibull de les detonacions mortíferes en tants llocs de la Terra?”.

“Cal que Déu pugui escoltar, finalment la veu del nostre silenci perquè li arribi l'oració i el crit de tants cors turmentats, així com la veu de tants milions d'éssers humans que no tenen veu”. “Déu ha elegit la Terra com a lloc per a fer-hi estada; ha nascut a Betlem i ha fet dels cors humans l'espai del seu Regne”.

“¿Podem ignorar o deformar això? ¿És lícit destruir la casa de Déu entre els homes? ¿Cal, al contrari, canviar els plans del domini humà en la Terra? Únicament l'amor que es converteix en do pot transformar la faç del nostre planeta dirigint les ments i els cors vers pensaments de fraternitat i de pau”.

Segons una enquesta Gallup sobre la religiositat a Espanya

Els espanyols es consideren, majoritàriament, catòlics

El diari "Ya" ha publicat un sondeig de l'Institut d'Investigació "Gallup" sobre l'evolució de la religiositat dels espanyols en el decurs dels darrers deu anys. S'hi constata que hi ha una minoria estable de catòlics molt practicants, però que el grau de fervor religiós ha baixat. Els espanyols es consideren, majoritàriament, catòlics, però es mouen en posicions que podríem qualificar de religió "light". Déu és molt important per al 40 per cent dels espanyols. Els no practicants han passat d'un 10 per 100 a un 30 per 100.

Mentre la pràctica totalitat dels espanyols continuen considerant-se catòlics, sense que s'observi una modificació ni tant sols mínima sobre aquest extrem —94 per 100 el 1975 i 94 per 100 en l'última enquesta de Gallup, realitzada el setembre del 1986—, no obstant això és manifest el descens de les pràctiques religioses d'aquests milions de catòlics.

En els últims deu anys, l'Institut Gallup ha anat recollint informació a base d'una pregunta repetida periòdicament que, amb mínimes variacions en les possibilitats d'anotació de la resposta, permet l'observació de la informació i la fixació de la tendència sobre el tema.

En el gràfic es veu la tendència decennal en la pràctica religiosa, on es comprova que el canvi més substancial és l'augment considerable dels catòlics no practicants, que passen d'un 10 per 100 de la població fins al 30 per 100. Simultàniament s'observa una reducció dels catòlics una mica practicants: de ser una mica més del 40 per 100 fins el 30 per 100, i un lleu increment dels de "sense religió".

Comprovem que mentre que el grau de fervor religiós ha devaluat, hi ha una minoria estable de catòlics molt practicants. D'altra banda hi hauria els més o menys "tebis", per als quals és molt més probable el decaïment en la pràctica religiosa. En efecte, les dues categories de pràctica religiosa

que més han variat entre les dates de la sèrie històrica són els "una mica practicants" i els "no practicants". La categoria "poc practicants" varia menys i servirà de "pont" entre els "una mica" i els "no practicants".

Canvi de tendències

Durant el decenni que s'estudia, es poden identificar amb alguna certesa diversos cicles en la pràctica religiosa, separats per moments en què canvien de manera abrupta les tendències.

El primer d'aquests cicles abraça les quatre primeres dades de la sèrie, en què la suma de "molt practicants" i "una mica practicants" és superior al 60 per 100; aquestes dades deuen ser les acaballes d'un cicle de pràctica catòlica majoritària que, com veurem, arriba fins el 1979. Justament per aquelles dades (gener 1977) els percentatges de "molt practicants" i "no practicants" s'igualen, per a partir d'aquí ser sempre més gran el percentatge dels segons sobre els primers, amb una tendència lenta però continuada a l'increment de la diferència fins el bienni 81-82. Aquest seria el segon cicle.

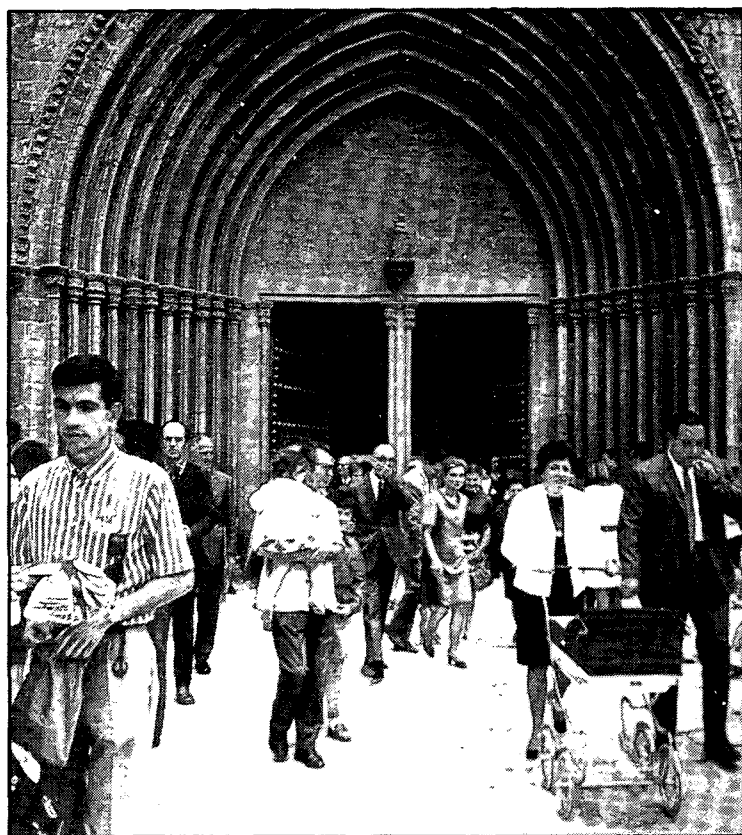
El 1982, any pel qual només existeix una dada, s'arriba a la màxima diferència entre "no practicants" i "molt practicants".

A partir d'aquí s'iniciaria un tercer cicle, en el qual baixa el percentatge de "no practicants" i puja el de "molt prac-

ticants", que assoleixen un segon màxim de tota la sèrie el 1984, amb gairebé un 20 per 100 de "catòlics molt practicants".

Aquí es clou aquest tercer cicle d'increment de la religiositat, per tornar a obrir-se en endavant les diferències entre "no practicants" i "molt practicants", per bé que a un ritme més pausat.

L'evolució de la religiositat

Hi ha una minoria estable de catòlics practicants.

tica religiosa apareix el 1982, any en el qual el PSOE arriba al Govern de la nació. Finalment s'aprecia un últim cicle de certa recuperació de la pràctica religiosa i de normalització de les tendències quan els espanyols porten ja deu

dicció en les consciències s'acostuma a resoldre en posicions del què podríem anomenar una religió "light" que no representi obstacle a l'objectiu del benestar i subratllant, al contrari, aquells trets pròxims als objectius del benestar.

Quina importància té Déu en la teva vida? (Sobre cent persones que contesten)

	Bèlgica	Dinam.	Alemanya	França	Irlanda	Itàlia	Luxemb.	Holanda	Gran Bretanya	Grècia	CE (1)	Espanya	Portugal
Cap importància (1)	18	21	10	23	2	7	12	26	14	8	14	7	5
(2)	5	8	6	5	1	3	4	6	5	3	5	3	1
(3)	8	12	8	6	2	3	4	6	7	3	6	4	2
(4)	4	6	6	5	2	3	4	4	5	3	5	3	2
(5)	12	21	11	13	3	8	17	9	14	12	11	7	6
(6)	8	7	9	8	7	5	7	7	7	7	7	7	5
(7)	10	7	12	7	9	7	7	8	9	6	9	9	7
(8)	13	6	11	11	13	12	13	11	10	10	11	13	14
(9)	10	4	8	6	15	9	4	4	5	7	7	7	12
Molt important (10)	12	8	19	16	46	43	28	19	24	41	25	40	46
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Mitjana	5,55	4,56	6,16	5,37	8,34	7,55	6,41	5,33	6,05	7,31	6,25	7,43	8,05
No contesten	7%	6%	6%	2%	1%	2%	2%	2%	2%	3%	3%	3%	2%

(1) Mitjana ponderada

coincideix amb el canvi d'usos i costums experimentat per la societat espanyola en l'última dècada, la qual està també relacionada amb el canvi en el sistema polític.

Les primeres dades de la sèrie coincideixen amb l'inici del canvi de sistema, el segon cicle es desenvolupa en època dels governs d'UCD, mentre que el nivell més baix de pràc-

tics de convivència democràtica i el xarampió polític i l'excés de confiança posada en el nou sistema han passat.

Religiositat "light"

A la vista de l'evolució exposada de la pràctica religiosa en el nostre país, podem arriscar una breu anàlisi de la dinàmica present en religiositat.

La condició de catolicitat sembla haver estat una certa transigència amb la diversitat cultural universal sempre que quedessin salvaguardats els dogmes més fonamentals.

En l'actualitat, els objectius socials dominants es dirigeixen cap al benestar i pot entendre's que davant d'aquests desigs l'assumpció estricta del dogma catòlic és un llast. És així que el cas d'un matrimoni mal avingut pugui resoldre's amb el divorci, que un embaràs no desitjat se solucioni amb un avortament, contravenint manaments fonamentals de l'Església.

I, tanmateix, els espanyols es manifesten majoritàriament catòlics. Aquesta contra-

L'últim pas en aquesta tendència seria l'agnosticisme. Aquesta religiositat "light" contribueix al benestar psíquic de les persones evitant dificultosos problemes de consciència.

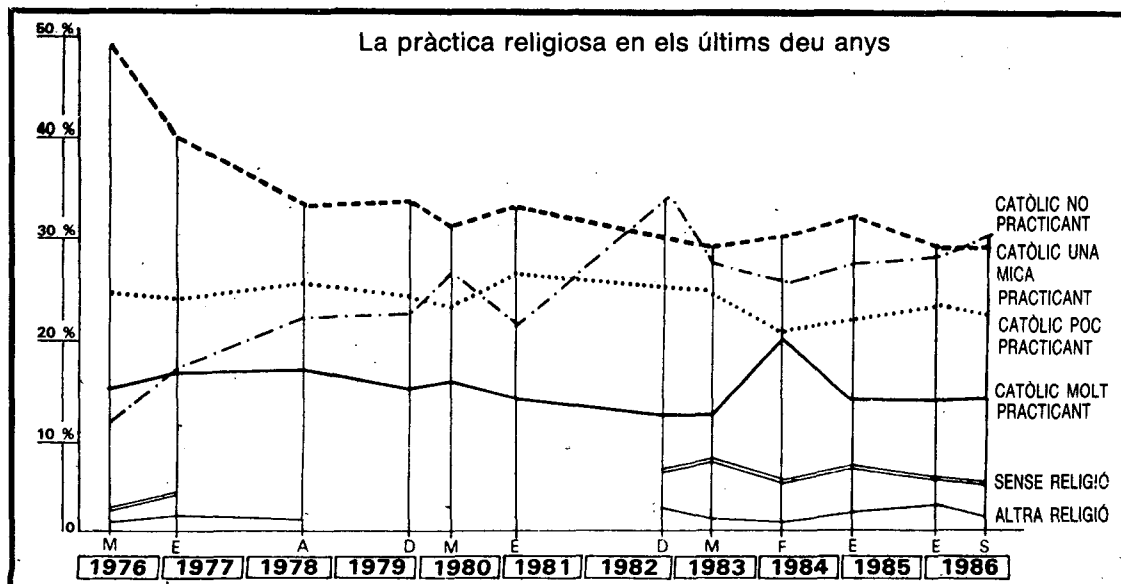
CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador y vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM. Equador, 53, ent. 41.
Tels. 239 12 92 - 322 31 82.
Pref. Concerta entrevista.

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalscentcies. Poques places. Tel. 427 44 53.

Canvi d'horari de la Missa Dominical pel circuit català de TVE.— A partir del diumenge dia 18, l'horari de la missa que es retransmetia els dies festius a les 10,30 en endavant ho serà a les 10 hores.

Grup Sant Martí de Porres.— Tots els amics dels vells, malalts i minusvàlids, són convidats al "XXVI Aplec-Trobada". Lloc: Parròquia Nostra Senyora Mitjançera (Entença 198-200, xaf. Còrsega). Hora: a les 4,30 tarda. Dia: 25 de gener 1987. Serà administrada la Unció dels malalts. Punt catequètic per F. Sola, delegat Diocesà de la Pastoral de la Salut. Benedicció de la coca i la mistela. Presidirà l'Eucaristia el Consiliari del Grup, Mn. Miquel Rodríguez Sala. El cant durant

l'acte recreatiu serà a càrrec de la Casa Regional de Murcia i Albacete.

C.I.C. (Via Augusta, 205).— Cada dilluns, de dos quarts de cinc a les sis de la tarda. Gner: "Els laics en l'Església i en el món". Reflexió i treball en grup contestant el qüestionari del **Sínodo de Laics**. Dia 12: Cop d'ull sobre la situació postconciliar, per Ramón Pou. Dia 19: Vocació i missió dels laics, per Salvador Pié. Dia 26: Servir l'home: una cultura més humana i més humanitzadora, per Cori Casanova.

Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes.— Departament de Joves.— Els dies 21 i 22 de febrer al Casal Borja de Sant Cugat del Vallès, tindrà lloc la V Jornada per a animadors i catequistes que portin grups de joves de més de 15 anys, amb el tema "Cap on va la catequesi d'adolescents i joves. Experiències, orientacions i pràctica". Per Antoni Domènec. Places limitades. Per informació i inscripcions:

P. Balagué, tel. 977- 18 61 48
J.A. Cedó, tel. 977- 21 01 01
M.A. Ferrés, tel. 972- 33 05 74
M.R. Manent, tel. 93- 841 67 94.

Voluntariat.— Per a nois i noies que vulguin acompanyar,

alegrar, servir, distreure i escoltar els vellets qualsevol dia, qualsevol estona. Per a més informació: Centre d'acollida Vocacional —Carmelites Missioneres— C/Ticià, 29 - 08023 Barcelona. Tel: 417 15 57. També al Tel: 785 31 50 (Torrebonica-Terrassa) i Clínica "Solarium" Tel. 417 20 07 (Barcelona).

Diàleg per a promesos.— Sector Sant Gervasi: Gner 12, 15, 19, 22, 26 i 29: Residència Reparadores. Telèfon 211 63 87. Horta: Gner 23, 24, 30 i 31: Parròquia Santa Teresa de Jesús. Telèfon 229 45 92. Collblanc i L'Hospitalet: Gner 16, 23, 30; febrer: 6, 13, 20: Parròquia Sant Ramon Nonat. Tel. 240 02 84. Gner 26, 29; febrer 2, 5: Parròquia Santa Eulàlia de Provençana. Tel. 422 42 19. Gner 20, 22, 27 i 29: Parròquia Mare de Déu de la Llum. Tel. 240 07 45. Cornellà: Gner 12, 14 i 16: Parròquia de Santa Maria. Tel. 377 02 80. Gner 19, 21 i 23: Parròquia Verge del Pilar. Tel. 376 02 48. Gner 12 (6 sessions): Comunitat Cristiana PP. Carmelites. Tel. 380 18 15. S'inicien en dilluns. Montgat: Gner 17, 24, 31; febrer 7: Parròquia de Sant Joan. Telèfon 389 15 99. Sabadell: Gner 12, 13, 19 i 20: Parròquia del Sagrat Cor. Tel. 716 29 10. Terrassa: Gner 12, 13 i 14: Parròquia Sant Cristòfol. Tel. 785 41 96. Gner 26, 27 i 28: Parròquia del Sant Esperit. Tel.

783 05 29. Es programen diversos cursos: Parròquia de Sant Llorenç (Egara). Tel. 785 45 40. Per informació telefonar-hi. Granollers: Gner 19, 20, 21, 22 i 23: Parròquia de Sant Esteve (Sala Pax). Tel. 870 03 24. De dilluns a divendres, a les 21 h.

Nota: per a qualsevol informació trucar a la secretaria del CMP: carrer Rosselló, 223. Tel. 237 97 00, de dilluns a divendres, de 5 a 8 tarda.

Institut de Teologia de Barcelona.— Comunica que el dia 7 de febrer s'iniciaran les classes del segon quadrimestre. Assabenta també les persones interessades en l'estudi de la Teologia, la possibilitat que tenen ara d'ingressar en aquesta Institució que imparteix l'ensenyament en horari vespertí. Informació: de dilluns a dijous, de les 18,30 a les 20,30. Domicili c/ Diputació, 231. Tel. 254 19 63.

FAMILIA CRISTIANA

Revista d'actualitat per a tota la família

Curs actualitzat de

PREPARACIÓ AL MATRIMONI

11 temes tractats amb seriositat i competència que es publicaran en la nostra revista

- 1.- L'acollida, actitud evangèlica.
- 2.- Construir persones és construir parella.
- 3.- L'amor i el diàleg, base de la parella.
- 4.- La sexualitat, diàleg amorós.
- 5.- Matrimoni, "Comunitat de vida i amor".
- 6.- Jesús viu en la comunitat.
- 7.- El matrimoni és sagrament.
- 8.- La família oberta, un projecte de família.
- 9.- La família, "Església domèstica".
- 10.- Relacions pares-fills.
- 11.- Preparant la celebració.

per Manuel Gómez Ríos
membre de la Delegació Diocesana de Pastoral Familiar, de Madrid

És un servei de FAMILIA CRISTIANA a la comunitat eclesial en 11 fascicles a partir del primer número de gener del 1987 amb la garantia d'EDICIONS PAULINES

Demani subscripció o exemplars solts a BARCELONA
Edicions Paulines
Via Laietana, 38. Tel. 310 18 08
i Llibreria San Pablo
Ronda de Sant Pere, 19-21. Tel. 301 14 88

FAMILIA CRISTIANA, revista quinzenal de formació permanent per a la família. Subscripció anual: 2.000 ptes.

PER PRIMERA VEGADA, DES DEL CONCILI VATICÀ II, ÉS A L'ABAST DELS FIDELS DE PARLA CATALANA EL

MISSAL FERIA

EN EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

Amb els textos eucològics i lectures de les misses de totes les feries de l'any, de les celebracions del Propi dels sants, de les misses del Comú, rituals, per diverses necessitats, votives i de difunts. Ordre de la missa amb les pregàries eucarístiques del Missal romà, la pregària V (del Sínodo suís), les de reconciliació i d'infants.

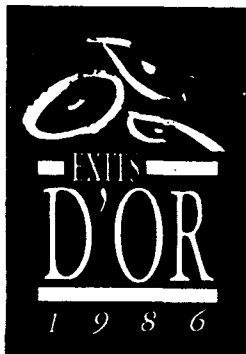
De venda a les llibreries

Format, 11 x 17 cms. - 2.208 pàgs. paper bibloprint - Impres a dues tintes Enquadernació d: simil-pell - P.V.P. (amb IVA), 5.150 ptes.

EDITORIAL REGINA, S.A. - Mallorca, 87 i 89 - 08029 BARCELONA

GUIA LITÚRGICA INTERCONFESSIONAL

Índex de lectures bíbliques dels diumenges i festes. Pregàries i himnes. Esglésies: anglicana, bizantina, catòlica, episcopal ref. i luterana. Centre Ecumènic de Catalunya, Casp, 49. Tel. 319 71 84. Barna. 08010 i Llibreries: Atlàntida, Balmesiana i Claret. Ptes. 345.

Catalunya
Cristiana

Butlleta de votació 1986

Nom.....
Adreça.....
Localitat..... Codi Postal.....
Comarca..... Telèfon.....

- ☐ Millor cançó interpretada en català.....
☐ Millor cançó interpretada en anglès.....
☐ Millor cançó interpretada en castellà.....
☐ Millor cançó interpretada en qualsevol llengua que no sigui cap de les tres precedents.....
☐ Millor banda original musical d'una pel·lícula.....
(títol pel·lícula).....

Observacions:

- Ompliu aquesta butlleta amb lletra clara.
- Tot i que fa referència als ÈXITS D'OR 1986 no és necessari que les cançons, o la banda original musical que voteu, hagin estat estrenades durant 1986.
- Es pot votar per un, dos, tres, quatre o els cinc apartats de premi, però una sola vegada i utilitzant una única butlleta.
- Entre totes les butlletes rebudes es sortejarà, davant notari, un viatge per a dues persones a Londres i un altre viatge per a dues persones més a Lisboa, gentilesa de VIATGES DE L'AVUI I XARXA CULTURAL. Les dates de realització seran convingudes amb l'agència.
- Feu arribar aquesta butlleta a: RKOR, carrer Navarra, 14, 08400 - Granollers (Vallès Oriental). La data límit de recepció de vots és el dia 20 de gener de 1987.

SOLSONA

És la tasca que s'han autoimposat els secretariats diocesans

Vertebrar una pastoral familiar per a tot Catalunya

SOLSONA.— Ja fa bastant temps que els representants dels Secretariats de Pastoral Familiar de les diòcesis de Catalunya ens reunim periòdicament; fem unes tres reunions plenàries l'any i d'altres reunions per a comissions de treball.

Aquestes reunions han pres notable increment a partir del moment en què monsenyor Miquel Moncades, bisbe de Solsona, fou nomenat President de la Sub-comissió de la Família de la Conferència Episcopal Espanyola, i que la Conferència Episcopal Tarraconense li encarregà la coordinació d'aquesta pastoral a les diòcesis catalanes. S'hi estudien temes d'interès pastoral comú per a les diòcesis de Catalunya. A més, també serveixen per a veure les inquietuds de la Sub-comissió i donen l'oportunitat, als Secretariats, de manifestar-hi les seves necessitats.

El fet d'aplegar-nos periòdicament els representants dels Secretariats és una font d'enriquiment ja que així sabem l'o-

pinio dels bisbats del nostre país i coneixem les diverses problemàtiques que presenten. Són molt diferents les necessitats, per exemple, de les diòcesis amb poca densitat demogràfica o de les de gran densitat de població, com és el cas de Barcelona amb l'atapeït cinturó industrial que la volta; o bé les necessitats dels llocs on hi ha aflluència turística; etc.

Així mateix, en aquestes reunions es debaten aspectes concrets d'interès per a totes les diòcesis i hom intenta de trobar plantejaments pastorals comuns, aplicables a tot Catalunya. Fruit d'aquesta voluntat de fer un treball coordinat, és l'opuscle titulat "Farem junts el camí de cada dia - Guia de preparació al matrimoni", que s'ha publicat fa poc. Per aquets curs hom s'ha fixat l'objectiu de formular d'una manera actual els valors del matrimoni. Aquest intent ha de ser el resultat del treball previ particular de cada Secretariat. Ho aprofitem per a de-

manar que tothom s'ho prengui amb el màxim d'interès. Serà una bona aportació a l'Església si hi reeixim.

També fora bo que aquestes trobades dels Secretariats quedessin completades, com més aviat millor, amb els representants dels Arxiprestats de Tarragona, i també, com ja ho fan en altres camps pastorals, amb els de les Illes.

F.R.

Per aquest curs s'han fixat l'objectiu de formular d'una manera actual els valors del matrimoni.

PENSANT-HO BÉ

L'escuradents

XESC SOLIU

"Escarar" és portar a terme una neteja curiosa, detallista. És empaitar implacablement la brutícia fins l'últim possible amagatall. És veritat que també es parla d'escurar el plat, el coll, les butxaques, etc. En tot cas es tracta, "d'alguna manera" de fer net.

D'escuradors, qui més qui menys, en som tots. Al llarg del dia tots realitzem alguna mena d'escurament. Ara bé d'escurades n'hi ha de personals i intransferibles (nassos, orelles, ungles), i n'hi ha de, diguem-ne, professionals: escura-xemeneies, escurapous, escurabasses, escurabosses, escuracassoles, etc. Aquí parlem de la feina, no pas ofici, d'escurar-se les dents per treure'n els fragments de menjar que s'han ficat entre dent i dent.

Perquè, com és ben sabut, l'home és un animal barrut i dentíger; vull dir que té dues bones barres òssies a la boca en les quals hi ha inserides trenta-dues sòlides peces que serveixen per a prémer i triturar l'aliment abans d'engolir-lo coll avall. Tots sabem amb quina il·lusió se celebra l'aparició de les primeres dentetes, i com es plany la caiguda de les últimes. Tots ens estimem més ser dentuts que no pas desdentegats. L'home, pobre, viu, lluita i treballa fins deixar-hi les dents.

El català és persona de bona dent. No li agrada anar pel món deixant que el bon menjar li faci dentetes. Així que pot s'entaula, parada i fonda, i bon plat i fondo. Les dents entren en moviment i... ja se sap "qui oli remena..."; doncs bé, tot seguit, miquetes d'aliment s'entaforen entre dent i dent, o en algun petit forat de les parets, o dessota alguna peça postissa (és allò dels gitanos sota el pont).

Aleshores entra en joc l'escuradents, dit també escuraqueixals. D'antuvi diem que l'escuradents no té res a veure amb el senyor dentista que tracta les malalties dentals; això sí, per poc que et passis, t'escura la butxaca. Però això són figures d'un altre paner. L'escuradents és un instrument petit, primet, esbelt, una tigeta de fusta tallada en punxa que les persones fem servir per escurar-nos dents i queixals. Està ben constatat que per

bandejar intrusos i deixalles no n'hi ha pas prou a fer servir la llengua com a escombra; furgar amb dit i ungla boca endins, a part de ser malvist, sanitosament no és pas gens recomanable; tampoc no tenim sempre a mà un bon raspallet i un bon dentífric. Què fer, doncs? L'escuradents, senyors, l'escuradents. Ell és l'autèntic furgadents i escuraqueixals. Amb les consegüents escuralles no hi ha problema, però sí divisió d'opinions: hi ha qui les engoleix (cosa gens recomanable), i hi ha qui les escup olímpicament, a distància més llarga o més curta, segons l'eufòria del moment.

El qui para la taula a casa i els qui la paren als hotels i restaurants han de tenir molta cura de no oblidar-se de posar el portaescuradents. Al comensal li és sempre incòmode haver de demanar l'escuradents. És reconèixer que la màquina trituradora, després de l'aixafada del menjar, no queda precisament com una patena; i que el menjar omple petits buits de la dentadura, i si és postissa, mare meval, aleshores cal netejar un petit magatzem de residus. Això sí, els escuradents que siguin de bona qualitat; perquè si fan estellicons el remei pot ser pitjor que la malaltia.

Ara recordo en Pep. Era un amic atent i servicial. Quan a taula, després de l'àpat, veia algú fent ganyotes amb la boca, o amb un moviment inconscient posar-s'hi el dit, li ofería tot seguit un escuradents del seu portaescuradents particular instal·lat a la butxaqueta de l'armilla. És clar, tothom declinava l'oferta. Ell s'estranyava que la gent fos tan llepafils.

Tota persona menja també espiritualment. Pensaments i sentiments nodreixen constantment cap i cor de la persona. Les mestresses, quan s'apropen festes acostumen a fer una neteja a fons de la casa. Ep, ¿què us semblaria, si tots plegats procuréssim abillar el nostre esperit i el nostre cor de cara el Nadal, deixant que el seny i la fe fessin una miqueta d'escura-consciències?

El quart Rei d'Orient

En vigílies de Reis, quan els infants fan córrer deliciosament la seva fantasia, us convido, als grans, a desvetllar la imaginació com ells.

Fa temps que vaig sentir contar una llegenda que explicava que els Reis d'Orient no eren tres sinó quatre. Però un d'ells es perdé pel camí i no arribà a Betlem, a l'hora de adorar l'Infant.

Havia sortit amb els seus companys, guiats per l'estrella, però es veu que no tenia pressa. Li agradava d'aturar-se per acaronar els infants que sortien al pas de la cavalcada o es torbava escoltant les persones a les posades, on la comitiva passava la nit.

Un dia en què les confidències devien ser més llargues, en sortir de l'hostal es trobà que els companys ja havien marxat feia estona.

"Ves a saber on passen —pensà el Rei— ja deuen ser hores lluny. Es arriscat que em posi a caminar per camins estranys i sense la llum de l'estrella. Podrien sortir lladres i escometre'm." I decidí agafar-s'ho amb més calma i aturar-se allà on fos per parlar amb la gent. "Sempre hi ha persones que desitgen ser escoltades o que necessiten un cop de mà" —es digué.

I va emprendre el camí entretenint-se a fer companyia als qui es trobaven sols, s'aturava a jugar i cantar amb els nois, i s'ajuntava a les festes i als dols dels pobles per on passava.

Fent marrades, al cap d'anys —diuen que trenta-tres— arribà a una ciutat molt gran. Era Jerusalem. L'ambient d'aquella tarda, pels carrers, era un xic misteriós. La gent feia comentaris en veu baixa, als portals de les cases.

Una dona li digué que aquell migdia havien crucificat un home. Era un Natzaré de molt bona fama: feia bé a tothom i es contava que fins havia obrat miracles. Però és veu que els qui manaven a la ciutat i al temple no ho veien amb bons ulls.

El nostre home se n'anà de pressa al lloc de l'execució; potser hi podria fer algun bé. En arribar el Natzaré ja havia mort. Desclavat el seu cos de la creu, l'havien posat a la falda de la seva mare.

El quart Rei s'hi acostà i es quedà contemplant aquell rostre. A poc a poc anà descobrint que tenia la semblança dels homes i les dones que ell havia ajudat en el seu llarg camí. I en aixecar els ulls cap a la seva mare, veié que amb el cap li feia que sí.

Si alguna llegenda pot ser veritat, aquesta té moltes coses certes.

JAUME CAMPRODON
Bisbe de Girona

GIRONA

El projecte de rehabilitació de casa Carles ha estat aprovat per l'Ajuntament

Allotjarà les oficines del Bisbat i els moviments d'apostolat de la diòcesi de Girona

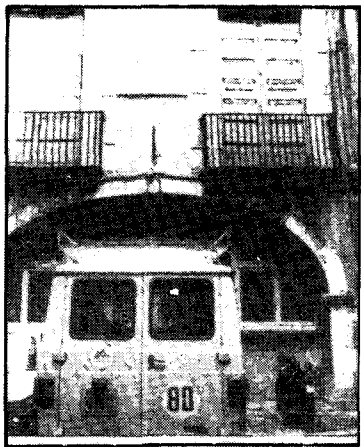
L'ajuntament de Girona ha donat la seva aprovació al projecte de rehabilitació de l'antic edifici de Casa Carles, propietat del Bisbat des de principis dels anys trenta en què el seu amo el va deixar en testament per ús del seminari diocesà. Es tracta d'un edifici construït al segle XVI i que posteriorment ha sofert diferents modificacions, i es troba catalogat pel seu valor històrico-artístic.

Precisament acaba de celebrar-se el centenari de l'estada de sant Joan Bosco a Casa Carles durant el seu viatge a Barcelona a finals del segle passat. En aquell temps Casa Carles es considerava oficialment residència reial, havent-hi pernoctat alguns prínceps.

El projecte preveu que les obres es realitzin per fases, essent la primera l'apuntament de l'estructura principal a la qual seguirà el descobriment de tot el teulat que serà fet de nou. Després es canviarà tota la xarxa de clavegueram i desguassos i finalment s'ompliran els espais buits interiors i es construirà l'escala principal i la d'emergència. A més, es construirà un ascensor. El projecte preveu també la remodelació dels accessos al pati interior que podrà ser visitat pels ciutadans. Igualment preveu la restauració de la façana principal, conservant les pedres i estucant els llocs on calgui.

Pressupost: 53 milions

El pressupost total de les obres puja 53.363.395 pessetes dels

Pati interior de Casa Carles. Al fons l'habitació on dormí sant Joan Bosco fa cent anys.

quals un milió i mig s'hauran de destinar a obres d'enderrocament i quatre per a refer els teulats. Un portaveu del bisbat ha manifestat que ara caldrà buscar el sistema de finançament, ja que no es disposa pas d'una xifra tan elevada.

Per tractar-se d'un edifici situat al barri antic de la ciutat i que està catalogat com a monument històrico-artístic es confia que la Generalitat aportarà alguna subvenció per a la seva restauració.

Un cop s'hagi rehabilitat, l'immoble de Casa Carles es destinarà a oficines del bisbat i a allotjar la majoria dels moviments d'apostolat seglar. A més, es conservarà la residència que fins l'any passat es-

tava ocupada pels seminaristes del curs introductori, residència que encara no se sap si es dedicarà de nou a seminaristes o bé a capellans que tinguin cura dels moviments apostòlics.

Casa Carles havia arribat a una situació de degradació que la memòria del projecte qualifica "d'abandó total, de manera que l'edifici es troba totalment desfasat per les necessitats i exigències mínimes quant a higiene, salubritat i seguretat". Ara, doncs, s'intenta resoldre d'una vegada aquests problemes i aprofitar les estructures que encara són fortes per a fer una nova distribució dels espais i poder així utilitzar al màxim i amb totes les garanties aquest immoble que, per altra banda, es troba molt ben situat al centre de Girona, al costat mateix de l'ajuntament.

Nomenaments del bisbat de Girona

La Cancelleria del Bisbat de Girona ha fet públics els següents nomenaments:

Mossèn Miquel Jordà i Mayoles, rector de Torroella de Fluvià i de Vilacolum.

Mossèn Josep Lloveras i Ricard, rector de Ventalló i Vallverella.

Membres de la Comissió per les obres de Casa Carles de Girona: Llicenciat Josep Ramírez i Carles i Llicenciat Enric Sala i Villegas.

M. CABALLÉ

BARCELONA

FINESTRAL DE

LA CARITAT

NADAL

Per Nadal celebrem que Déu no ha oblidat els homes. Més enllà del folklore del consumisme i de la joia de les festes familiars, el Nadal ens interpel·la seriosament. Si Déu es fa nen en Jesús per amor, podem oblidar nosaltres els germans que estan afeixugats per tants de problemes?

365.- Mare jove amb un fill de mesos. El marit fa el servei militar. Els únics ingressos provenen de petites ajudes familiars. Deu aliments per valor de 16.000 ptes.

366.- Esposa separada amb tres fills a càrrec seu. Els seus pocs ingressos no li permeten pagar les ulleres que necessita el fill gran. Són 10.027 ptes.

367.- Senyor malalt crònic té en tràmit una pensió d'invalidesa. L'esposa tampoc no té salut. Per evitar el desnonament, 53.000 ptes.

368.- Mare sola amb tres fills petits. Només té ingressos de feines a domicili. Necessita ajuda per pagar els lloguers pendents. Falten 20.000 ptes.

369.- Jove mecànic amb esposa i un nadó. Vivien amb la seva família. Ha llogat un pis petit però li falten 20.000 ptes.

370.- Mare de família amb sis fills. El marit és malalt mental. Un dels fills necessita tractament ortopèdic i deuen aliments per valor de 40.000 ptes.

371.- Senyor sol en procés de rehabilitació per malaltia alcohòlica. Per pagar l'habitació necessita 10.000 ptes.

372.- Cap de família en atur amb tres fills. Té deutes d'aliments que ha de pagar. Urgeixen 30.000 ptes.

373.- Mare de família amb quatre fills a càrrec seu. El menor està afectat per sordesa bilateral; li calen uns audífons per no perdre el curs escolar. Els falten 60.000 ptes.

374.- Mare jove amb un fill de 5 anys. Només té ingressos de venda ambulants. Té deutes de llum i aigua que pugen 8.793 ptes.

375.- Pare de vuit fills. Fa transports amb una petita furgoneta. Li cal fer unes reparacions al motor que està ja molt usat. Li falten 60.000 ptes.

376.- Mare sola amb una filla de dos anys. Ha estat hospitalitzada per malaltia infecciosa. Una família veïna té cura de la nena. Els seus pocs recursos aconsellen una ajuda per a l'alimentació de la nena. Calen 16.000 ptes.

377.- Anciana, amb un fill minusvàlid, ha viscut sempre en una barraca. Li han concedit un habitatge i necessita ajuda per fer els contractes de llum i aigua. Són 25.000 ptes.

378.- Matrimoni jove amb un fill acabat de néixer. Al marit se li ha diagnosticat una malaltia mental. Mentre arriba la pensió d'invalidesa demanen ajuda per aliments i lloguer, 40.000 ptes.

379.- Pensionista per invalidesa amb escassos ingressos. Té deutes de llum que pugen 11.240 ptes.

380.- Mare de família amb dos fills petits. El pare està hospitalitzat. La família no té ingressos ja que el pare no estava assegurat. Urgeixen per a aliments 30.000 ptes.

Preguem els nostres lectors que vulguin col·laborar amb CARITAS, adreçant els seus donatius a: CARITAS DIOCESANA, Plaça Nova, 1. Telèfon 301 35 50 Barcelona-2.

ESGLÉSIA I ESCOLA

Evangelitzar "amb" els bisbes

Joan Pau II s'ha adreçat als bisbes de Barcelona i de les províncies eclesiàstiques de Tarragona i València en ocasió de llur visita al Vaticà. Els ha parlat de la comunió eclesial i del paper que ells hi han de jugar.

Potser alguna institució o moviment d'Església creia que podia evangelitzar sense comptar amb el bisbe de la respectiva diòcesi. Que s'ho tregui del cap. Si prescindeix del bisbe no farà tasca d'Església.

"A vosaltres us correspon de suscitar energies apostòliques i definir les línies pastorals. Ningú, ningú que es consideri membre de l'Església, no es pot eximir de participar en aquesta tasca tan urgent. Si es tracta d'evangelitzar, cal oblidar adjectius de grups i tendències, i posar tots els recursos possibles al servei del que és substantiu".

Algú dirà: I la pluralitat de carismes? No s'ha dit sempre que són un do de l'Esperit? Hauran de desaparèixer?

No, no és això, diu el Papa. La unitat de l'acció pastoral amb els bisbes és compatible amb el recte pluriformisme que enriqueix la vida de l'Església. Però "tant els teòlegs i els pedagogs de la vida cristiana, com els religiosos i religioses i els moviments apostòlics tenen el lloc propi al costat dels bisbes. Ningú no pot evangelitzar des de la dispersió o des de la desunió".

¿Té tot això alguna relació amb l'acció educativa de l'Església i amb les escoles cristianes? Evident que sí.

Per si no fos prou clar el Papa ho ha remarcat: "La presència dels catòlics a l'escola ha d'ésser intel·ligent i coordinada per tal d'esdevenir eficaç. Els grans valors de la fe cristiana hi estan en joc. I aquests valors reclamen la superació de particularismes en ordre a assolir millors resultats".

Pensem-hi una mica tots plegats.

FRANCESC RIU

FETS I CRITERIS

Gent gran

Durant els últims dies de l'any que hem deixat, varem tenir l'ocasió de participar en una trobada de "gent de tercera edat", vaig assistir a una vetllada nadalenca que organitzava un Espai de "Gent gran" i vaig dinar en dues residències d'avis.

A la nostra societat, la vida s'ha allargat més que no abans. D'altra banda s'ha anticipat l'edat de jubilació. Aleshores tenim una societat amb nombroses persones grans. En parlar d'aquest fet col·lectiu s'han introduït diverses expressions: gent gran, tercera edat, vida creixent, i es parla menys o quasi gens de vells, ancians i avis.

Crec que una breu anàlisi de la nova terminologia podria il·luminar algunes motivacions psicològiques de tipus personal i social. Avui dia a ningú no li agrada que li diguin a la cara "ets un vell", o "com t'has envellit en poc temps".

Així es parla poc de la vellesa quan resulta que el diccionari català de Pompeu Fabra defineix la vellesa com "edat avançada". El diccionari italià del Palazzi la defineix com "l'últim edat de la vida natural".

Penso que aquestes expressions emprades en aquests diccionaris responen més a la realitat i que l'altra terminologia, que s'usa actualment, es deu més a una intenció de dissimular el fet objectiu d'haver arribat a una edat avançada en anys i també crec que la societat de consum assoleix amb més facilitat uns objectius comercials. I consti que no tinc res en contra dels viatges culturals ni de les sanes diversions.

Cal remarcar una llacuna important en la socie-

tat actual: els avis van deixant de viure amb els fills i amb els néts. Aquest és un fet que marca la vida de la família d'avui i produeix una lamentable marginació de les persones que mereixen tot el caliu i l'amor familiar.

Fa uns anys, a Roma, vaig sentir explicar al fill del famós Dr. Marañón que la infància comprenia des del néixer fins als 25 anys, l'adolescència dels 25 fins als 50, la joventut dels 50 fins als 75 i dels 75 anys en amunt l'edat adulta. En aquella conversa de tertúlia tothom va respirar satisfet. Pensant-hi crec que aquesta descripció té més en compte la maduresa espiritual que no pas les capacitats humanes en la seva globalitat.

Es curiós que en començar l'any pensi en la gent gran. M'hi sento mogut per la fe cristiana. L'última edat de la vida és per a tots la recta final per afrontar la mort amb serenitat i amb esperança. Són anys de més reflexió, de més interiorització, sense caure en la temptació de la soledat, portats pel "victimisme" o per la marginació social.

La vellesa és temps adient per compartir l'amistat, per fer pregària i per créixer més i més en l'amor. En una de les trobades esmentades, una persona, entrad ja en els seus vuitanta anys, digué que ell veia la seva edat com l'aurora, aquella aurora que anuncia la llum del sol. I aquest Sol és l'Amor del nostre Creador i del nostre Salvador.

RAMON TORRELLA I CASCANTE
Arquebisbe de Tarragona i Primat

HORARIS I ITINERARIS PER A L'EXTENSIÓ DE LES GUIES D'ORIGEN I SANITAT PECUÀRIA

Per tal de facilitar l'obtenció de documents sanitaris (guia d'origen i sanitat pecuària), a més de les oficines dels serveis veterinaris de cada comarca, s'han definit una sèrie d'oficines que es relacionen a continuació, en les quals els dies i hores que s'indiquen es podrà obtenir igualment aquesta documentació.

Com a sistema de pagament, podeu utilitzar les modalitats següents:

- xec barrat, estès «al portador».
- ingrés al compte corrent restringit de «La Caixa de Pensions».
- en efectiu.

Es recomana utilitzar el sistema de pagament mitjançant xec barrat estès «al portador».

[illegible]

	COMARCA (Partit veterinari)	POBLACIÓ	LLOC D'UBICACIÓ	DIES						HORARIS
				DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES	DISSABTE	
SERVEIS TERRITORIALS DE GIRONA	ALT EMPORDÀ	* Figueras. Castelló d'Empúries Navata	Oficines: C/ Anicet Pagès, 11, 1.ª 1.ª Tel. 50 47 21. (Coordinador: Alfons Maria Grau i Llavenera). Ajuntament. Ajuntament.	•	•	•	•	•		9-14 i 16-18'30 9-10 9-10
	BAIX EMPORDÀ	La Bisbal Verges Torroella de Montgrí als	Oficines: Avda. de les Voltes, 12, 2.ª 1.ª (provisional) Tel. 64 02 58. (Coordinador: Carles Barba). Ajuntament. Cambra Agrària. Ajuntament.	•	•	•	•	•		9-14 i 15'30-18 11-12 11-13 9-10
	LA GARROTXA	* Olot Besalú Tortellà Sant Esteve Lliana Les Planes Sant Feliu	Oficines: c/ Fontanilles, 25 (Escorxador antic). Tel. 26 02 60. (Coordinador: Pere Planes i Freixes). c/ Correu. Ajuntament.	•	•	•	•	•		9-14 i 16-18'30 11-12 10-11 9-10 10'30-11'30 11'45-12'45
	GIRONÈS	* Girona Sant Gregori Cassà de la Selva Cervià de Ter Bordils Banyoles Llagostera	Oficines: Avda. St. Francesc, 29, 4.ª Tel. 21 24 00 (Coordinador: José Turón). Ajuntament. Ajuntament. Ajuntament. Ajuntament. Mancomunitat Intermunicipal de l'Estany. Ajuntament.	•	•	•	•	•		9-14 (de dilluns a divendres) 12-14 13-14 (dilluns, dimarts, dijous i divendres) i 12-14 (dimecres) 15-17 10'30-11'30 12-14 (dilluns, dimarts, dijous i divendres), 11-14 (dimecres) 10-11
	LA SELVA	* Santa Coloma de Farners Riudellots de la Selva Anglès Sant Hilari Sacalm o Arbúcies	Oficines: c/ Mossén Cinto Verdagué, 19, 3.ª Tel. 84 06 52. (Coordinador: Joan Ferran) Ajuntament. Ajuntament. Ajuntament.	•	•	•	•	•		9-14 i 15-17'30 11-13 11-13
	RIPOLLÈS	* Ripoll	Oficines: (Agència del Servei d'Extensió Agrària). Carretera d'Olot, 16. Tel. 70 06 92. (Coordinador: Valenti Perpinyà).	•	•	•	•	•		9-14 i 15-17'30
	CERDANYA	* Puigcerdà Belver de Cerdanya	Oficines: Plaça Cabreret. Possible telèfon 88 09 48. (Coordinadora: Maria Àngels Prims). Cambra Agrària.	•	•	•	•	•		De dilluns a divendres, de 9-14 i 15-17'30 i diumenge de 11-13 10-14 (dilluns, dimarts, dijous i divendres) i 15-17'30 (dimecres)
SERVEIS TERRITORIALS DE TARRAGONA	ALT CAMP	* Valldmoll Alcover Puigpelat Vilavella Pla de Santa Maria Cabra del Camp Bràfim Vila-rodona	Oficines: Plaça de l'Església, 10 (Coordinador: Pedro González Herrera)	•	•	•	•	•		9-14 i 15-17'30 11-12 9-10 10 (dimarts) i 9-10 10'30 (divendres) 11-12 16'30-17 17'30-18 9-10 10'30 (dimecres) i 16'30-17 (divendres) 11'30-12'30 (dimecres) i 17'30-18 (divendres)
	BAIX CAMP	* Reus Selva del Camp Borges del Camp Tudons Cambrils Montbrió del Camp Mont-roig Cornudella Alforja Aleixar	Oficines: c/ Dr. Ferran, s/n Tel. 31 25 81 (Coordinador: José Bonacasa i Fernández)	•	•	•	•	•		9-14 i 15-17'30 9-10 10'30 11-12 12'30-13'30 9-10 11 11'30-12 12'30-13'30 10-10'30 11-12'30 13-13'30
	BAIX EBRE	* Tortosa Deltebre Perelló Xerta	Oficines: Carretera de València, 108 Roquetes Tel. 50 01 74 (Coordinador: Serafín Gómez i Torán) Ajuntament. Ajuntament. Ajuntament.	•	•	•	•	•		9-14 i 15-17'30 10-12 15'30-16'30 10-12
	BAIX PENEDÈS	* El Vendrell Llorenç del Penedès La Bisbal del Penedès	Oficines: Avda. Catalunya, 12 Tel. 66 01 22. (Coordinador: Josep F. Ramon i Ferrer) Ajuntament. Ajuntament.	•	•	•	•	•		9-14 i 15'30-18 10-12 (dimarts) i 12-14 (divendres) 10-12
	CONCA DE BARBERÀ	* Montblanc Sarral Santa Coloma de Queralt L'Espluga de Francolí	Oficines: Plaça Major. Tel. 86 00 09 (Coordinador: Joan Pocurull i Martí) Ajuntament. Ajuntament. Ajuntament.	•	•	•	•	•		9-14 i 15-17'30 10'30-11 12-13'30 12-13
	MONTSIÀ	* Amposta Sant Carles de la Ràpita Alcanar Freginals Ulldecona Masdenverge Santa Bàrbara La Sénia Mas de Barberans La Galera Gòdall	Oficines: c/ Sant Pere, s/n Tel. 70 25 07 (Coordinador: Miquel Olivares i Bou)	•	•	•	•	•		9-14 i 15-17'30 11-12 12-13 9-10 10 12'30-13'30 12-13 9-10 10'30 11-12 9-10 10 12'30-13 13-13'30
	RIBERA D'EBRE/PRIORAT	* Móra la Nova Falset Flix Vinebre Benissanet Ginestar Gratallops Riparreja Móra d'Ebre	Oficines: c/ Lluís Companys, 17 (Coordinador: Lorenzo Osorio i Chana)	•	•	•	•	•		9-14 i 15-17'30 12'30-13'30 12'30-13'30 12'30-13'30 11'30-12'15 12'45-13'30 11'30-12 11'30-12'15 15-16'18
	TARRAGONÈS	* Tarragona Torredembarra Morell Vila-seca	Oficines: Avda. Catalunya, 50 Tel. 21 79 56 (Coordinador: Josep Ll. Garreta i Gardiol) Ajuntament. Ajuntament. Ajuntament.	•	•	•	•	•		9-14 i 15-17'30 10'30-12 10'30-12 10'30-11'30
	TERRA ALTA	* Gandesa Bot Horta de Sant Joan Arnes El Pinell del Broi Batca Caseres	Oficines: Avda. Catalunya, 5. Tel. 42 01 46 (Coordinador: Alfredo Andrés i Lapuerta).	•	•	•	•	•		9-14 i 15-17'30 9-10 10 10-11 11-12 12'30-13'30 (dilluns i divendres), 11-13'30 (dimecres) 9-10 10 10-11
SERVEIS TERRIT. DE LLEIDA	PALLARS JUSSÀ (A causa de les especials característiques de les dues comarques del Pallars, a més d'atendre a les oficines comarcals, cada setmana, es passa un dia per cada petit municipi. L'horari pot variar a l'hivern, atenent la climatologia)	* Tremp Pobla de Segur Isona Senterada (S'hi atindrà el públic de la Vall Fosca, Les Iglòries i Viu de Lievata). Rutes: Vilamitjana, Suteranya, Fontsgarada, Gavet, Sant Cerni, Masos de Llimiana i Selles Tallat, Salàs de Pallars i voltants. Castell de Mur, Guàrdia de Tremp, Puigcerdós i Palau de Noya Municipis del Pallars Jussà. Voltants d'Isona. Abella de la Conca, Boixols i Isona La Vall Fosca, Sarroca, Sant Esteve de la Sarga, Llimiana i Figols de Tremp	Oficines: c/ Magistrado Saura, 29 Tel. 65 07 07. (Coordinador: Francisco Collado i Vilella) Mercat. Cambra Agrària. Ajuntament	•	•	•	•	•		9-13 i 16-17 10'30-14 (dimecres) i 10'30-12 (divendres) 10'30-13 (dimecres) i 10'30-14 (dissabte) 13-14 10-13

COMARCA (Partit veterinari)	POBLACIÓ	LLOC D'UBICACIÓ	DIES						HORARIS
			DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES	DISSABTE	
PALLARS SOBIRÀ	• Sort Esterri d'Àneu Rutes: Llavorsí, La Vall Ferrera, La Vall de Cardós. Alternativament amb La Vall de Cardós i Vall d'Esterri de Cardós o Boidís, Lloret i Casibrós. Sort, Gerri de la Sal, Peramea, Moncortés, Gerri de la Sal, La Vall de Bahent, Escós, Estac, Sort Sort, Llavorsí, Escaló, La Guingueta, Esterri d'Àneu i Sorpe; alternativament, la Vall d'Isil, La Vall d'Unarre, Sort. Sort, Rialb, Surp, Escàs, Caregue, Seuri, Bernui, Llesur, Sorre, Altron, Olp, Pujalt, Envy, Llorden, Montardit, Sort. Sort, Rialb, Roni, Llavorsí, Sort. Sort, Vilamur, Rubió, Llagunes, Soriguera, Puigforniu, Torrefort, Malmercat, Sort	Oficines: c/ Constitució, 1. Tel. 62 08 04 (Coordinador: Josep Escalas i Pau). Mercat.	•	•	•	•	•	•	9-14 i 15-17.30 (dilluns, dimecres, dijous i divendres) 9-14 i 15.30-18 (dimarts) i 11-13.30 (dissabte) Diumenge
VALL D'ARAN	• Viella Saldú (Alt Aran) Pont de Suert (Alt Ribagorça) Vilaller (Alt Ribagorça) Barruera (Alt Ribagorça) Bossost (Baix Aran)	Oficines: Avda. del Pas d'Arro, 4, 2-2ª Tel. 64 01 33 (Coordinador: Eduardo García Nieto) Ajuntament. Servei d'Extensió Agrària Ajuntament Ajuntament Ajuntament	•	•	•	•	•	•	9-11 i 15-17.30 (dilluns, dimarts, dimecres i divendres) 9-14 i 15-17.30 (dijous) 11.30-12.30 9-13 (dimarts), 9-14 (divendres) i 10-12.30 (dissabte) 13-14 15-17.30 11-14
GARRIGUES	• Borges Blanques Arbeca, Puiggròs Torregrossa Juneda Albi Vinaixa Juncosa de les Garrigues La Granadella Castellclaus Solers Torms Bovera Cervià de les Garrigues Espluga Calba	Oficines: Afores, s/n. Tfn. 14 00 09 (Coordinador: Francesc Torrens i Rosell). Escola Capacitació Agrària c) Mossèn Cinto Verdaguer, 1 Ajuntament Ajuntament Ada, Catalunya, 30 Ajuntament Ajuntament Ajuntament Bar Esport Cooperativa Ajuntament Ajuntament	•	•	•	•	•	•	9-14 i 15.30-17.30 (de dilluns a divendres) i 11-12 (dissabte) 8-9.30 i 19.30-22.30 11-11.30 12-12.30 9-13 9-10 9-10.30 (dimarts) i 9-12 (divendres) 11.30-12.30 (dimarts) i 9-13 (divendres) 8-8.30 9-11 11.30-12 9-13 12-13
ALT URGELL	• La Seu d'Urgell Organyà Oliana	Oficines: c/ Sant Ermengol, 50. Tfn. 35 11 42. (Coordinador: Domènec Nihols Torres) Ajuntament	•	•	•	•	•	•	9-14 i 15-17.30 (de dilluns a divendres) i 10.30-13 (dissabte) 9-14 i 15-17.30 (dijous) 9-14 i 15-17.30 (dimecres) i 9-14 h (divendres)
NOGUERA	• Balaguer Albesa Alfarràs Artesa de Segre Belcaire Linyola Montgai Ponts Bellvis Menàrguens Térmens	Oficines: (Servei d'Extensió Agrària) c) Sant Lluís, 2. Tfn.: 44 51 86. (Coordinador: Miquel Dalmau i Busquet). Casa senyor Dalmau Ajuntament Ajuntament Ajuntament Biblioteca Casa senyor Campillo Servei d'Extensió Agrària Ajuntament Ajuntament Ajuntament	•	•	•	•	•	•	9-14 i 15.30-17.30 (de dilluns a divendres) i 9-14 (dissabte) 15.30-17 9-10.30 12-15 11.30-13.30 15.30-17 16.30-19 11-14 i 16-18 (dilluns, dimecres, dijous i divendres) 16-18 (dimarts) 15-17 10-11.30 12-13.30
SEGARRA	• Cervera Guilsola St. Guil de Fraixenet St. Ramon Sanahuja Torà	Oficines: c/ Combat, 26 Tel. 53 04 23 (Coordinador: Lluís Delgado de las Heras)	•	•	•	•	•	•	9-13 i 16-17 10-13 10-11 (dimarts) 11-13 (dijous) 11-13 10-11 10-13 (divendres) 11-13 (dimecres)
SEGRÀ	• Lleida Bell-lloc d'Urgell Mollerussa Benavent Torresserona Sucs Vilanova de la Barca Aitona Alcarràs Seròs Almacelles Torrefarrera Rosselló Puigverd de Lleida Artesa de Lleida Alguairó Almenar	c) Carme, 1. Tfn.: 23 75 56 (Coordinador: Alfons Llinàs i Call) Horta de Lleida i rodalies Casa del veterinar Cooperativa Ajuntament Farmàcia Ajuntament Ajuntament Servei d'Extensió Agrària Ajuntament Ajuntament Ajuntament Ajuntament A.D.S. (S'està ampliant el nombre de suboficines)	•	•	•	•	•	•	9-14 i 15.30-18 (de dilluns a divendres) 9-12 (dissabte) 9-11 12-14 9-12 9-12 10-12 10-12 18-19 18-20 17-19 11-13 (dilluns) i 16-18 (divendres) 10-12 12-13 9-11 11-12 9-11 12-14
URGELL	• Tàrraga Agramunt Ciutadilla Ivars d'Urgell	Oficines: c) Sant Roc, 1, entresòl Tfn.: 31 05 53. (Coordinador: Ramon Jové i Miró) Casa del veterinar Casa del veterinar	•	•	•	•	•	•	11-13 i 16-17 (De dilluns a divendres) i 11-13 (dissabte) 11-13 11-13 11-13
SOLSONÈS	Solsona • Solsona Odèn Olius Navès Pinell Llobera Castellar de la Ribera St. Llorenç de Morunys	Mercat Oficines: Plaça Plus XII, s/n Tel. 48 04 89 (Coordinador: Antoni Mir i Curcó) Ajuntament Ajuntament Local social (Of. turisme)	•	•	•	•	•	•	9-13 9-14 i 15.30-18 (de dilluns a divendres) 19.30-12 (dissabte Servei de guàrdia cada setmana, de moment) 15.30-17 9.30-12 12-13 10-13 16-17.30 15.30-17 9-13

Centenari de l'aprovació definitiva de les Constitucions Escolàpies, 1887

El 7 de gener del 1887, el papa Lleó XIII aprovà i confirmà definitivament les **Constitucions** de les Filles de Maria, Religioses de les Escoles Pies (Escolàpies), centenari que s'està celebrant amb diferents actes commemoratius en les poblacions on la Congregació desenvolupa les seves activitats apostòlico-educatives.

La Congregació fou fundada el 1829 per Paula Montal i Fornés (nascuda a Arenys de Mar, l'11 d'octubre del 1799, i morí a Olesa de Montserrat, el 26 de febrer del 1889). Obri la seva primera escola a Figueres, amb la finalitat de lliurar-se a l'educació humana i cristiana de la infància i joventut femenines. Per això, és la Fundadora de la primera Congregació femenina espanyola del segle XIX, dedicada exclusivament a l'educació. L'escola de Figueres trencà tota discriminació educativa entre els nens i les nenes, i es diferencià pels seus amplis programes i variades matèries, superant amb escreix les fites establertes per la legislació educativa vigent.

El moment històric espanyol en què va néixer i fer els seus primers passos l'obra educativa de Paula Montal és un dels períodes més agitats i inestables de la nostra història, amb guerres civils, freqüents lluites polítiques, rebel·lions militars..., que acompanyaren profundes transformacions socials i el triomf de les idees lliberals, gairebé sempre de signe anticlerical. Així, per reial decret el 25 de juliol de 1835, se suprimiren els ordes i congregacions religiosos, i foren venuts molts béns eclesiàstics a l'empara de les lleis desamortitzadores.

Enmig d'aquell ambient ple de dificultats, la llavor posada per Paula Montal a Figueres arrelà i es multiplicà. A l'escola de Figueres, seguí la d'Arenys de Mar, 1842, Sabadell, 1846, Igualada, 1849, el Vendrell, 1850, el Masnou, 1852,... Totalment identificada amb el carisme de Calassanç volgué per a la seva Congregació la mateixa espiritualitat i Regles de sant Josep de Calassanç.

Aprovació diocesana (1851-1852)

Paula Montal anhelà molt aviat l'aprovació eclesiàstica del seu Institut, sobretot, quan després de la fundació de Sabadell, 1846, tenia cases a les diòcesis de Girona i Barcelona. En aquest sentit, un cop assolida certa organització canònica i assegurat l'esperit i el carisme de Calassanç, amb data del 12 d'abril del 1848, demanà al P. Jacint Feliu, Sch.P., que tractés a Madrid amb el delegat apostòlic, l'aprovació pontificia de l'Institut. Monsenyor Brunelli aconsellà esperar moments "més adients per a l'Església espanyola", atès que les congregacions estaven suprimides a Espanya des del 1835. La situació canvià en firmar-se el Concordat amb la Santa Seu, el 16 de març del 1851, ocasió que fou aprofitada per les Filles de Maria Escolàpies.

La fase diocesana s'inicià el 1851 amb l'aprovació de l'Institut i de les seves **Constitucions** pel bisbe de Girona, Florencio Lorente i Montón, el 5 d'octubre del 1851, atorgant un decret d'aprovació llarg i laudatori.

Seguí el bisbe de Vic, Lluçà Casadevall, el 3 de desembre de 1851. En el decret fa constar la fecunda activitat educativa desenvolupada en el col·legi d'Igualada, on conegué a la Serventa de Déu en la seva visita pastoral a la vila, el 18 d'octubre del 1849.

L'aprovació del bisbe de Barcelona, J.D. Costa i Borràs és del 24 de febrer del 1852.

Tenint en compte les petites modificacions introduïdes pel bisbe de Barcelona, les primeres **Constitucions** de les Escolàpies s'editaren a Barcelona l'any 1853.

Pius IX i les Escolàpies, 1860, 1870

La tramitació i estudi encaminats a l'aprovació pontificia es començà el 1856.

El mitjancer infatigable davant la Santa Seu fou el P. Jenaro Fucile, Sch. P., preposit general de les Escoles Pies i amic personal de Pius IX. Oficialment, presentà la petició el 21 de gener del 1857, però durant els anys 1855 i 1856

s'havia treballat activament; tant és així, que en aquest mateix període, 28 cartes es creuaren entre Espanya i Roma, entre elles quatre de Paula Montal.

Continuà un procés de gairebé quatre anys d'estudi, després dels quals Pius IX, per decisió personal, firmà el **decret d'aprovació de l'Institut**, el 9 de maig de 1860, sense que mitjancés cap **decretum laudis**, distinció i excepció que molt poques congregacions poden exhibir. El decret d'aprovació ens converteix en la primera Congregació espanyola del segle XIX, que assolí l'aprovació pontificia.

Passaren 10 anys fins a l'aprovació "ad experimentum" de les **Constitucions** pel mateix pontífex, el 17 de juny del 1870. El decret no fou firmat pel Prefecte de la Sagrada Congregació de Bisbes i Regulars fins el 18 de juliol del 1870.

Retificació definitiva per Lleó XIII, 1887

D'acord amb el que estava dictaminat per la Santa Seu, que havia aprovat les **Constitucions** per un decenni, durant la dècada 1870-1880 no es va fer cap tramitació al respecte.

Iniciat el procés per a l'estudi, el 25 de setembre del 1880, foren 7 anys d'espera fins assolir la fita

desitjada.

Per fi, Lleó XIII, el 7 de gener del 1887 aprovà i confirmà definitivament les **Constitucions**. Significava l'aprovació per la màxima autoritat de l'Església, de la missió pròpia de l'Institut —educació cristiana de la infància i joventut femenines.

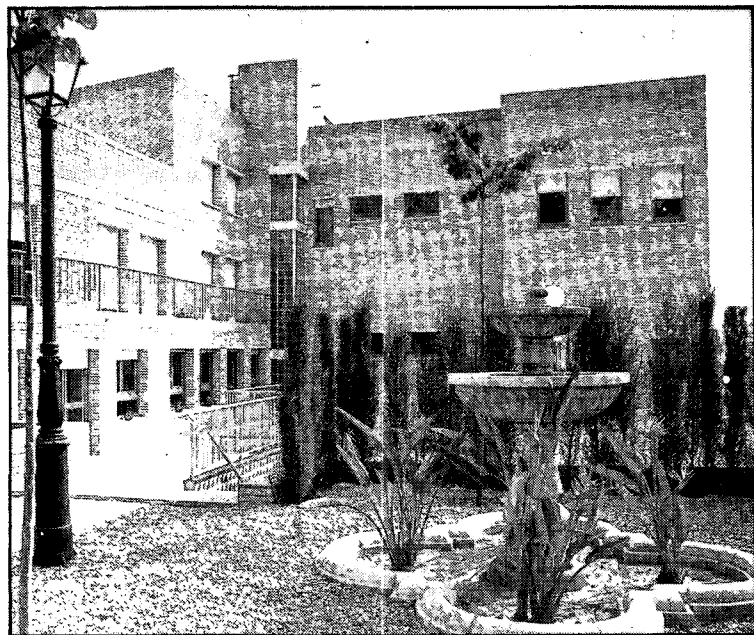
Paula Montal rebé la notícia a Olesa de Montserrat i tingué una alegria immensa; aquella ratificació pontificia fou la seva satisfacció més gran... Als seus 87 anys pogué entonar joiosa el seu "Nunc dimittis", i perllongar la seva melodia dos anys més..., fins el 26 de febrer del 1889. En el final de la seva vida, retirada a Olesa de Montserrat, amb la decisió pontificia del 7 de gener del 1887, veia perpetuada la seva obra educativa, que havia estat la raó de ser de la seva vida, de la seva fecunda activitat, de la seva total disponibilitat a la voluntat de Déu, des del 1829.

Les Escolàpies en celebrar el centenari d'aquesta efemèride volen viure-ho amb el mateix to festiu i joiós que visqué M. Paula Montal aquella memorable data, 7 de gener del 1887, perquè sigui un nou impuls, una vivència profunda del carisme que ens deixà la nostra Mare Fundadora. Perquè l'educació cristiana de la infància i joventut continua sent avui una missió urgent a tot el món.

M.ª LUISA LABARTA, SCH. P.

M. PAULA MONTAL I FORNÉS

Harmonia + Pau = Amor

De l'any 1964 ençà (ja en fa vint-i-tres) cada any se celebra el Dia Escolar de la No-violència i de la Pau, el 30 de gener, aniversari de l'assassinat del Mahatma Gandhi.

Aquesta obra tan interessant i que tant convé ser coneguda arreu, en contra del que es podria esperar després de 23 anys de vida, encara és desconeguda per molts mestres. I això no és bo. Avui, els nostres petits viuen immersos en un món sense pietat, un món on només s'imposa la violència, fins i tot la violència més brutal i gratuïta en els espectacles i entreteniments infantils (cinema, publicacions, TV, etc.) i els adults, pares i educadors, sembla que, no sé si resignats o indiferents, ignoren o fan veure que ignoren els camins per on es menen aquests minyons, que seran els adults de demà i que en lloc d'ensenyar-los uns principis de bondat i de justícia, d'amor i de respecte mutu, se'ls deixa deseparats en uns ambients on només sobreviu la força bruta i la murrieta, que sempre s'imposa sobre el just i pacífic el qual queda com a beneït.

Avui la meua veu vol advertir els mestres perquè es facin ressò del missatge bàsic del DENIP:

*Amor universal, No-violència i Pau.
L'amor universal és millor que l'egoisme,
la No-violència és millor que la violència*

i la Pau és millor que la guerra.

La meta ideal a assolir seria que tots els mestres dediquessin una classe cada mes a recordar que tots som germans i que hem d'admetre i respectar les nostres diferències, i estimar-nos i ajudar-nos per viure sempre en pau; per desterrar les guerres per sempre. Cal bandejar totalment aquella dita de "Si vols la pau, prepara la guerra" i substituir-la per aquest triple principi que proclama el DENIP: "si vols la pau, no preparis la guerra. Si vols la pau, prepara la pau. Si vols la pau, educa't i educa els altres per a la pau", perquè allò que sembris, allò colliràs. La il·lustre pedagoga Maria Montessori digué: "Sembreu idees bones en els nens encara que no les entenguin; ja s'encarregaran els anys de desxifrar-les en el seu enteniment i de fer-les florir en el seu cor".

Esgarrifa i és escruixidor pensar que segons dades de la Unesco de 1985, des de la fi de la Segona Guerra Mundial el 1945, en aquests darrers 40 anys han mort més de 20 milions de persones en les diverses petites guerres locals. L'any 1983 més de 4 milions d'homes estaven lluitant en 75 països. L'any 1984 moriren de 30.000 a 40.000 persones cada mes, entre soldats i civils, en les diversos camps de batalla; això significa que un home era mort per un altre cada 16 segons. I els go-

verns dels països més cultes (!) en lloc d'augmentar els pressupostos de cultura i ensenyament i reduir o eliminar totalment la despesa militar, ben al contrari, adelerats en la cursa d'armament, durant l'any 1984, les despeses militars superaren els 800.000.000.000 (vuit-cents mil milions) de dòlars, que equival a unes 40.000 pessetes per cada habitant del planeta. I la cursa d'armaments s'accelera i l'analfabetisme augmenta i la fam assola pobles i regions senceres...

Mestres, educadors, monitors, no creieu que s'ha d'actuar de pressa?, no creieu que no podem quedar-nos amb els braços plegats? La pau en el món és un tema de cada dia, és una assignatura intensiva perquè és la més important. Almenys, però, no deixeu passar el 30 de gener sense dedicar-hi una bona sessió. La pau no és només un període sense conflictes armats, aquella pau temorena, fràgil, sinó que convé i és molt important inculcar als nostres alumnes un sentiment d'amor envers el proïsme, que se sentin units per ànsies d'ajuda mútua, que regni l'harmonia entre tota la humanitat ja que és l'únic camí segur cap a la pau veritable. Hem d'ésser conscients que tots som germans i que només l'amor fratern ofereix garanties de pau.

ANTONI MUNNÉ I TOMAS

Les Olimpíades dels vells

ALFRED RUBIO De l'Àmbit Maria Corral

Sóc un ciutadà que vaig tocar joiosament el clàxon del cotxe que conduïa, sumant-me a tants d'altres per tota la ciutat de Barcelona, aquell històric migdia del 17 d'octubre en què fou designada la nostra capital per a seu, al 92, dels Jocs Olímpics.

L'esport, amb neta competitivitat i en el ple vigor de la joventut, d'homes i dones, és un lluminós signe de l'acceptació sense maniqueïsmes de la globalitat de la persona humana —cos, intel·ligència i llibertat—. I pot ser un motiu ubèrrim per al coneixement mutu dels pobles del món i per un futur de pau i festa més grans.

Fa poc temps, un ancià que vivia —malvivía— sol, va caure a casa seva. La casa on havia habitat, feliç, amb la seva muller i els seus fills, avui desapareguts! No va poder aixecar-se del terra i així va estar ar-

rossegant-se quasi tres dies, fins que la portera de l'edifici el va descobrir.

Va ser portat a un hospital. Va ingressar a urgències. Quan m'ho van comunicar, vaig anar a veure'l. Havia passat uns breus dies en aquest servei i ja el donaven d'alta de les seves contusions i fissures. Allí no hi havia lloc per a ell. A coll amb el seu dolor, i encara a 38 graus de febre, havia d'anar-se'n. Destorbava. Hi ha tantes urgències, potser sí, més greus! I no hi ha llits disponibles a d'altres dependències.

El vaig retornar a casa seva i entre tots els veïns faran el que podran, moguts per la compassió, per atendre'l i acompanyar-lo potser en el seu bon morir.

La societat, les autoritats, proclamen el seu ajut i entusiasme per atendre els joves. Propicien la seva educació i formació: escoles, universitats... Realitzen esforços per crear llocs de treball. Es fomenta també gloriosament un fecund oci: parcs esportius, actes culturals sense fi. I, expressió puntual de tot això, seran els esplendorosos Jocs Olímpics. Molt bé! Ho aplaudim.

Rest a, en canvi, una pregunta. ¿Aquesta actuació dels governants, i d'altres estaments, és per amor "a l'ésser humà" o només "al jovent"? pel fet que els joves són eines de treball, altament productius i amb una llarga perspectiva de consumidors; adornadors, tam-

bé, de l'ambient amb la seva bellesa fresca.

Si la resposta afirmativa fos pel segon, que els mou només el que és jove, és clar que, a aquest material viu, primigeni i fort s'hauria de formar-lo i, fins i tot, adulant-lo, fer-lo més maleable i dòcil per a utilitzar-lo amb el màxim rendiment.

Segur que, ni les autoritats ni ningú, no diran que els mou aquest objectiu egoista i explotador d'aquells que poden ser amb tant de profit explotats. Tots afirmaran el contrari, que parlen per amor a l'ésser humà, pel bé comú. Perfecte. Però, així com per a les operacions matemàtiques es van inventar unes "proves" per a saber si s'han realitzat correctament (per exemple, la del nou

per a les multiplicacions i divisions), ¿quina seria la "prova" per a ratificar que la societat i les autoritats són sinceres en preocupar-se amb tanta polifonia per la joventut? La millor prova seria si, a la vegada, els dirigents i tots plegats s'ocupen amb més sol·licitud i tendresa, i, no cal dir-ho, amb major gratitud pels ancians, ja que aquests sí que ja han donat la seva vida i els seus treballs, sofriments i abnegacions, pel bé comú d'aquesta mateixa societat que els envolta.

Olimpíades i Jocs del 92. Sí! Que siguin magnífics. Però tant de bo que per aquelles dates, encara més magnànimament, s'hagi desplegat l'atenció, la cura, l'amor per tots els vells barcelonins. Si no, aquestes competicions esportives acollides serien una "operació" mal feta. Serien només una faramalla i una hipocresia.

IMPROMPTU

Oblit?

ORIOL CAMPS

Un sacerdot amic que, a més de respecte, em mereix absolut crèdit, em diu, queixant-se'n, que la Televisió de Catalunya-TV3, en un interessant reportatge-resum dels fets més importants esdevinguts durant l'any 1986, emès després del telenotícies-vespre del dia 26 de desembre, festa de sant Esteve, va ometre la reunió interreligiosa de pregària celebrada a Assís el 27 d'octubre proppassat, i que havia estat convocada pel papa Joan Pau II.

Aquella reunió va merèixer l'entusiasta adhesió dels mitjans informatius de tot el món, amb les inevitables excepcions detractores o, molt pitjor, algunes amb cert aire ridiculitzant. Sempre hi ha aquells pels quals res no té importància si no es pot tocar materialment. Són els mateixos que a grans crits diuen que lluiten per la pau. Però una reunió en la qual només es prega Déu el do de la pau, no els té cap sentit. No passa de ser una anècdota més o menys divertida.

No m'estranya l'oblit, la marginació. Pensi el meu comunicant que, si fos possible, alguns informadors s'abstindrien de fer cap al·lusió sobre els viatges del Papa i de cap cosa referent a l'Església. I potser seria millor que es mantinguessin silenciosos, ja que s'evitaria allò que lamentablement s'esdevé més d'una vegada: que manipulen la veritat descaradament al seu aire, i els lectors es formen criteris equivocats que són de difícil rectificació, perquè la primera impressió és, malauradament, la que els val.

Aquesta vegada ha estat TV3. Vull creure en la no intencionalitat, ja que aquesta entitat em sembla que, generalment, es força respectuosa amb els temes religiosos.

GLOSSES DOMINICALS

Una ètica secularitzada

En acabar el Concili Vaticà II, Pau VI va fer aquesta solemne afirmació: "La religió del Déu que es va fer home s'ha trobat amb la religió de l'home que es fa Déu". És així. Es tracta d'una realitat que pot ser analitzada des de punts de vista diferents, el més suggestiu dels quals potser és aquest: el de l'ètica. Som davant l'audaç desafiament de "l'ètica secularitzada" a "l'ètica cristiana".

El llenguatge de l'ètica secularitzada és si fa no fa aquest: l'home, com a ser absolutament lliure, no és sotmès a cap llei transcendent. Ell és la seva pròpia llei i les úniques normes vàlides són aquelles que l'home es dona a si mateix. Ell és "la mesura de totes les coses". Per això no existeix cap llei moral superior, a la qual l'home hagi d'obeir. Una llei així construiria una veritable amenaça a la llibertat i a la felicitat de l'home.

Aquesta manera de pensar és del tot oposada a la del catolicisme, que parteix de l'existència d'un Déu transcendent, que va crear l'home a la seva imatge i semblança. El va dotar d'intel·ligència i de llibertat, fent que, per mitjà de la seva consciència, l'home arribi a conèixer els dictàmens d'aquella "llei divina, eterna, objectiva i universal, per la qual Ell ordena, dirigeix i governa el món sencer i els destins de les comunitats humanes segons el seu pla de saviesa i d'amor". Així ho ensenya el Concili Vaticà II.

Amb tot, ja en l'exordi de la història, l'home va abusar de la seva llibertat alçant-se contra Déu i volent atènyer el seu fi fora de Déu. Tot i que en el més profund de la seva consciència —en les orelles del seu cor— aquella llei adverteix l'home que ha d'estimar i ha de practicar el bé i evitar el mal. En l'obediència a la llei de Déu, com va ensenyar el Concili, "consisteix la seva dignitat i segons aquesta obediència serà judicat".

Es evident que els homes i les dones del nostre

món tradicionalment cristià es troben en la cruïlla d'haver de prendre una decisió entre aquestes dues posicions antagòniques, les quals es caracteritzen per "sense Déu o amb Déu". Això divideix les persones entre elles davant la necessitat d'escollir un camí o un altre en el quefer quotidià de la vida. ¿Que potser no és aquest un dels llocs en els quals es compleixen aquelles paraules misterioses de Jesucrist: "No he vingut a portar la pau sinó la guerra"? Una guerra que és distanciament, divisió, acritud sovint, entre el marit i la muller, els pares i els fills, quan es col·loquen els uns entre els que segueixen la llei de Déu en llurs judicis ètics i els altres entre els que se n'aparten.

Es clar que, quan es tracta del comportament dels homes, no es pot caure en la trampa del maniqueïsmes, que col·loca els bons a la dreta i els dolents a l'esquerra. Aquest judici és reservat exclusivament a Déu. Ací a la terra, ni podem jutjar definitivament els que prescindeixen del Ser Suprem —només Ell coneix el que hi ha en el cor—, ni podem oblidar el valor de la consciència, que és el nucli més secret de l'home. En ella —en el seu recinte més íntim— és on ressona la veu de Déu. Amb quina força? ¿Com? i ¿quina és la resposta de l'home? Un subjectivisme a ultrança sense cap referència a la llei de Déu conduiria a un relativisme inadmissible per a un catòlic. D'altra banda, seria fals un objectivisme que solament es fixés en l'objecte de l'acció, sense tenir en compte les circumstàncies condicionants de la persona que actua.

En la cruïlla actual de la història, és urgent que revisqui la moral cristiana amb tota la seva riquesa humanitzadora i santificant. Però aquest renaixement va acompanyat d'un altre: el de la fe. Aquesta és la gran tasca de la reevangelització que necessita el nostre poble.

NARCÍS JUBANY

Cardenal-Arquebisbe de Barcelona

FEU-VOS COOPERADOR DE CATALUNYA CRISTIANA!

(Convocatòria per Barcelona i rodalies)

CATALUNYA CRISTIANA està realitzant una gran labor de promoció per aconseguir arribar cada setmana a més i més famílies. Voleu cooperar-hi?

És una tasca **retribuïda**, molt agradable, consistent en formalitzar subscripcions a persones que, possiblement, ja estan interessades en CATALUNYA CRISTIANA.

Si hi esteu interessats, telefoneu de 4 a 7 de la tarda al telèfon 215 28 05, Srta. Puig abans del dia 21 de gener i us donarem dia i hora per una reunió informativa als nostres locals de Barcelona, c/. València, 244.

SI TENIU HORES LLIURES, TOTS PODEU SER COOPERADORS DE CATALUNYA CRISTIANA!

BURUNDI

La dictadura militar retalla atribucions a l'Església

El Burundi, a l'Àfrica centre-oriental, viu una greu tensió entre l'Església i l'Estat. El retall de poders a l'Església per part del govern i els inabarcables enfrontaments entre hutus i tutsi —les dues tribus principals del país— en són part de la culpa. Tot i que dues terceres parts de la població es declaren catòliques, des del 1976 han estat expulsats del país un gran nombre de missioners catòlics.

Recentment han estat expulsats del país 22 missioners més, set dels quals eren espanyols. Així mateix s'han prohibit les classes de religió als col·legis i els seminaris s'han convertit en escoles.

Burundi, un dels països menys desenvolupats d'Àfrica, situat al sud de Rwanda, a l'est del Zaire i al nord i oest de Tanzània, amb una economia bàsicament d'autoconsum, està vivint els darrers anys un conflicte entre Església i Estat generat per la discussió sobre el paper dels laics a l'Església i del paper de l'Església a l'Estat.

Les missions fundades pels Pares Blancs a finals del segle passat han evolucionat fins a convertir-se en les actuals "colines", comunitats de creients depenents de l'Església catòlica. Després d'un segle d'evangelització, dos terços dels 4.500.000 habitants del país són catòlics. Per la seva part,

l'Estat fa la seva particular distribució de la població en "comunes".

Les parròquies o "colines" són més nombroses que les comunes (107 contra 79) i, el 1976, els encarregats de les primeres eren de millor qualitat general que el personal de l'administració local. L'Església disposava de millors escoles i hospitals, així com també disposava d'uns mitjans financers més potents gràcies als ingressos procedents d'Europa destinats a les missions instal·lades al país. Les parròquies eren els principals centres de promoció social, autèntiques hereves de les totpoderoses "missions" de l'època colonial. Però des del cop revolucionari

del 1976, l'administració comunal ha millorat, tant en efectius com en qualitat. El partit, reorganitzat des del 1977, s'ha dedicat a mobilitzar els camperols a les seves reunions periòdiques i al congrés comunal de 1979, 1981 i 1983. Aquest esforç ha coincidit amb el llançament per part de l'Església de les assemblees sinodals de colina anomenades "sahwanya". La colina i la comuna han esdevingut un terreny concurrencial on els ciutadans es troben simultàniament "convocats" com a militants o com a creients, segons quin sigui el cas. Les mesures governamentals de 1979 (prohibició de les "sahwanya") i de 1984 (restricció de les hores de

missa a la setmana) tenen la intenció de restringir les activitats col·lectives de l'Església a l'espai parroquial i al diumenge.

Vuit cops d'estat

El partit revolucionari que actualment ocupa el govern al Burundi ha arribat al poder després d'un llarg procés ple de canvis de govern i cops d'estat d'ençà que el país va assolir la independència l'1 de juliol de 1962. Aquell dia fou proclamat rei Mwambutsa IV. La independència coincidí amb la implantació d'una monarquia constitucional regida pel rei Mwambutsa IV. D'una banda, el "Parti de l'Unité et du Progrès National" (UPRONA), fundat el 1959 pel príncep Rwagasore, dividit en una ala hutu —ètnia que representa el 86% de la població— i una altra de tutsi —que representa el 12%—, i, d'altra banda, el "Parti du Peuple", sostingut pels hutu, s'oposen en una sèrie de lluites que tenen com a teló de fons la rivalitat entre els hutu i els tutsi, lluites que desembocaren en l'assassinat de dos primers ministres i en vuit cops d'estat.

El govern del coronel Bagaza ha tendit a retallar atribucions a l'Església de Burundi, a la qual es vol restringir al culte.

El 1964, una expedició frustrada a Rwanda, integrada per refugiats tutsi residents a Burundi —actualment viuen a Burundi uns 32.000 refugiats tutsi— provocà represàlies dins els límits territorials de Burundi per part del govern de Rwanda. El 1966, Mwambutsa IV fou deposat pel seu fill, Charles Ndirizé, que esdevingué N'Tare V, el qual al seu torn fou poc temps després deposat per Michel Micombero.

Aquest suspengué la constitució del 1962, proclamà la república, de la qual es declarà president, instituí un comitè nacional de la revolució integrat per 12 militars i dirigit per ell mateix, i erigí en partit únic l'UPRONA. L'abril del 1972 hom llançà contra els hutu l'acusació de conspirar contra el règim del president Micombero per tal de reinstaurar N'Tare V. A la repressió que succeí aquesta acusació moriren assassinats molts milers d'hutus.

El 1976 hi va haver un altre gir en el govern. Micombero fou enderrocat per un cop militar dirigit pel coronel Jean-Baptiste Bagaza. Foren suspeses la Constitució i l'Assemblea Nacional. El Consell Suprem de la Revolució va assumir tots els poders. Aquest fou reemplaçat el 1979 pel Comitè Central del Partit. Aquell mateix any foren expulsats 52 missioners catòlics i protestants. D'aleshores ençà, amb Bagaza com a president, el deteriora-

L'ensenyament també ha passat de mans de l'Església a mans de les comunes estatals.

ment de les relacions Església-Estat ha anat en augment.

Difícil reconciliació entre hutus i tutsis

Aquest conflicte de poders encara s'ha complicat més arran de les interpretacions que se n'han fet a l'estranger, la majoria negatives pels bisbes de Burundi, acusats de fer retornar antics rancors ètnics entre hutus i tutsis. Alhora, la mitificació de la "revolució rwandesa" dels anys 60 ha exaltat la població de Burundi en contra de part de la institució eclesial. Aquesta, que ja a principis dels anys 70 havia denunciat les injustícies generades pel confusióisme sociopolític, havia aollit la política de reconciliació empresa per la II República amb bons ulls. Però —coincidència o no— la tensió va aparèixer de seguida, i en totes dues ocasions arran de les cimeres franco-africanes tingudes lloc a la regió (Kigali, el 1979, i Bujumbura, el 1984). Es va començar a parlar de la "defensa del poble hutu per l'Església" i en els mesos que van seguir el sentiment d'unitat nacional va anar en augment i es van produir dures actuacions de la policia, de les quals foren víctimes els missioners implicats en les acusacions esmentades. La confusió va créixer encara més quan a finals de l'any passat, membres d'un moviment marial denunciaven "el regne de Satan al Burundi" i, amb citacions dels "Macabeus" apel·laven al

martiri, però lluny de ser portaveus de l'Església, com es va dir, pertanyien a una fracció de la burgesia tutsi propera als antics dirigents del règim Micombero.

Les contradiccions actuals, però, han nascut paradoxalment d'una maduració paral·lela del tema de la laïcitat. En l'esperit del Vaticà II, l'Església renega del clericalisme de l'època colonial i es defineix com una comunitat espiritual que participa al progrés humà d'una societat civil en desenvolupament. Així mateix, refusa participar en tant que Església en les instàncies polítiques dirigents, però espera de l'Estat un respecte semblant de les seves estructures i activitats, culturals i no culturals. En aquell mateix moment, el règim de la II República, fundada el novembre de 1976, va fundar una colla d'institucions destinades a donar un veritable estat modern a aquest país. La laïcització generada per aquest nou poder anava lligada a un sentit nou i agut de l'autoritat de l'estat. S'ha parlat molt de la declaració del president Bagaza l'octubre de 1983 sobre "els privilegis de l'Església", i més recentment sobre un fulletó del partit titulat "Al Burundi, la gestió de la societat depèn de la força específica de l'Estat". Tots aquests indicis fan preveure una progressiva limitació dels poders de l'Església en favor del partit únic al govern.

JOSEP COMAJOAN

Fundador de les Germanes Oblates del Santíssim Redemptor

Als cent anys de la seva mort, el pare Serra viu

Va néixer a Mataró l'11 de maig del 1810, Josep Serra fou acuradament educat pels seus pares, els quals infongueren en el nen un profund sentit de Déu i de l'Església.

La seva instrucció la va realitzar en els pares Escolapis. Als 11 anys va perdre els seus pares. Els seus tutors col·locaren el jove orfe en un comerç vora l'església de Sta. Maria del Mar de Barcelona. Als 16 anys ingressà al monestir benedictí de San Martín de Compostella on professà el 21 de desembre del 1828. El 15 de setembre de 1845 partí cap a les missions, essent el seu destí Austràlia, a la colònia Swan Silver. La seva capital era Perth. L'any 1847 després d'una intensíssima activitat missionera fou creat bisbe de Port-Victoria i dos anys més tard bisbe coadjutor de Perth, amb el títol de Bisbe de Daulia i successor de l'ancià monsenyor Brady. En la seva absència el vicari General de Perth acusà fal·laçment monsenyor Serra, provocant serioses contradiccions. El bisbe Serra, pel bé de les ànimes i per evitar la ruïna de la diòcesi de Perth, optà per renunciar a la Diòcesi, malgrat la resistència del Papa, a qui directament va presentar la seva renúncia.

De retorn a Europa es va dedicar a Roma a promoure l'Esperit Missioner entre les senyores de societat entre les quals hi havia Antonia Maria de Oviedo, antiga institutriu de les filles de la reina d'Espanya, Maria Cristina de Borbón.

En les seves visites a l'Hospital de Sant Joan de Déu, a Madrid, el pare Serra descobrí la dura situació de la dona prostituïda del seu temps: "Era massa dolorós presenciar aquesta situació sense determinar a fer-hi quelcom. Si se'ls tanquen totes les portes, jo els n'obriré una, on es puguin salvar, demanaré almoïna i si ningú no m'ajuda, la faré sol, amb la gràcia i el suport d'Aquell que dugué a les espatlles l'ovella perduda". L'any 1864 juntament amb Antonia M.ª de Oviedo, en un poblet proper a Madrid (Ciempozuelos) decideix i crea camins de compromís al servei de les do-

nes més marginades i menyspreades del seu temps.

El 8 de setembre del 1886 en el Desert de Les Palmes (Benicàssim), mor el pare Serra... cercà la soledat del desert per passar els últims anys de la seva vida, dedicat a l'oració. Allí hi estigué, onze mesos preparant-se, com ell deia, per morir bé.

Presència a Catalunya

El pare Serra desitjà sempre ardentment fundar una casa a Barcelona i a Mataró. El seu desig es va convertir en realitat: la congregació és a Tortosa (el març del 1880, a Tarragona (gener del 1882) Barcelona-Bellesguard (agost 1894), Palma de Mallorca (novembre 1924) A Barcelona s'obriren dues cases l'any 1977, al carrer d'Aragó i l'any 1984 al carrer de la Cadena. Aquesta presència s'expressa en cada un d'aquests llocs des de la realitat comunitària i des de l'exigència de la missió que reclama actituds d'oblació, senzillesa, apropament, pobresa... és el mateix esperit el mateix afany del pare Serra i de la M. Antonia que empeny la Congregació a la misericòrdia, la tendresa, l'alliberament per a tantes vides maltractades per a tants cristos trencats, trossejats. Aquest esperit des d'experiències profundes de fraternitat, permet d'obrir camins d'esperança, omplir d'alegria la vida desesperançada de dones que viuen explotades i menyspreades, de joves i infants que no troben camins de justícia, d'igualtat, de futur.

La Congregació actualment es conduïda, per una banda, a exigències de conversió personal, per l'altra a desplaçar-se progressivament cap a llocs que més reclama la missió confiada de guarir els cors trossejats i a ser-hi presència d'evangeli, veu de l'Església que ajuda els humils i defensa els seus drets, en una dinàmica d'inserció, que vol ser apropament i companyia, juntament a aquelles que són veritablement pobres entre els més pobres" (Document capítular 1983).

Celebració del Centenari

La Congregació avui celebra amb goig la realitat de la vida: "perquè a 100 anys de la seva mort el pare Serra viu". Comparteix la responsabilitat del seu carisma redemptor al servei de les dones immerses en el món de la prostitució. ¡ÉS LA CAUSA DE DÉU!

Amb els pobres d'avui: infants sense llar o amb llars desfetes, adolescents i joves desorientats i desarrelats del seu ambient, de la seva terra i dones prostituïdes pels qui ni els importa trepitjar els drets més elementals de la dignitat humana: la llibertat i l'amor... la Congregació celebra la festa perquè l'esperit del pelegrí, fundador i missioner continua actualment viu en l'Església i empeny a dur un missatge d'apropament, aollida i lliurament. Posa en actitud d'escolta, de conversa davant de tantes vides que no han conegut l'amor, la felicitat, davant de tantes dones que criden des de la seva situació d'esclavitud i explotació.

CALENDARI

Diumenge, 11 de gener. El Baptisme de Jesús. Sant Higiní, papa màrtir. Sant Salvi, bisbe i santa Hortènsia, verge. El sol surt a les 7,17 i es pon a les 16,42 (hora solar).

Dilluns, 12 de gener. Sant Arcadi, màrtir; sant Nazari, monjo i santa Tatiana, màrtir.

Dimarts, 13 de gener. Sant Hilari, bisbe doctor. Sant Gumer-sind, màrtir i santa Verònica, verge.

Dimecres, 14 de gener. Sant Felix de Nola, prevere; sant Joan de Ribera, arquebisbe de València; sant Malaquies, profeta i sant Bernat de Corleone, confessor.

Fira a Sant Hilari de Sacalm.

Dijous, 15 de gener. Sant Pau, primer ermità; sant Maur, abat; sant Habacuch i sant Miqueas, profetes. Santa Secundina, verge.

Festa major a Arbolí, la Figuera i Santa Margarida de Montbui.

Divendres, 16 de gener. Sant Fulgenci, bisbe; sant Marcel, papa màrtir i santa Priscil·la, matrona.

Festa major a Saderra.

Dissabte 17 de gener. Sant Antoni abat. Santa Leonila, màrtir i santa Rosalina de Vilanova, cart.

Festa major a Ascó, les Borges del Camp, Camarasa, Cambrils, Corbera de Llobregat, Mora d'Ebre, el Perelló, Miravet, Montmaneu, Pratdip, Salou, Sanaüja i altres pobles.

L'ESGLÉSIA CELEBRA

11 de gener. Diumenge; Baptisme del Senyor. Lectures: Primera, Is 42,1-4.6-7, S 28, segona Fets 10,34-38, tercera Mt 3,13-17.

12 de gener. Dilluns de la I setmana de durant l'any. Lectures: Primera, He 1,1-6, S 96, segona Mc 1,14-20.

13 de gener. Dimarts de la I setmana de durant l'any. Lectures: Primera, He 2,5-12, S 8, segona Mc 1-21-28.

14 de gener. Dimecres de la I setmana de durant l'any. Lectures: Primera, He 2,14-18, S 104, segona Mc 1,29-39.

15 de gener. Dijous de la I setmana de durant l'any. Lectures: Primera, He 3,7-14, S 94, segona Mc 1,40-45.

16 de gener. Divendres de la I setmana de durant l'any. Lectures: Primera, He 4,1-5.11, S 77, segona Mc 2,1-12.

17 de gener. Dissabte de la I setmana de durant l'any. Lectures: Primera, He 4,12-16, S 18, segona Mc 2,13-17.

D'ACÍ I D'ALLÀ

Jesús, l'exegeta del Pare

Només en Jesús i per mitjà d'Ell els humans sabem qui és Déu per a nosaltres i si l'afecta o no la vida que portem, d'amor al proïsme, de tancament de pecat. La vida de l'home és més vida si tenim el coneixement de Déu que se'n ha ofert per l'Encarnació del Fill. En un altre context, que sintonitza amb el que estic dient, sant Ignasi d'Antioquia escriu: "Deixeu-me contemplar la Llum pura i seré de veritat home". Contemplant el Fill de Déu encarnat podem escatir la naturalesa del cor del Pare —Abba—, com dels aeròlits caiguts del cel en deduïm la constitució dels planetes. Quina sort el dia que, després d'haver escorcollat llibres i més llibres, ens asserenem entenent, d'una vegada per sempre, que Jesús és l'exegeta del Pare.

PERE CAMPÀS BONAY
Monestir de L'Estany

HOMES I INSTITUCIONS

El valor dels dies

Hi ha temes que, en la classe de Filosofia, són tan obligats i normals com l'àlgebra en Matemàtiques. Però resulta que són, alhora, temes de gran "ressonància" vital i humana; per exemple, el temps, la mort, els valors morals, l'existència de Déu. El jove auditori els troba interessants, sens dubte; mes, a vegades, no els preuen. Un exemple del filòsof alemany Martin HEIDEGGER ens pot ajudar: si jo dic que "l'home és mortal", això és veritat, però una veritat "separada", sense pes existencial; si dic: "jo em moriré", és una veritat molt diferent.

Un dia explicava això tot pensant que pels alumnes podien ser veritats "separades", coses "de classe". Quan fa deu anys que un és professor, encara és jove, però ja ha vist coses. La vida d'aquests nois no té passat: és tota futur. Ells poden pensar que, fet i fet, tot això potser és ben veritat, però, de moment, m'afecta a mi i no a ells: per llei de vida m'he de morir abans. I tanmateix, en aquests deu anys, he vist morir mitja dotzena de nois en la flor de la vida.

Ho vaig dir en veu alta; la riellada va ser d'aquelles que se senten des de la planta baixa. Vaig veure —amb sorpresa, ho confesso—, que creien que feia broma. Aleshores els vaig parlar del Joan.

Fa anys —aquells nois hauran acabat carreres—, en una ciutat catalana. Jo era professor tutor d'un tercer de BUP. Lo Joan era el delegat de curs. Un xicotàs alt, esportista, tan ben plantat com destarotat: incapaç de fer mal i aparentment incapaç de fer res de bo; desordenat, impuntual i simpàtic. La meitat de les noies n'estaven enamorades.

Una tarda s'estampà amb la moto contra un camió. Morí a l'acte.

El dol fou gran a la ciutat i a l'Institut. Era una tarda assolellada de començaments de tardor; i no tornaré a veure un Institut de quasi mil alumnes en absolut silenci, amb els alumnes a dintre. Guardo el record ben endins: tanta llum al cim dels arbres, suau-ment gronxats per l'aire fresc i tants moixons esbojarrats d'alegria. La Naturalesa esplendent de bellesa: que estranya! Existeix una tristesa de les coses: consistent que la meravella del món ignora l'home. Les tardes de novembre seran dauradament belles dintre de mil anys encara...; per tant, "cal" que existeixi Algú que tingui present lo Joan, com el tindrà sa mare: per sempre, per sempre, per sempre.

Vaig aplegar els seus papers: hi havien els apunts, bruts, plens de dibuixos fruit de distraccions i ganduleria. A l'avaluació —primera i última, per ell—, n'havia suspeses cinc o sis. Com l'hauria feta, però, si hagués sabut que era l'última de sa vida?

I ara vaig preguntar això

als meus alumnes d'enguany. Una noia, llesta i de molt bones notes, exclamà tota esponentània: "En tal cas, jo no hauria estudiat res!". Sonà el timbre que anuncia el final de la classe. No vaig tenir paraules, en aquell moment.

Més d'una hora vaig pensar com l'hi diria: que equivocada estàs! Sí, perquè només tenies uns dies de vida, els teus actes ja no tenien valor, ni els teus deures sentit: per què en tindrien ara? De fet, disposes d'un nombre de dies limitat; però els actes o tenen plenitud de sentit en si mateixos ara, o no en tindran mai: allargant els dies, només ajornes la pregunta, però no la respons.

Tenim un nombre comptat de dies, per omplir-los, fent les coses bé; el valor de la vida no consisteix a ignorar aquesta veritat capital, sinó a viure conseqüentment amb ella.

Per sort, als setze o disset anys és el millor moment per plantejar-se les preguntes decisives.

SANTIAGO FERNANDEZ
BURILLO
Catedràtic de Filosofia. Lleida

ADULTS EN LA FE

La Litúrgia

JOAN GUITERAS I VILANOVA

El primer document promulgat pel Vaticà II, com si es tractés d'un fruit madur, fou la Constitució sobre la Sagrada Litúrgia, anomenada "Sacrosanctum Concilium". Val a dir que la renovació litúrgica venia de lluny. Per això els pares conciliaris van poder arribar a un acord total sobre aquest tema. En efecte, cal referir-se a Solesmes (s. XIX) i a l'abat Guéranger, a la restauració de la música que obrà Pius X, al monestir de Maria Laach (1913), a Ot Casel (1921) i... a Pius XII, el qual donà un gran impuls a la litúrgia amb l'encíclica "Mediator Dei" 1947 i la reforma de la Vetlla Pasqual (1955). Hom no pot oblidar el Congrés d'Assís (1956). Tot dugué conaturalment al Vaticà II.

La litúrgia en la vida de l'Església

Tractar de la litúrgia és referir-se a quelcom primordial. Déu vol que tots els homes se salvin. Per això la redempció per la mort i la resurrecció de Crist. Aquesta obra de la salvació, continuada per l'Església, s'acompleix en la litúrgia.

La litúrgia dimana del misteri pasqual de Crist. Cada celebració actualitza —fa realitat— la gràcia salvadora de la mort i la resurrecció del Redemptor per al creient. No és, doncs, la litúrgia, una simple suma de ritus, sinó una celebració on Déu es comunica i l'home rep la vida divina a través dels signes sacramentals. Signes que són una realitat: per ells el Senyor es lliura a nosaltres.

La litúrgia ens permet de lloar Déu i glorificar-lo per les meravelles que realitza en el seu poble. La litúrgia és

la reunió de l'"ecclesia" o assemblea —que vol dir el poble cridat per Déu—, és l'indret on escoltem atentament la Paraula i rebem la veritable força per a menar vida cristiana. Per la litúrgia Crist és present en la seva Església. En efecte, Ell, el gran sacerdot, és present per la persona del ministre ordenat, la força dels sacraments, la Paraula de Déu i el mateix aplec dels fidels... Això últim per allò de Mt 18, 20: "On n'hi ha dos o tres de units en el meu nom, allí sóc jo enmig d'ells". "En la litúrgia, diu el Concili, se significa i es causa la santificació de l'home d'acord amb la naturalesa de cada un, i tot el Cos Místic de Crist, o sigui el cap i els seus membres, exerceix el culte públic íntegrament" (SC n 7).

La participació activa

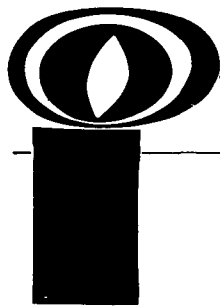
La litúrgia, amb tot i que és drama sagrat, no és pas com una mena d'espectacle al que hom assisteix sense implicar-s'hi. És, com hem dit, una acció de l'Església. Els ministres i els fidels hi han de participar activament. Abans de la reforma conciliar això, certament, era més difícil de veure. La nostra constitució de litúrgia afirma:

"Els pastors sagrats han de vigilar... que els fidels hi participin de manera conscient, activa i fructuosa". A què es refereix això? Sens dubte no sols a l'exterioritat —cosa important—, sinó, fonamentalment, a la profunda actitud interior, al desvetllament del dinamisme espiritual, a l'acolliment de la Paraula, a la trobada amb Crist, a la fructuositat o reflex en la vida, a la santedat personal que reverteix també en la de tota l'Església... Inclou la preparació personal i comunitària, la dignitat de les celebracions i, àdhuc la sobrietat i la veritable alegria continguda i traspuada en la serenor.

No solament litúrgia

El Vaticà II adverteix que la litúrgia no és l'única activitat de l'Església. N'hi ha d'altres, que no s'hi contraposen i que, a la llarga hi aboquen, com per exemple l'anunci de l'evangeli als no creients. També la predicació de la conversió i la penitència als creients, les obres caritatives, etc. I cal advertir que la litúrgia mira cap a la vida. L'Església s'aplega per a ser novament enviada, per a sentir l'alè missioner, per a ser sal, llevat i llum. No pot, doncs, replegar-se en la litúrgia.

Quelcom més. Hi ha una pietat extralitúrgica que també cal atendre. La més important és l'oració personal. Semblament cal valorar els exercicis pietosos del poble cristià. El Concili vol que la pregària i les exercitacions "s'harmonitzin amb la sagrada litúrgia, en certa manera se'n derivin, i hi condueixin el poble, perquè la litúrgia, per la seva naturalesa, els sobrepassa moltíssim".

"AQUÍ TENIU EL MEU SERVENT EN QUI S'HA COMPLAGUT LA MEVA ÀNIMA"

Les paraules que es deixen sentir després del baptisme de Jesús s'assemblen molt al començament d'aquesta lectura profètica (vegeu l'evangeli). Jesucrist és el que ha vingut entre els homes com si fos el servent del Senyor, malgrat ésser el Fill de Déu. Sobre ell, amb tota veritat, reposa l'Esperit Sant, i el dona a tots els qui creuen en ell.

Lectura del llibre del profeta Isaïes (42:1-4,6-7)

Això diu el Senyor: "Aquí teniu el meu servent, de qui he pres possessió, el meu estimat, en qui s'ha complagut la meva ànima. He posat en ell el meu Esperit perquè porti el dret a les nacions. No crida ni alça la veu, no es fa sentir pels carrers; no trenca la canya que s'esberla, no apaga la flama del ble que vacil·la; porta el dret amb fermesa, sense defallir, sense vacillar, fins haver-lo implantat a la terra, fins que les illes esperin les seves decisions.

Jo, el Senyor, t'he cridat bondadosament, et prenc per la mà, t'he configurat i et destino a ser aliança del poble, llum de les nacions, per tornar la vista als ulls que han quedat cecs, per treure de la presó els encadenats i alliberar del calabós els qui vivien a la fosca".

"QUE EL SENYOR BENEIXI EL SEU POBLE AMB EL DO DE LA PAU"

Aquest salm es considera un dels més antics del salteri. Les imatges són vives: la tempesta —la veu del Senyor es refereix al tro— és una imatge, en el salm, del poder de Déu. En el baptisme de Jesús es pot escoltar la veu de Déu sobre l'aigua del Jordà. També en el nostre baptisme la Paraula de Déu ha estat anunciada per la fe de l'Església. D'aquí n'ha vingut, per a cadascun de nosaltres, la pau i la reconciliació.

Salm 28: 1-2,3ac-4,3b i 9b-10 (R.: 11b)

Doneu al Senyor, fills de Déu,
doneu al Senyor glòria i honor,
honoreu el Senyor, honoreu el seu nom,
adoreu el Senyor, s'apareix la seva santedat.

R.: Que el Senyor beneixi el seu poble amb el do de la pau.

La veu del Senyor es fa sentir sobre les aigües,
ve el Senyor sobre les aigües del Jordà.
La veu del Senyor és potent,
la veu del Senyor és majestuosa. R.

El Déu majestuós fa sentir el seu tro
i al seu palau tot canta: Glòria!
El Senyor té el soli en les aigües diluvials,
i el seu Senyor, rei per sempre. R.

"EL SENYOR VA UNGIR JESÚS AMB L'ESPERIT SANT"

El baptisme de Jesús assenyala el començament del seu ministeri públic. La força de l'Esperit Sant el penetrava, i el portava a fer el bé i a donar la salut a tothom qui estava sota la dominació del diable... Tot era anunci d'aquell moment decisiu en el qual, mogut també per l'Esperit Sant, oferí al Pare la seva vida, en la creu, amb un acte d'amor irrevocable. Des d'aleshores, glorificat pel Pare a la seva dreta, ens dona el seu Esperit!

Lectura dels Fets dels Apòstols (10:34-38)

En aquell dies, Pere prengué la paraula i digué: "Ara veig de veritat que Déu no fa diferències a favor d'uns o altres; Déu acull tothom qui creu en ell i fa el bé, de qualsevol nacionalitat que sigui. Ell va adreçar la seva paraula al poble d'Israel, anunciant-li la nova felicitat: la pau per Jesucrist, que és Senyor de tots.

Vosaltres ja sabeu què ha passat darrerament per tot el país dels jueus, començant per Galilea, després que Joan havia predicat a la gent que es fessin batejar. Parlo de Jesús de Nazaret. Ja sabeu com Déu el va consagrar ungint-lo amb Esperit Sant i amb poder. Com passà pertot arreu fent el bé i donant la salut a tots els qui estaven sota la dominació del diable, perquè Déu era amb ell".

El nostre calendari

Una tradició medieval, incorporada al "Ceremonial dels Bisbes", recomana per al dia de l'Epifania l'anunci de les principals celebracions de l'any, especialment les mòbils. En algunes esglésies aquesta pràctica s'està recuperant, gràcies en gran part a l'impuls que li ha donat el "Calendari litúrgic-pastoral" de Mn. Pere Farnés, i a la difusió que n'ha fet "Missa Dominical". Heus aquí un text per fer aquest anunci, text no pas absolutament fixat, i, per tant, amplament variable en les expressions encara que no en el contingut:

"Us anuncio amb goig, germans estimats, que, així com, per la misericòrdia de Déu, ens hem alegrat en aquestes festes per la Nativitat de nostre Senyor Jesucrist, ens alegrarem també, si Déu vol, per la Resurrecció del nostre Salvador. Així, doncs, em plau de recordar-vos que aquest any l'exercitació de la santa Quaresma, que ens prepara per a les festes pasquals, començarà el proper dia quatre de març, dimecres [de Cendra.

Centre de tot l'any de l'Església és el Triduum [pasqual

del Senyor crucificat, sepultat i resuscitat, que culmina en la Nit Santa de Pasqua. Aquest any s'escau el dia dinou d'abril, i tota l'Església celebrarà, amb gran goig de [l'Esperit,

aquest diumenge de la Resurrecció del Senyor. Al terme de la solemne cinquantena pasqual, el dia set de juny, celebrarem la solemnitat de la Pentecosta.

Cada diumenge ens reunirem per celebrar la Pasqua setmanal. Celebrarem també, durant l'any, la memòria de [la Mare de Déu,

dels apòstols i dels màrtirs, i de tots els sants, i farem commemoració de tots els fidels difunts. Tots els dies són sants i bons per als qui estan en gràcia de Déu.

Acabades les trenta-quatre setmanes del temps [durant l'any,

el dia vint-i-nou de novembre, s'escaurà la celebració del diumenge primer d'Advent de nostre Senyor [Jesucrist.

A Ell tot honor i tota glòria pels segles dels segles. Amén."

Aquesta pràctica és ben significativa. D'una banda, entra dins el que és habitual en

aquests dies de l'any: els calendaris. Qui més qui menys, tots n'estrenem alguns: calendaris decoratius, calendaris utilitaris, agendes, etc. Si més no, ens adonem que el ritme dels aparells electrònics ens porta al mes primer. S'escau bé, doncs, que en la primera gran diada de l'any sigui anunciat el calendari de l'Església.

D'altra banda, i més important, aquesta pràctica és una afirmació educativa de com i per què celebra l'Església les seves festes. En efecte, en aquest calendari no hi consten per exemple, la festa de l'onze de setembre, o de l'u de maig, o del sis de desembre... No són festes a les quals som convidats per la fe cristiana, sinó a causa de la societat en què vivim. Això no vol dir que no les valorem, i que no siguin també, en la fe, festes que podem celebrar amb sentit, però d'una altra manera. El calendari de les festes civils i el de les festes de l'Església coincideixen en alguns punts, però no s'hi val a confondre un calendari amb l'altre.

En una entrevista amb el Cardenal Jubany, a la TVE, el periodista va començar exactament amb aquestes paraules: "La festa de Nadal és com la festa major de l'Església; ara bé, sembla que actualment la festa de Nadal ha perdut ja definitivament el seu sentit religiós, i ha passat a ésser la festa major del consumisme..." A part de les respostes excel·lents i ràpides del Cardenal Jubany, la pregunta del periodista manifesta una manera de sentir —o, qui sap, una forma de fer sentir— l'esvaïment que amenaça les festes cristianes.

Enguany hi ha hagut signes específics d'aquest fet. Per exemple, el diumenge abans de Nadal "recuperat" per al comerç... Al dia següent, els periòdics destacaven el caràcter de "dissabte" que havia tingut aquell "diumenge", i fins i tot una editorial convidava a valorar positivament aquest fet, com una experiència... Hom endevinava aquesta reflexió: "al cap i a la fi, el diumenge no és tan important..."

Tot això són elements que ens fan valorar més decididament el sentit cristià de les festes. No pas amb aire combatiu, sinó amb la convicció que, amb les festes, és la nostra mateixa ànima la que està en joc.

Per això, proclamar quines són les nostres festes, quines són les més importants, què significa el diumenge cada setmana..., tot això, és una forma d'ajudar-nos a viure com a cristians. L'evangelització passa també per aquí.

"UNA VOLTA BATEJAT, JESÚS VA VEURE QUE L'ESPERIT DE DÉU VENIA CAP A ELL"

Tots els evangelistes ens expliquen el baptisme de Jesús, però només sant Mateu ens explica aquest diàleg previ entre Jesús i el Baptista. És un diàleg misteriós, però, a la llum de les lectures anteriors, el podem comprendre: és una manera de destacar que Jesús ha vingut a fer "allò que Déu vol", és a dir, anunciar i complir l'etern disseny d'amor i salvació de Déu.

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (3:13-17)

En aquell temps, Jesús, que venia de Galilea, es presentà a Joan, vora el Jordà, perquè el bategés. Joan no el volia admetre al baptisme. Li deia: "Sóc jo el qui necessito que tu em bategis. ¿Com és que tu vénis a mi?" Jesús li respongué: "Accedeix per ara a batejar-me. Convé que complim d'aquesta manera tot el que és bo de fer".

Llavors hi accedí. Un cop batejat, Jesús sortí de l'aigua a l'instant. Llavors el cel s'obrí i veié que l'Esperit de Déu baixava com un colom i venia cap a ell, i una veu deia des del cel: "Aquest és el meu Fill, el meu estimat, en qui m'he complagut".

LA BÍBLIA A L'ABAST

"Alça els ulls i mira"

Avui tota la comunitat dels cristians és convidada a "mirar" amb ulls de fe —uns ulls nous i nets— el que passa al seu entorn. Els pobles s'acosten a la teva llum, els reis busquen la claror de la teva alba. Alça els ulls i mira al teu entorn: tots aquests s'apleguen per venir cap a tu; porten de lluny els teus fills, duen als braços les teves filles (Is 60:3-4). La clarividència profètica del tercer Isaïes, que intenta desvetllar del son del pessimisme els seus compatriotes repatriats i ajudar-los a llegir en clau de fe els signes del seu temps, es converteix avui en un potent raig de llum que ens mostra els camins de l'acció de Déu, a nosaltres cristians d'aquest temps que diem de l'eternitat de l'Església. Sense deixar de tocar constantment de peus a terra —els temps són realment difícils i d'una gran complexitat—, hem d'alçar els ulls i mirar com Déu manifesta la seva presència salvadora entre nosaltres, ara i ací. El text d'Isaïes és una bona introducció a l'entesa de la sisen baurança: **Feliços els nets de cor, perquè veuran Déu** (Mt 5:8). Si és veritat que, a través dels ulls d'una persona, se li pot veure l'ànima, també deu ser-ne que, a través d'uns ulls "nets" —d'home nou—, el cor pot contemplar Déu en el món. La celebració del misteri de l'Epifania ens ajuda a mirar el món amb mirada nova —creient— i a descobrir-hi el misteri de la presència salvadora de Déu. Aquest infant adormit en els braços de la seva mare —l'infant que sigui i la mare que es vulgui— és una manifestació de l'amor de Déu. El Senyor creu en la humanitat i estima la vida. Per això la posa confiadament a les mans dels homes. I és a través d'aquesta "lectura" humil i creient dels "signes" de Déu, que avui som portats a fer la lectura teològica

L'adoració del Rei

(Salm 71-H. 72:1-2.7-8.10-11.12-13R.:11)

JOSEP M. ARAGONÈS

del pessebre. Qui d'una manera, qui d'una altra, tots avui mirem l'Infant de Betlem. I aquest Nadó és a l'abast de tothom a l'Església, convertida per obra d'ell en far llumíons que espandeix la glòria —l'acció alliberadora— del Senyor. Ens ho adverteix el salm: **Tots els pobles, Senyor, us faran homenatge. Perquè Déu salvarà els pobres que reclamen, els desvalguts que no tenen defensor** (v.12).

Els reis adoren el Rei

El salm responsorial fa avui una lectura cristiana d'aquesta pregària en favor d'un rei acabat d'entronitzar. Una lectura cristiana en clau també d'epifania, concretament de la manifestació com a rei dels jueus d'aquest Nen anunciat per "la seva" estrella. Li portaran obsequis les illes i els reis de Tarsis; els reis d'Àrabia i de Sabà li oferiran presents. Li faran homenatge tots els reis, se li sotmetran tots els pobles (v 10-11). La profecia del salm, no acomplerta mai en cap dels reis històrics de Judà o d'Israel, arriba al seu compliment avui en Jesús, el fill de Maria. La iconografia cristiana, inspirant-se segurament en aquest verset del salm, representa els mags de la narració de Mateu com uns reis. El cert és que en Jesús acabat de néixer, tots els pobles i tots els poders del món són convidats a veure-hi Déu, que es manifesta en carn mortal i que comença la ruta d'alliberació dels homes

que l'ha de conduir —a ell i a nosaltres— al misteri pasqual. La celebració d'avui no és altra cosa que una anticipació de la celebració pasqual. Així el v. 9 del salm ens parla dels adversaris i dels enemics d'aquest rei que avui puja al tron. **Els adversaris li faran homenatge, els enemics s'abaixaran fins a la pols.** Els adversaris i enemics d'aquest Infant-Rei, que malgrat la seva feblesa, regna, són identificats amb els violents que esclafen els pobres i els febles i els arrossegueu a la mort. Per això el Rei-Nadó té pietat dels pobres i dels febles, els rescata amb la seva força i els salva perquè els estima "com un tresor". **S'apiadará dels pobres i dels febles, els salvarà de la mort; els rescata del poder dels violents, estimant com un tresor la seva vida** (vv. 13-14).

"Feliços els pacificadors"

Adorar el Rei que ha nascut comença per comprometre'ns de cap a peus a treballar per la pau. Els grans de la terra busquen en un nadó el Rei. No un rei armat fins a les dents ni cercant irònicament la seguretat i la pacificació de la humanitat emmagatzemant armes, sinó un rei tan desarmat, que l'única força que té és la seva petitesa, la seva total indefensió. I a més es presenta, ja de naixença, com una víctima de l'arbitrarietat dels poderosos, que es creuen amos i senyors de vides i hi

sendes. Nadal és un crit de justícia contra totes les nostres injustícies. El Rei Jesús és l'encarnació d'aquest clam de Déu. Per això la comunitat cristiana, mirant Jesús infant, adorat pels pastors i pels mags, prega: **Doneu al rei, o Déu, de judicar com vós, al fill del rei, el vostre encert. Que el rei governi amb justícia el vostre poble, que sigui recte amb els humils** (vv. 1-2). En participar avui de la celebració de l'eucaristia —en entrar en comunió amb Déu— no podem oblidar que aquesta comunió és exigència de practicar la justícia —tota justícia—, d'apartar-nos de la temptació de la violència i de l'exercici del poder pel poder i la prepotència, de no posar límits a la comunió amb els germans, conscients que l'estrella, que guia els pobles cap a la descoberta i l'adoració del Salvador del món, és la vida compromesa en el treball per la justícia, a partir precisament de la caritat viscuda fins a les darreres conseqüències. Aquest ha de ser el nostre compromís que doni un autèntic to de sinceritat i de realisme a la pregària del salm responsorial. **Que el benestar floreixi als seus dies** —i els dies del Messies són ara—, i mesos i anys —o sigui sempre— **abundi la pau. Que domini** —amb la força del seu amor salvador— **des d'un mar a l'altre, des del Gran Riu fins a l'extrem del país** (vv. 7-8). Els límits del reialme de Salomó —del mar Roig al Mediterrani, i del riu Eufrat fins al desert del Sud, a l'Àrabia— signifiquen aquí l'abast universal del reialme de pau del Messies.

Nota: El salm comentat avui pertany a la solemnitat de l'Epifania; el comentari al salm de la festa del Baptisme del Senyor, el trobareu a CATALUNYA CRISTIANA, n.º 329. Vegeu el comentari a aquest mateix salm publicat a CATALUNYA CRISTIANA n.º 376.

CULTURA CIENTIFICA

La cèl·lula i la reproducció dels éssers vius

33. L'ARN de transferència

El "codi genètic" establert per Nirenberg el 1967, després de meticulosíssims anàlisis químics representava un gran avenç de la ciència dels mecanismes de la cèl·lula. Com que coincidí en tot amb el de Khorana, que havia estat trobat independentment, l'acceptació que trobà en el món científic fou universal. Ningú no dubtà ja de la correspondència entre codons o triplets de nucleòtids i aminoàcids. Tots els textos de biologia transcrivien el codi de Nirenberg com una cosa segura i vàlida per a totes les cèl·lules. Però... hi havia cap raó teòrica per afirmar que havia de ser igual per a totes les espècies d'éssers vius? Calia reconèixer que no. L'estructura de l'ARN de transferència descobert per Holley entre 1962 i 1965, precisament deixava la qüestió oberta. L'única raó que es podia adduir per a afirmar la universalitat del codi genètic era l'origen comú de totes les espècies vivents, que ni està definitivament demostrat ni és convincent del tot. Per això, amb tot i que ja s'havia comprovat que multitud d'espècies ben diverses posseïen el mateix codi, hi ha hagut avui dia investigadors que han volgut verificar-lo encara en certs bacteris i microbis, i s'han trobat amb la sorpresa que no solament no es compleix en ells del tot el codi de Nirenberg, sinó que àdhuc fabriquen proteïnes compostes d'alguns ami-

noàcids diferents dels vint naturals coneguts. Però això és avançar idees. Només ho citem ara perquè el versat en la matèria no cregui que volem prescindir d'aquestes noves troballes que trasbalsen la cosa. Tornem a la nostra història en el punt en què la vam deixar:

Estructura del codi genètic

Segons el codi genètic de Nirenberg cada aminoàcid que entra a formar part d'una proteïna és "cradat" per un codó de l'ARNm. Però codons diferents poden atreure un mateix aminoàcid. Concretament, hi ha cinc aminoàcids que poden ser captivats cada un per quatre codons diferents, els quals, notem-ho, només varien en el tercer component. Per exemple, els de l'alanina són: GCU, GCC, GCA i GCG. Això vol dir que l'alanina i els altres quatre que hem dit ja queden totalment determinats pels dos primers nucleòtids. Hi ha tres aminoàcids que es determinen amb sis codons, dels quals quatre també només difereixen en el tercer nucleòtid. Semblantment tant els nou determinats amb dos com l'únic que ho fa amb tres només tenen distint el tercer nucleòtid. Només hi ha dos aminoàcids (metionina i triptòfan) determinats per un sol codó, i finalment hi ha tres codons

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat
de Teologia de Catalunya

que només indiquen fi de la cadena, sense correspondre a cap. De tot això es dedueix que el tercer nucleòtid de cada codó té menys importància que els altres dos. I també que sembla arbitrària aquesta correspondència entre codons i aminoàcids; no s'hi veu una estructura coherent. Semblaria més "lògic", per exemple, que cada un d'ells fos determinat exactament per tres codons i els quatre restants indiquessin simplement la fi de la cadena. Però les coses de la vida són molt complicades i és inútil cercar-hi estructures senzilles de "lògica matemàtica".

La troballa de l'ARN de transferència

Jacques Monod (1910-76) i François Jacob (1920-...) ja havien descobert l'anomenat ARN missatger, o ARNm. Ja vam explicar que aquest ARNm es forma en el nucli quan un fragment d'un ADN que correspon a un grup de codons, separa els dos components de l'escala de cògil i en un d'ells calcant a l'inrevés, és a dir on hi ha A posant-hi U i al lloc de C G, es forma una cadena d'ARN, que serà única, no doble, se'n desprendreà tot

seguit i, passant pels porus de la membrana nuclear se'n anirà al citoplasma a fer fabricar pels ribosomes la proteïna que té codificada en la successió de nucleòtids que transporta. Com s'unirà als ribosomes per a provocar-hi la construcció de la proteïna desitjada? No va ser fàcil trobar-ne el mecanisme.

Però la primera llum es féu abans i tot de completar Nirenberg el seu codi: l'americà Robert W. Holley (1922-...) en fou l'autor. Aquest químic, nascut a Urbana (Illinois), va doctorar-se a la universitat de Cornell el 1947, d'on és ara professor des del 1964. Interessat per l'estudi de la fabricació de les proteïnes en la cèl·lula, amb mètodes semblants als que havia fet servir Frederick Sanger (1918-...), va aconseguir el 1962 aïllar tres varietats d'ARN del citoplasma cel·lular: eren unes molècules molt curtes, en comparació de l'ADN i els altres ARN coneguts; només constaven de tres nucleòtids. Què hi feien a la cèl·lula? El març de 1965 va donar a conèixer l'estructura completa d'una d'aquestes molècules: la petita cadena tenia per un costat gran afinitat química amb un aminoàcid, només amb un, i per l'altre els tres nucleòtids constituïen un "anticodó", és a dir un codó complementari d'un dels continguts en l'ARNm. La seva funció en el citoplasma va poder-

se desxifrar aviat: era ell qui col·locava l'aminoàcid corresponent a la proteïna que l'ARNm havia de fer construir al ribosoma, bo i unit el seu anticodó al codó corresponent de l'ARNm, i en arribant al ribosoma se'n separava deixant l'aminoàcid al lloc que li tocava.

Avui dia ja s'han identificat 61 tipus d'aquest ARN especial, que ha rebut el nom d'"ARN de transferència" o ARNt. Robert W. Holley el 1968 rebia el premi Nobel de medicina i fisiologia per la seva descoberta. Però encara restava per esbrinar quin era el mecanisme químic pel qual els ribosomes trenquen l'enllaç entre l'ARNm i l'ARNt, units pel codó i l'anticodó, tot retenint l'aminoàcid portat per l'ARNt i enllaçant-lo amb el retingut anteriorment, fabricant així la proteïna que l'ADN del nucli havia manat de construir. Els bioquímics quan estudien un procés no volen deixar sense explicació cap dels seus passos. En aquest cas només podia trobar-se la resposta investigant acuradament la constitució dels ribosomes, aquests orgànuls cel·lulars tan menuts que és totalment impossible de veure'ls amb el microscopi òptic. Era necessari, doncs, recórrer al microscopi electrònic. I així es va fer. La cosa era més aviat difícil, però podem anunciar que ja s'ha aconseguit un notable progrés. En parlaré.

Són ben necis tots aquells homes que s'han quedat amb el desconeixement de Déu i no han estat capaços de descobrir qui és Ell per les coses bones visibles, ni n'han reconegut l'artífex de fixar-se en les obres.

Sav 13,1

Als Estats Units

Preocupant augment de la maternitat entre les adolescents de color

Els Estats Units és actualment el país amb la renda per càpita més elevada de tot el món. Amb tot, la seva distribució és molt desigual. Segons diverses fonts, existeixen als Estats Units prop de nou milions de famílies que no arriben a satisfer les necessitats elementals amb els ingressos que reben. La superpoblació d'algunes zones ha provocat un elevat índex d'atur, especialment entre els joves. Aquest problema repercuteix amb exageració entre les branques de població més marginals, com els "hispanos" o els negres.

La problemàtica dels negres dels Estats Units ha estat llargament debatuda des de fa dècades. Així i tot, els darrers mesos, dos importants periodistes de dos mitjans no gens menys importants han tractat el tema en profunditat. Són Bill Moyers, de la potent cadena de televisió CBS, i Léon Dash, del diari "Washington Post", que va passar un any en un ghetto negre de la capital nord-americana per estudiar "en viu" el tema. A una de les conclusions més sorprenents a les quals s'ha arribat és que un dels factors dels quals es deriva gran part del "problema negre" és l'elevat índex d'embarassos de mares solteres. D'ell se'n deriven les discussions sobre el dret a l'avortament —autoritzat el 1973 però encara avui discutit—, el dret a la contracepció —limitat pels joves—, l'educació sexual, la controvèrsia

dels ajuts per mares solteres ("welfare"), la sexualitat dels joves, l'esdevenidor de les famílies negres, etc.

La necessitat de tenir un fill

Segons l'estudi del "Washington Post", cada any més d'un milió d'adolescents americanes queden encintes. La taxa d'embarassos d'adolescents als Estats Units és el doble del de les adolescents franceses, britàniques o canadencs i set vegades més que les holandeses. Entre les negres, i la taxa de naixements fora del matrimoni passa del 59%. El nombre de famílies amb un sol cònjuge s'ha doblat i les adolescents negres africanes tenen la taxa de fertilitat més elevada del món industrialitzat. Si la tendència es confirma, els experts auguren que d'aquí a fi de segle, el 70% de les famílies negres americanes seran dirigides per dones solteres i un 30% d'homes negres seran a l'atur.

L'informe de Léon Dash, recollit pel diari francès "La croix", atribueix diferents causes al problema. Una d'elles —potser la més important— és la mentalitat de l'adolescent negra americana. Segons Dash, aquestes han creat una competició entre elles: quina serà la primera que sortirà amb un noi, quina serà la primera a tenir la primera menstruació, etc. Aquesta mentalitat neix de l'acceptació

social de l'embaràs d'adolescents i de la pressió social que, segons el periodista americà, estigmatitza les adolescents que romanen verges fins a una certa edat.

Moltes adolescents negres americanes, en ser enquestades per la premsa, han declarat que tenien "necessitat de tenir un fill". La voluntat d'imitar amb un fill el que les seves mares han fet amb elles les porta a desitjar la concepció. Moltes joves negres rebutgen els mètodes anticonceptius i tenen fills "no pas per ignorància, sinó perquè consideren aquest acte com un mitjà de conservar un lligam amb algun amic, d'escapar de la família o de reeixir en alguna cosa en una vida plena de fracassos, violència i incertesa", diu en un dels seus articles el periodista del "Washington Post".

El "welfare" estimula l'embaràs adolescent

La gran majoria d'adolescents que queden encintes reben un ajut monetari del govern federal. És l'anomenat "welfare". Moltes joves, en haver hagut de deixar llurs estudis, restringeixen el seu futur exclusivament a aquest ajut. "Aquest et torna mandrosa i et fa restar asseguda esperant que el xec mensual del 'welfare' arribi", declarava una jove mare soltera de tres fills. Per l'Estat, el cost dels embarassos de les adolescents

El 59% de naixements són fora del matrimoni.

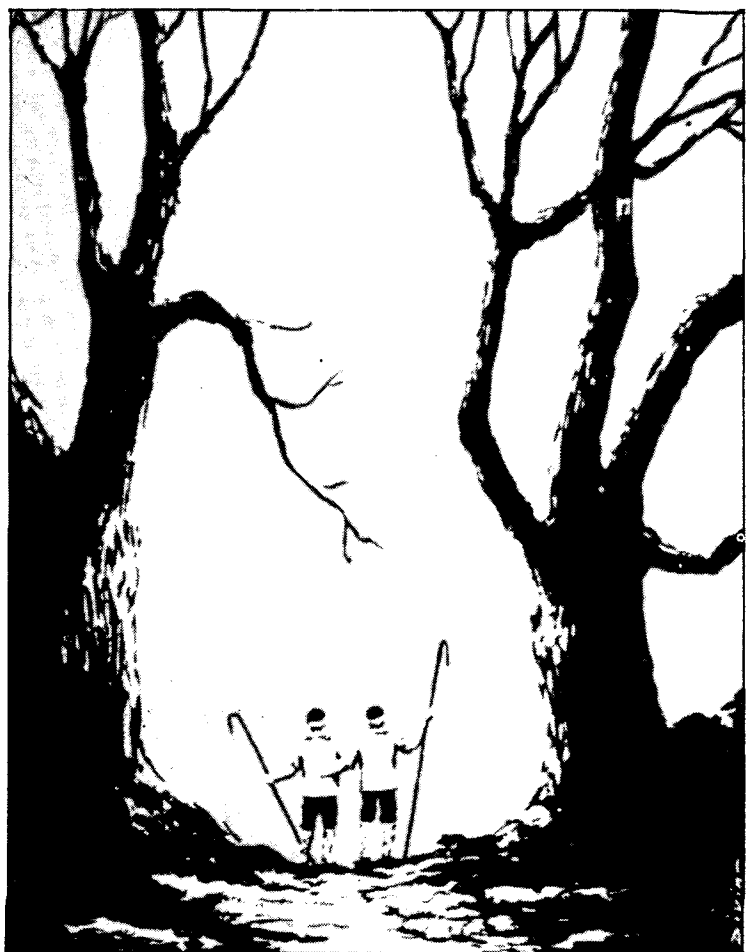
sobrepasa els 166.000 dòlars el 1985. I els 513.000 nens nascuts de mares adolescents el 1985 rebran de l'Estat 60.000 dòlars durant els vint anys propers.

El "welfare", instaurat pels demòcrates fa uns anys, està tan arrelat entre certs sectors de població negra que fins i tot s'ha comentat que és un estimul per l'embaràs adolescent. Aquesta

tendència, cada cop més generalitzada, pot portar, segons Bill Moyers, a l'esfondrament de l'estructura de la família negra. "Allò que després de quatre segles d'esclavatge, de racisme i de segregació no havia reeixit, ha arribat en una generació", ha declarat el periodista de la CEE.

J. C.

Pastorets! Pessebre! Joiells catalans!

Nadal i Pessebre són dos mots ben agermanats en el cor del Poble català.

I quan diem "pessebre" no ens referim, solament, en els que construïm familiarment dintre de la llar, sinó també en els que es representen en un escenari teatral o sota de les voltes de l'infinit.

Durant les festes nadalenques, el teatre dit de "pastorets" i els "pessebres vivents" escampen per totes les comarques de la nostra Terra la tendresa de la història del Nadal, la tonada popular de les cançons nadalenques, l'alegria innocent dels pastors, la salmòdia majestat de profetes i de reis que vaticinaren els Misteris, i la flaire de ginebró, de molsa, de branques de pi i de palla seca, que són el perfum de les festes. I, especialment, testimonien arreu l'emoció i l'alegria que en tot cor humà dona el naixement d'un infant, i per un cristià la naixença d'un Noi que és tot un Déu.

Què és un teatre de Pastorets? Què és un Pessebre Vivent? Són una forma d'expressió artística. Una excel·lent

combinació de llums i de colors, en el vestuari, en el calçat, en els objectes i en la plasticitat escènica dels quadres diversos, des de les Profecies messiàniques al Portal de Betlem. És el valor de la Paraula viva, recitada i cantada, en el Teatre, i del mim i del gest en ambdues arts.

Són unes tradicions genuïnament catalanes, que han nascut i propagat paral·lelament, sense gelosies, que fan bonic i que honren un País.

I per un cristià, "pastorets" i "pessebre" (familiar i vivent) són molt més que tot això, encara. Són un acte de fe. És posar l'art al servei de l'expressió religiosa d'un Poble. És fer de l'escenari un retaule o aixecar un altar sota les estrelles.

Les seves imatges vives ens traslladen, amb la imaginació, al llunyà Israel, dos mil anys endarrera, i contemplant-les, respirem les escenes de la història del primer Nadal.

I en la figura del Jesuït, recolzat a la falda de la Verge, revivim uns fets que, en totes les llengües del món, milions i

milions de persones de totes les races humanes, han contemplat cada nit de Nadal i en tot el cicle nadalenc, des de fa vint segles.

I, emocionats, escoltem, de nou, el cant angèlic que moltes vegades l'encegament per odi o per ambició, els homes hem interromput; "Glòria a Déu a les Altures", i en la Terra, Pau a la gent de bona voluntat."

No permetem, amics, que directors agnòstics s'apoderin de les nostres tradicions nadalenques, reduint-les a un simple folklore, o en un vulgar passatemps.

Quants esforços i centenars d'hores de treball ens ha costat a nosaltres i a les generacions precedents poder oferir a les famílies cristianes un espectacle nadalenc doctrinal i digne.

Que la Tradició i la Fe, doncs, siguin sempre l'ànima i el motiu dels "Pastorets" i dels "Pessebres Vivents" dels pobles de Catalunya.

FRANCESC A. PICAS
Autor de "La Flor de Nadal"

XLII VIATGE CULTURAL

18 de gener del 1987

EL VENDRELL

Visitarem l'Església Parroquial de Sant Salvador, la Casa Museu Guimerà, el Museu Arqueològic del Portal del Pardo i a la tarda assistirem a la representació de "ELS PASTORETS MUSICALS DEL VENDRELL" en el Teatre la Lira.

Vista panoràmica del Vendrell

Orgue de la parròquia de Sant Salvador

Cartell dels Pastorets musicals

Preu 2.500 ptes., comprnent viatge, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant i entrada al Teatre. Per reserves de places truqueu al Tel. 215 28 05 Sra. Montserrat. La sortida serà a les 8.30 en punt del matí, carrer de València, xamfrà Balmes.

Dinarem al Restaurant:

RESTAURANT ROQUETAS

ROQUETAS, N.º 43
Tel. 66 04 23
EL VENDRELL

Preguem els participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assistixin a la missa vespertina del dissabte, en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada, en hora hàbil per complir el precepte dominical.

AVIS

La Direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anular l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

El capdavanter dels moderns estudis bíblics promoguts per l'Abadia de Montserrat, ha estat Dom Bonaventura Ubach (1879-1960). Era un home extraordinàriament dotat i preparat per tirar endavant la gran obra bíblica que realitzà durant tota la seva llarga vida monàstica. Durant quatre anys (1906-10), seguí les lliçons de l'École Biblique de Jerusalem, i començà el llarg pelegrinatge que el portà a visitar i estudiar "in situ", tot el més interessant del món bíblic. Professà càtedra de sagrada Escripura i llengües orientals, primer, al cenobi català i després al Col·legi Benedití Internacional de Sant Anselm, a Roma.

Preparació i publicació de "la Bíblia"

A partir del 1925, el monestir mogué els seus recursos per publicar una versió i comentari de la Bíblia, en català. De bon principi, els monjos persistiren a mantenir les línies generals de l'antic "Proyecto" (*), malgrat haver estat redactat ja feia dotze anys. Es va fer un programa i es designaren uns col·laboradors que treballarien dirigits pel Pare Ubach. Per tal que els biblistes tinguessin contacte directe amb els llocs bíblics i poguessin lliurar-se de ple a l'estudi, s'instal·laren a una casa de Jerusalem, la qual cosa, els facilità la continuació i el perfeccionament dels treballs. Ubach, sol o acompanyat d'altres, feia llargues excursions per tota la geografia de Palestina, per a il·lustrar gràficament la seva obra.

Els preparatius per la publicació foren laboriosos i intensos. Però el contratemps més important que vingué a deturar la confecció del primer volum —**El Gènesi**—, fou la censura i l'aprovació eclesiàstiques. Les llargues discussions entre el monjo i el censor duraren des de les acabades de març fins al dia 11 de juny del 1926. En l'enutjós afer, Ubach pogué comptar amb l'ajut i el discret suport del Pare Hildebrand Höpfl, professor de sagrada Escripura de Sant Anselm i llavors, consultor del Sant Ofici i de la Comissió Bíblica.

I per fi...!, va eixir de la impremta **El Gènesi** (juny 1926). El volum, com tots els que anirien completant l'obra, és un veritable treball de benedictins, perquè exigí una perícia, una constància i una paciència excepcionals. La traducció catalana va acompanyada, en una petita columna al costat, del text llatí de la Vulgata Clementina d'acord amb l'edició crítica d'Hetzenauer i, mitja pàgina es dedica a comentari. Tot, relligat en un volum 4t. major, en paper verjurat, de magnífica i impecable presentació tipogràfica. L'any següent, el llibre mereixia una menció honorífica a l'Exposició Internacional del Llibre, celebrada a Leipzig.

Com que l'abat Antoni M. Marcet, gran propulsor de la llengua catalana i de l'empresa bíblica, es refeia d'una greu crisi de salut en un sanatori de Ditzembach (Alemanya), l'autor va voler anar-hi expressament per presentar alguns plects de l'obra al seu amic i abat. Aquesta visita compensà al biblista de les angúnies passades i serví de "remei" a les decaïduades forces de Dom Marcet.

Del **Gènesi** es va fer una adaptació en castellà (1940), deguda al prevere Cebrià Montserrat, la qual segueix el mateix criteri i idèntica presentació que l'edició catalana. Però cap altre volum no ha seguit.

La Bíblia de Montserrat

Dos monjos lliurats a la tasca bíblica. En primer lloc, el P. Hilari Raguer i el P. Guiu M. Camps, en segon. Dom Bonaventura Ubach creà l'actual escola bíblica de Montserrat, la qual és filla de l'École Pratique d'Études Bibliques de Jerusalem (Foto, Arxiu de l'Abadia de Montserrat).

A partir de llavors, **La Bíblia** continuà publicant-se cada vegada amb més acceptació. Seguiren dos volums que completaren el **Pentateuc** (1927 i 1928). Durant la primera meitat del 1932, es va publicar **El Psalteri**, en dos volums. Ensenms, els altres biblistes anaven donant originals a la impremta. Dos volums dedicats a les **Cartes de sant Pau** (1929 i 1930), obra de Salvador Obiols. Aquest monjo agonitzava en el seu llit de mort, quan sortí l'últim d'aquests dos volums. En aquesta primera època, encara aparegueren l'**Evangeli segons sant Joan-Actes dels Apòstols** (1933), a cura de Jordi Riera i, foren obra de Ramir Augé els dos volums d'**Isaïes** (1935 i 1936).

La guerra de 1936-39, suposà la dispersió de la comunitat i la mort de vint-i-tres dels seus membres. El daltabaix sorprengué els pp. Bonaventura Ubach i Ramir Augé a Jerusalem. Llur visió i treball constant en l'empresa que estaven compromesos, van fer que la publicació de **La Bíblia** fos represa acabada la guerra.

Amb el suport del nou abat Aureli M. Escarré, els monjos començaren a imprimir els llibres històrics, redactats a Terra Santa, els darrers anys. En poc temps, els lectors tingueren al seu abast, I i II **Samuel** (1952), **Josué-Jutges-Rut** (1953), I i II **Reis** (1957), **Paralipòmens-Esdres-Nehemies** (1958), de Dom Ubach. Ramir Augé havia preparat els llibres profètics dedicats a **Jeremies** (1950), **Daniel-Lamentacions-Baruch-Lletra de Jeremies** (1954), **Ezequiel** (1955), **Profetes Menors** (1957), el sapiencial **Job** (1959). I encara, amb valuosa col·laboració d'Antoni M. Figueras i Pius M. Tragan, completà: **Proverbis-Eclesiastés-Càntic dels Càntics** (1966), **Tobit-Judit** (1960) i, I i II dels **Macabeus** (1974), van estar a cura de Miquel M. Estradé i Basili M. Girbau. Guiu M. Camps i Romuald M. Díaz, prepararen **Epístoles Catòliques-Apocalipsi** (1958). I fou treball íntegre del p. Guiu M. Camps, l'**Evangeli segons sant Mateu** (1963). El darrer volum fins ara aparegut és **Saviesa-Eclesiàstic** (1982). És una adap-

tació del treball conjunt de Miquel M. Estradé, Justí M. Bruguera i Romuald M. Díaz, tret de **La Bíblia**, de butxaca (1970).

Però aquesta obra monumental encara no està acabada perquè manca el volum dedicat a l'**Evangeli segons sant Lluc**.

La Bíblia de Montserrat pretén que els lectors tinguin contacte directe amb la Paraula divina, clarificar els textos més difícils d'entendre i enfortir llur fe. No es dirigeix als especialistes, però tampoc no va destinada al públic sense cap preparació. El comentari que es dona està pensat per als qui són capaços de seguir i apreciar el resum i els resultats de la ciència bíblica, encara que no tinguin una formació tècnica en aquestes matèries.

La Bíblia il·lustrada

Ja des del començament de la realització del projecte, Dom Ubach pensà a il·lustrar **La Bíblia** amb fotografies dels llocs esmentats en els Llibres sagrats, monuments, objectes, escenes costumistes, animals, plantes i tot el que pot captar-se per la imatge. Defugint de les clàssiques representacions romàntiques, volia presentar una il·lustració partint bàsicament de la geografia, l'arqueologia i el folklore. D'aquesta faïso, el lector sense moure's de casa podria endinsar-se en el mateix escenari de la narració bíblica.

A l'Antic Testament assignà sis volums i dos al Nou, els quals tindrien el mateix format i la mateixa presentació que els de la versió i comentari, i cadascun constaria d'unes quatre-centes pàgines. Reservà les planes de la dreta a les reproduccions, acompanyades d'una breu descripció i les de l'esquerra al comentari relacionat amb els gravats.

El monjo començà a treballar-hi tan aviat com arribà a Palestina per preparar la nova versió catalana. A partir del 1927 recorregué molts itineraris de la geografia bíblica, fotografiant tot el que pogués servir per documentar i il·lustrar la sagrada Escripura. Salvador Obiols seguint el mateix

disposa de 5.500 fotografies per a l'Antic Testament, treball fet per Bonaventura Ubach, i, unes 2.000 obra de Benet Junqué, el monjo fotògraf.

Però la comunitat benedictina va perdre dos dels seus monjos. En arribar a les proximitats de l'antiga ciutat de Filip, en el curs de l'últim viatge, Salvador Obiols i Benet Junqué begueren aigua de les deus que es troben en aquelles regions, amb tan mala fortuna que estaven infectades. Unes setmanes després, els dos monjos sucumbiren víctimes d'un tifus de gran virulència, l'un, a Jerusalem i l'altre, a Montserrat.

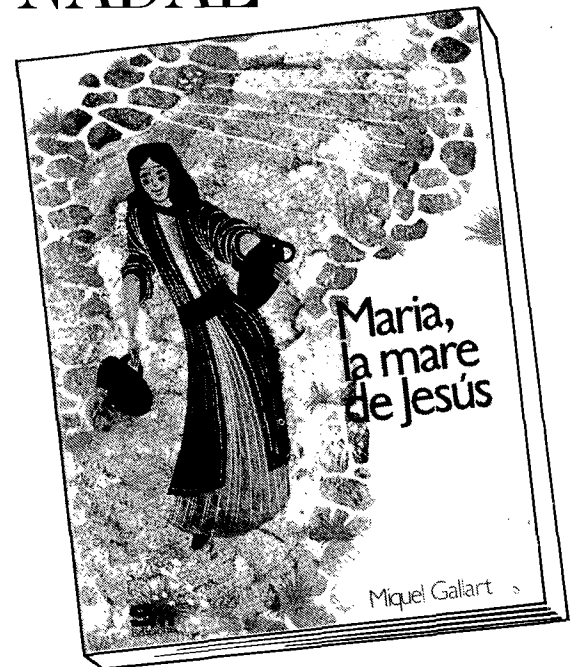
La composició de la part gràfica d'**El Gènesi** fou llarga i molt entretinguda, com correspon a una obra ben feta. Acabades les tasques preparatòries, els monjos decidiren d'imprimir-lo als obradors dels Successors d'Adolf Holzhausen, impressors de la Universitat, a Viena. Aquesta casa disposava de vint-i-cinc màquines, cinc de les quals eren exclusivament per a fer gravats, endemés una varietat de més de cinquanta tipus hebreus. A principis del 1929, Ubach es traslladà a Àustria per dirigir personalment l'estampació. Aquesta part del llibre quedà acabada a finals d'abril i el primer volum de **La Bíblia** il·lustrada sortí el mateix any. L'impacte que va fer, fou extraordinari.

Cinc anys després, eixí el segon volum, **L'Exode-El Levític** i el tercer, **Els Nombres-El Deuteronomi**, fou publicat el 1934.

Malgrat que el p. Ubach compougé els sis volums planificats per l'Antic Testament i tot i tenir tot el material fotogràfic amb un bon aplec de notes, per confeccionar el Nou, fins ara, no ha aparegut cap més volum.

JOAN GONZÁLEZ I PASTOR (*) *Vegeu, Inicis del refluoriment bíblic a Catalunya, a Catalunya Cristiana, núm. 358, p. 18.*

UN LLIBRE PER AL TEMPS D'ADVENT I NADAL

Format: 18 x 24 cm.
86 pàgs. amb il·lustracions en color. 640 ptes.

ediciones **sm** editorial **cruïlla**

Distribuidor exclusiu: CESMA S.A. c/ Progrés, 294-296 - Tel. (93) 383 10 11. BADALONA (Barcelona)

Fa 5 anys que va ser creat

La fecunda tasca pastoral del Consell Pontifical per a la Família

El Consell Pontifical per a la Família funciona des de fa cinc anys. Joan Pau II havia anunciat la creació d'aquest dicasteri tan bon punt va ser elegit. El destí va voler que el dia en què va anunciar la seva creació, el 13 de maig del 1981, es produís l'atemptat contra la seva persona. Alí Agca en va ser l'autor. El Consell va néixer amb aquest fet tràgic. En els cinc anys i escaig de vida ha desenvolupat una tasca pastoral prou fecunda que ha demostrat l'encert de la seva creació.

El consell sensibilitza tots els altres dicasteris en tot el que fa referència als problemes de la família, a l'interior de la Cúria. També és, a l'exterior, el lligam entre tots els qui s'ocupen de la pastoral familiar a l'Església. Hi ha una relació estreta amb les Comissions Episcopals de la Família i amb els moviments familiars. Una desena de persones s'encarrega d'aquesta tasca de sensibilització.

Joan Pau II va afirmar, l'any 1979, que "l'evangelització en el

futur depèn en gran part de l'església domèstica". Pensa que l'Església és una família i la família és una església. El Papa s'ocupa directament dels problemes relacionats amb l'entorn familiar i va deslligar el Consell Pontifical del Consell dels Laics per dotar-lo d'una autonomia absoluta. Diferentment d'altres dicasteris, els seus membres són tots laics. Hi ha majoria de matrimonis. Vint famílies representen dinou països (Nova Zelanda, Estats Units, Mèxic, Canadà, Congo, Kenya, Argentina, Alemanya, Índia, França, Brasil, Espanya, Austràlia, Polònia, Filipines, Àustria, Colòmbia, Xile i Iugoslàvia). Una mostra àmplia i variada de cultures. Un grup de cardenals i bisbes formen part del Comitè de Presidència.

Una tasca de sensibilització

Els objectius del Consell, segons que afirmen els seus responsables, són sensibilitzar els altres

dicasteris en tot allò relacionat amb els problemes de la família. També ha de ser el punt d'unió, dins l'Església, de tot el que fa referència a la família i a la seva promoció.

L'assemblea plenària es va celebrar a finals de l'any passat i s'hi va tractar el tema "Sagrament del casament i educació". La propera assemblea s'ha anunciat per al mes de maig. Les parelles del Consell informen periòdicament el Sant Pare sobre les seves iniciatives, reflexions i realitat familiar de cadascun dels països.

El Consell per a la Família es planteja molt seriosament sensibilitzar l'església universal sobre la importància de la família que és un dels pilars bàsics de la societat. Per aquesta raó moltes famílies cristianes lamenten la desvalorització que es fa a vegades des de l'Església d'aquest Sagrament. L'únic dicasteri que està vinculat amb un Institut d'Ensenyament i de Recerca és aquest Consell. És

En festejar els cinc anys el Consell va ser rebut pel Papa.

l'Institut Joan Pau II per als estudis sobre el matrimoni, i la família, inserit a la Universitat papal del Laterà. Va ser fundat pel Papa al mateix temps que el Consell. Hi treballen metges, psicòlegs, teòlegs i sociòlegs. Això permet combinar l'experiència i vivències de parelles d'arreu del món amb la reflexió dels especialistes.

Com que molts preveres no estan prou sensibilitzats pel tema de la família, el Consell ha proposat que es facin al Seminari cursos de teologia familiar, perquè pensa que les famílies cristianes són les que aportaran nova saba i vitalitat a l'Església.

T.P.

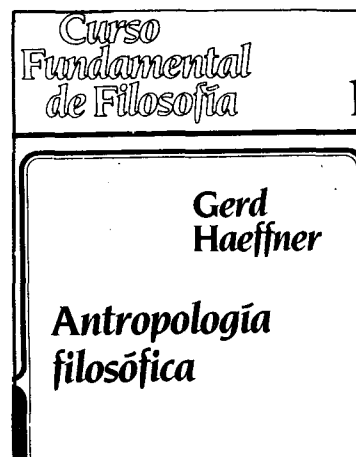
LLIBRES

Sobre l'essència de l'home (1)

En el si del projecte de l'Editorial Herder d'introduir-nos críticament a la filosofia (amb la col·lecció "Curso Fundamental de Filosofía"), ha aparegut com a primer volum "Antropología filosófica", de Gerd Haefner. I no per caprici: un dels centres més importants del pensament humà és saber què és l'home, d'on ve i quin sentit té la seva vida. Això és l'antropologia.

El doctor Gerd Haefner és professor d'antropologia i d'història de la filosofia a la Facultat de Filosofia de Munic, i s'ha caracteritzat pels seus estudis sobre l'essència de l'home, la llibertat i la mort, i la crítica a les postures dels fenomenòlegs i existencialistes des de Nietzsche fins a Merleau-Ponty. Cal dir d'entrada que es tracta d'una perspectiva filosòfica, no històrica ni cultural. La qüestió sobre l'home, oscil·lant entre la biologia i la reflexió transcendental, és un tema obert, és a dir, encara no ha trobat resposta definitiva, car no pot haver cap resposta satisfactòria.

El llibre s'estructura en quatre apartats, el primer dels quals enceta el tema a partir de les dades de l'estudi de la biologia comparada, que ens assenyalen la singularitat física de l'home. Però això no ens pot satisfer: l'home no pot ésser considerat com una "cosa" més, un animal diferent, sinó que cal recórrer a la seva unitat com a ens, com a subjecte que està en el món. D'aquí hom passa a analitzar l'aspecte epistemològic de la unitat i universalitat del concepte d'home. I en aquest sentit, és necessari no fer de la nostra cultura occidental l'únic coneixement vàlid, sinó que cal establir un diàleg: "aquest diàleg esdevindrà cada cop més en un dels «llocs» més importants del coneixement antropològic, en vistes a una cultura humanística universal, a la qual potser assolim una més gran penetració també els elements «ra-

cionals» i els «mítics» de la nostra pròpia cultura europea". (punt 43, pàgina 48).

La part segona analitza les dimensions bàsiques de l'ésser humà, que es donen alhora i no poden separar-se unilateralment, perquè són totes elles importants i només es defineixen per ser l'objecte de diferents ciències humanes. Així, l'enfocament bàsic serà contrastar les diferents opinions dels científics amb el que la filosofia ens vol mostrar. En primer lloc, l'home es comunica, és a dir, té llenguatge, que és la forma que té l'home d'entrar en relació amb els altres homes. En segon lloc, l'home és un ésser social, en tant que pertany a grups organitzats i està en comunicació amb els altres (la intersubjectivitat), en especial relacionat entre dos: "jo i l'altre", com assenyalava Levinas. La historicitat, en tercer lloc, és un factor distorsionador en l'esforç d'establir un concepte vàlid d'home (hi ha un home diferent en cadascun dels moments històrics?) i d'altra banda, l'home es realitza en el present, amb expectativa d'un futur i depenent d'un passat. L'home viu en la història. I en quart lloc, l'home és corporeïtat, qüestió aquesta molt lligada amb la tercera part del llibre.

L'element espiritual de la realització existencial constitueix aquesta tercera part. Es tracta de veure la forma i manera de la realització de l'ésser humà, en tant que consisteix en les peculiaritats humanes realitzades. Així: l'espiritualitat de l'home és la seva capacitat constitutiva en front de la relació d'aseïtat, les formes essencials de la qual porten els noms de "consciència" i "llibertat". És, sens dubte, la part més fonda i suggestiva de l'obra de Haefner.

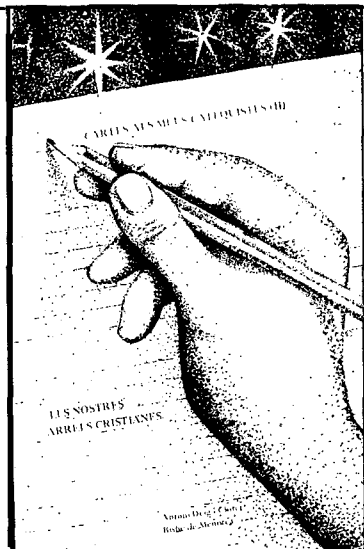
La quarta part es qüestiona la unitat de l'ésser humà i el seu sentit. Aquest és el punt d'arribada: la relació del subjecte amb si mateix. L'home se situa entre la llibertat absoluta i infinita i la llibertat totalment finita. Cal, doncs, acceptar la limitació humana no contestant amb desesper el problema de la mort —que sovint porta a l'absurd—, sinó acceptar el risc de viure decididament la llibertat. Les tres darreres pàgines enceten un tema importantíssim: la relació home-Déu. L'origen de l'home és Déu mateix, i, per tant, "la mort de Déu". L'origen de l'home és Déu mateix, i, per tant, "la mort de Déu". (Nietzsche) porta en definitiva "la mort de l'home" (M. Foucault).

El treball de Haefner és acurat, breu i ben estructurat. Continuament exemplifica el que vol dir per a fer-se entendre millor, amb experiències de la vida quotidiana, fruit de la seva concepció del subjecte humà que implica sempre un sentit pràctic. És llàstima, però, que dediqui tan poc espai a tractar dues qüestions bàsiques de l'antropologia: l'home i Déu i el concepte de persona humana, que té tan fons arrels cristianes, sobretot entre nosaltres.

FR. AGUSTÍ BOADAS I LLAVAT, OFM.

(1) GERD HAEFFNER, *Antropología filosófica*, Curso Fundamental de Filosofía, n.º 1; ed. Herder, Barcelona, 1986; 216 pp.

Una catequesi episcopal: autòctona, catòlica i ecumènica⁽¹⁾

Monsenyor Antoni Deig, bisbe de Menorca, ha repetit enguany l'experiència fructuosa del curs passat: publicar en forma de petit llibre les cartes que setmana rera setmana escriu als seus catequistes. El volum es completa amb la lliçó inaugural que va fer a l'Escola d'Estiu de Catequistes, que aquest any tingué lloc a Barcelona, i que CATALUNYA CRISTIANA va oferir íntegrament als seus lectors en una pàgina central del setmanari.

Les cartes d'enguany estan emmarcades en el fet eclesial, catòlic, més important del curs 1985-86: el Sinode extraordinari de Bisbes amb motiu del XX aniversari de la clausura del Concili Vaticà II. Aquest Sinode ha recomanat que es faci a tota l'Església una nova catequesi dels documents del Concili. El Bisbe Deig, amb una espontaneïtat, senzillesa i claredat admirables, no ha fet altra cosa que donar a conèixer els documents del Concili als seus catequistes, esperant que ells cerquin temps per a continuar l'estudi i la posada en pràctica de les lliçons i normes que el Concili ens va exposar.

No deixa d'ésser interessantíssim veure com en el curt espai d'una carta monsenyor Deig pot explicar, per exemple, la Declaració sobre les religions no cristianes o bé la de les Esglésies orientals... Ho fa! I ho fa bé! El que vulgui veure com, que llegeixi aquest llibret que jo recomano als lectors.

L'objectiu d'una bona catequesi és, pel bisbe Deig, tal com ell ho exposava al seu discurs inaugural de l'Escola d'Estiu: "La inculturació juga un paper tan important en la nostra catequesi. Travessar l'essencial del missatge evangèlic és missió primordial de les nostres esglésies particulars. I ho hem de fer sense la més petita traïció a la seva veritat essencial. Però, hem d'estar convençuts que es perdria molta força i molta eficàcia, si no preguéssim en consideració el poble concret al qual ens adreçem; si no empréssim la seva llengua, si no féssim cas dels símbols, dels signes i del tarannà que el caracteritzen, si no volguéssim donar resposta a les qüestions que ara i avui ens planteja i no arribéssim a la seva vida concreta". Cal dir que el bisbe Deig ha assolit aquest objectiu, com ho posen de manifest aquestes cartes als seus catequistes.

IGNASI SEGARRA, PVRE.

(1) Antoni Deig, Bisbe de Menorca, *Cartes als meus catequistes (II)*, Ciutadella, Octubre 1986.

Pensa que els ciutadans de Veneçuela tenen un esperit molt jove i receptiu.

Francesc Pérez, vice-rector del seminari de Barcelona (Veneçuela)

“Volem potenciar les relacions entre les dues Barcelones”

Francesc Pérez és el vice-rector del Seminari de Barcelona (Veneçuela) i delegat de Caritas en aquesta ciutat. Va ser ordenat als 40 anys i decidí fer-se missioner. És un home d'una mirada clara, amb un somriure dolç. Està il·lusionat amb la seva tasca. A Veneçuela, hi ha trobat un escalf humà. **“Tenen una altra mentalitat — diu —. Són persones d'un gran tacte i finesa. Hi ha una altra sensibilitat, un esperit més jove i receptiu. Aquí som més bruscos, més directes”.**

Ha complert 41 anys i ha menat una vida plena d'experiències que li han permès madurar la seva vocació. Va treballar dels 14 als 18 anys a la SEAT. Després, formant equip amb sacerdots obrers, va anar a França i hi descarregà peix

a Cherbourg. També va passar per l'Abadia de Montserrat on estudià filosofia i lletres orientals. Ha viscut també a Ginebra, Beirut i Israel.

La diòcesi veneçolana de Barcelona compta amb 43.000 quilòmetres quadrats. És una antiga ciutat colonial, amb una catedral que té com a patrona Santa Eulàlia. Hi viuen 400.000 persones. Francisc Pérez, durant la visita que ha fet a Catalunya, ha parlat amb el cardenal Jubany sobre la possibilitat d'establir algun tipus de col·laboració entre les dues Barcelones. Es pot fer, per exemple, alguns intercanvis d'estudiants. **“Es tracta —ens diu— de donar-se a conèixer mútuament, saber que existeix una altra Barcelona”.**

Un país pobre

Francisc Pérez diu que Veneçuela és el país més pobre del continent, el primer que varen trobar els exploradors. **“Hi havia tribus caribenyes, amb un cert canibalisme. No tenien cap riquesa cultural. Quan s'hi va proclamar la independència, els espanyols i els religiosos varen haver de marxar perquè perillaven les seves vides. Durant un segle gairebé no va existir presència eclesial”.**

La població, segons que ens diu el nostre interlocutor, es concentra bàsicament a la costa i als pobles petrolers que sorgiren amb el “boom” del petroli. Al costat d'aquests pobles, s'hi localitzen “bosses” importants de pobresa.

Ha complert 41 anys i ha menat una vida plena d'experiències que li han permès madurar la seva vocació.

Els contrastos entre les diverses classes socials són impressionants. Després de l'eufòria va venir la depressió. **“Ara —comenta Francisc— molts camps tanquen i les persones que abandonen les seves terres es troben desarrelades”.** Aquest “boom” petrolier va provocar un increment significatiu de la presència forània. Fins fa poc, a Veneçuela, s'importava gairebé tot. Ara es mira de produir més per evitar la sortida de divises i es potencia l'agricultura. La infraestructura del país, malgrat tot, és molt feble.

En la conversa surt també Caritas. **“Fem més una tasca de sensibilització que d'assistència, perquè l'Estat és similar al d'aquí, és un Estat papal. Mirem, bàsicament, de concien-**

ciar la gent sobre la problemàtica social. Una tasca important perquè a Veneçuela, com a molts altres països pobres, les diferències de classes són acusades. Els contrastos entre misèria i opulència hi són habituals”.

Francisc Pérez és, com hem dit, el vice-rector del Seminari de Barcelona on hi ha un centenar d'estudiants. **“Creiem que el Seminari —assenyala—, el tenim al carrer, a les Comunitats. Volem formar homes per al dia de demà. Ajudem tothom a acabar els seus estudis, encara que no es facin capellans. Els joves d'allà són més responsables que els d'aquí”.**

TOMÀS PUNTI

Llalleria torna a tenir la seva Creu de terme

Les petites coses

Fixem-nos com la vida humana en l'esdevenir del món, genera continuament, quasi dia per dia, notícies i motius que fan córrer els teletips de les agències informatives i condicionen l'activitat social, política i econòmica del nostre viure.

Fa dies va ser la fastuosa celebració del centenari de l'Estatua de la Llibertat, després el tràgic accident de Chernòbil, ahir els atemptats de París, avui la nominació dels Jocs Olímpics 1992 per a Barcelona, demà la possible entrevista Reagan-Gorbachev, més endavant... qui sap! potser que la raça humana ha arribat ja a la xifra de 5.000 milions d'éssers.

Tot això palesa que l'home, la naturalesa humana, no sap subsistir sense tenir en el seu haver un esdeveniment intens, un fet colpidor o una circumstància molt complaent, com a bagatge per apaivagar la manca d'un ideal més viu i més al·lisonador.

Des de la primigènia de la vida, l'home ha anat desenvolupant, d'una manera contínua i inexorable, el sentit de la possessió de valors, espirituals i materials, vindicant sobretot, el domini del propi jo sobre el restant.

Ja va deixar escrit, André Maurois, aquella sentència: “L'home no ha de viure pas com una cosa”. És a dir l'home cerca continuament una lluita contra la decadència i la ignorància. Però la gran paradoxa de la nostra època és que quan més avança el progrés material, més retrocedeix l'ordre moral.

Hi ha una ànsia quasi desmesurada de l'home, envers els coneixements científics i tecnològics i aquesta recerca totalitzadora de l'“última causa” és motiu, en l'espai i el temps, d'una mutació entre l'ésser i la naturalesa. I aquesta alteració anímica pot ser per l'home, la seva grandesa o la seva misèria.

És de tal guisa que davant l'absurd i els impossibles, en l'home just, en l'ésser creient, en la persona cabdal, hi neix la temptació de fer: contra les guerres, la pau; contra els fabulosos esdeveniments, la senzilla tasca

diària; contra els abusos totalitaris, la lluita pels drets humans; contra les preocupacions i sorolls, la recerca de la natura viva.

Per això quan he sabut que en un petit poble perdut entre les serres tarragonines, s'ha produït un fet casolà i d'una transcendència que no ha tingut cap ressò, jo crec que val la pena de parlar-ne.

El poble és Llalleria, situat a 700 mts. d'altitud i entre mig de magnífics paratges, està agregat al municipi de Tivissa, i té una església romànica que —diuen— fou un antic castell fortificat.

Llalleria perdé, ja fa molts anys, la seva Creu de terme. Deixem estar qui fou i per què això va ocórrer. Ara amb coincidència d'opinions entre uns habitants del poble (sobretot de la dona més vella, com un últim i pressentit desig) i el gran fotògraf barceloní Emili Boada, van anar a cercar una creu al ferrer Biel, de l'Espluga de Francolí, prou conegut a la comarca, i aquest bon home en saber la destinació va donar la creu gustosament i desinteressadament.

Després, com es pot veure per la foto annexa, una pinya de bones pedres fent peanya a la creu de ferro forjat, un poc de ciment per aguantar el pilar i ja tenim rehabilitada la nova creu de terme, beneïnt el poble i rodalia.

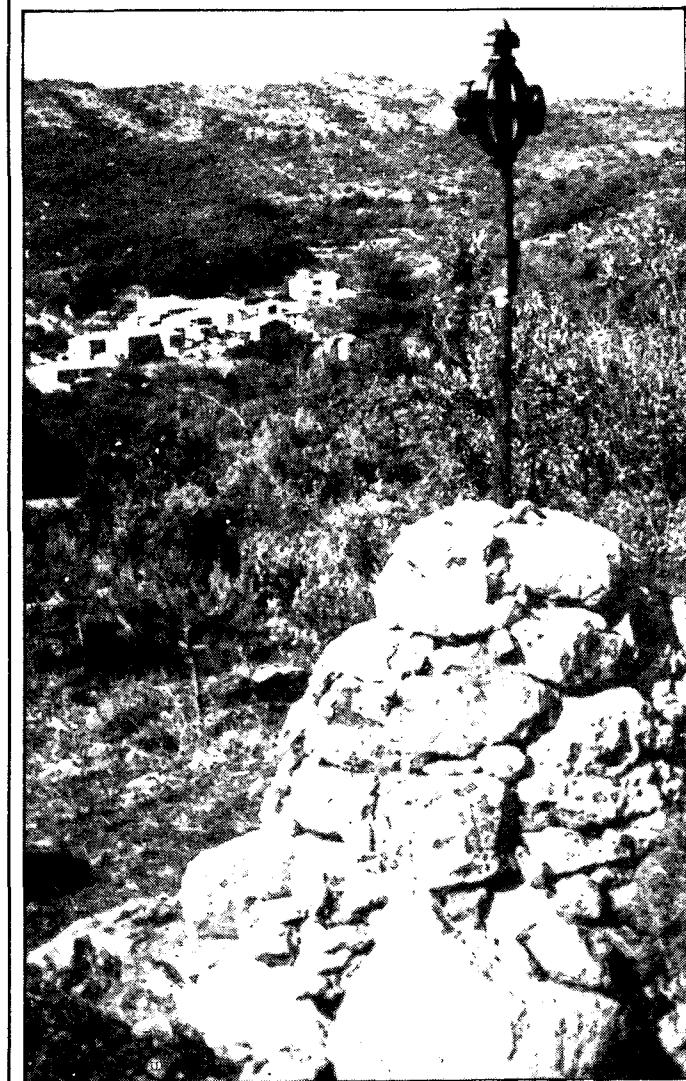
Encara a la base del pedestal l'evocadora inscripció:

Déu guardi Llalleria
i aquell que en Vós confia,

com a rebló d'un amor i d'uns sentiments que fan més eterna l'eterna condició de l'home.

Més que mai podríem dir: Que grans són les petites coses!

PERE VIVES

Joan Blázquez, artista joier de Tarragona

Joan Blázquez neix a Tarragona el 1950 al bell mig del Casc Antic sota els auspicis de la influència romana, ja que aquesta ciutat del Sud de Catalunya fou en el seu temps coneguda com la Imperial Tarraco, la capital d'Hispania. Efectivament situada en un promontori a 70 m. d'altitud respecte el nivell del mar, des de l'any 218 abans de Jesucrist, els romans hi van instal·lar una base de desembarcament en la Península. A partir d'aquell moment l'anomenaren Tarraco, adaptació llatina d'un toponímic pre-romà. A l'any 45 abans de Jesucrist Juli Cèsar l'elevà a categoria de colònia, nomenant-la "Colònia Lulia Urbs Triumphalis Tarracensis". Capital d'una extensa i atractiva província que pren el seu nom, constituí un element fonamental per a la romanització de la Península.

Des de molt petit, concretament dels nou anys —i sense haver anat a cap escola d'art—, comença Joan Blázquez a mostrar les seves aptituds artístiques realitzant escultures de fusta i figuretes romanes de terra cuita, a les quals donava creativitat personal, competint d'aquesta forma amb altres artistes del sector, amb molts anys d'experiència so-

Joan Blázquez, artista joier de Tarragona, autor de l'original imatge de la Mare de Déu que s'ha exposat en la 1.ª Exposició Homenatge a Manuel Llauradó i Raudó, conegut animador del "pessebrisme" artesanal de Tarragona, mort recentment.

bre, venent les seves obres a un preu competitiu. Als quinze anys, entra en un taller de joieria i als setze instal·la el seu propi taller. La seva investigació en el sector de la joieria comença a donar els seus resultats i comença a concretar el seu estil i la seva forta personalitat com a home i com a artista. Els seus inicis en el sector de les arts plàstiques i en especial primerenca dedicació a la talla de fusta, reflecteix en la seva obra la seva inclinació cap a l'escultura i a la talla directa del material o a la cera, tècnica por freqüent en la joieria actual.

El 1982, Joan es decideix a

exposar, presentant-se al XIX Congrés de les Arts i l'Estètica d'Europa, i obté una primera medalla Vermeil, amb el grau de "Comandeur" (Comandant) i, en conseqüència, és nomenat membre d'aquest Consell del Vell Continent. Les joies premiades les va exposar al Museu d'Art Modern de Tarragona, l'estiu del mateix any. Dos anys més tard, el 1984, es torna a presentar en el Congrés de les Arts i l'Estètica d'Europa i fou premiat amb la màxima distinció per l'"Association Royale des Artistes Professionnels de Belgique". Aquesta distinció és especialment important pel que fa al reconeixement per part dels artistes plàstics de la Vella Europa.

Un concepte particular de la joieria

Avui dia, l'artista joier de la Imperial Tarraco continua treballant dins del seu concepte particular de la joieria, al marge de la moda i dels corrents d'altres artistes de la joieria. Amb un domini de les tècniques pròpies de la joieria molt acusat, les seves peces estan dotades de formes anguloses, amb un predomini de la línia corba dins de l'harmonia de conjunt en la qual destaquen motius tals com la figura femenina, la figura masculina, formes que recorden els animals i diversos tipus de fulles. La presència del detall és una constant en tota la seva obra, assenyalant tanmateix una gran laboriositat i presència de volum. En relació als materials, treballa fonamentalment l'or combinat amb diamants de diverses talles, la pedreria de color i tota classe de perles.

En aquest cas l'hem entrevistat amb motiu de la realització d'una figura escultòrica de la Mare de Déu molt original, exposada en un local contractat a tal efecte situat en l'illa de vianants de Tarragona per l'Agrupació Amics del Pessebre en la 1.ª Exposició Homenatge a Manuel Llauradó i Raydó, conegut artesà i animador del pessebrisme tarragoní.

—Com s'ha estructurat la seva col·laboració en la 1.ª Exposició Homenatge a Manuel Llauradó i Raydó?

—Em vaig oferir a col·laborar amb els artesans pessebris-

tes locals per l'interès que ells hi tenien. En realitat totes les accions serioses que es porten a terme en aquest sector tenen el meu suport i col·laboració.

En aquest cas, la figura que he realitzat expressament per a aquest homenatge i per formar part d'una de les meves col·leccions que s'exposaran en les galeries més prestigioses d'Espanya, representa una Mare de Déu amb el Nen i l'Esperit Sant.

—Quines tècniques i materials ha utilitzat?

—He utilitzat la tècnica de microfusió a la cera perduda, motlle de guix i metall injectat. La figura està integrada per una estructura de plata que conforma el cos de la Mare de Déu, el Nen i l'Esperit Sant, a excepció de la cara, mans i bola que estan realitzats en or. Els peus de la Mare de Déu descansen sobre un bloc de Ce-

Mare de Déu, amb el Nen Jesús i l'Esperit Sant, realitzats en plata i or, amb suport de celestina, ornat de plata i peanya de marbre negre belga.

lestina, el qual està sobre una base de plata, tot això posat sobre una peana de marbre negre belga. Vaig començar amb cera, modelant-la d'una forma molt detallada per zones i practicant grans incisions i ratlles

en altres, amb la qual cosa vaig formar la base. Després, tal com he afirmat abans hi vaig aplicar la microfusió, el motlle de guix i la injecció de metall. Un cop tota la figura va estar configurada li vaig aplicar la fresadora, directament sobre el metall, per acabar de donar-li la forma i característiques que vostès poden contemplar en la imatge. La figura presenta nombrosos plecs i rugositats, cavitats i formes asimètriques en una harmoniosa suavitat estructural, segell característic de les meves creacions.

—Quina és la simbologia de la figura?

—Naixement del Nen Déu en el ventre de Maria, per obra i gràcia de l'Esperit Sant. En realitat la figura pot tenir múltiples interpretacions i l'he realitzat pensant precisament oferir una obra d'art de caire religiós però sense limitacions teològiques ni ideològiques. En aquest sentit penso que l'art és una expressió pura i com a tal cada persona, sigui religiosa o no podrà donar la seva opinió al respecte. D'aquesta forma amb la meua acció dono suport a l'artesanía religiosa, l'art en general i motiu tant les autoritats religioses com polítiques de Tarragona per què s'interessin per l'art en general.

—Pensa que l'orfebreria religiosa i l'escultura realitzada en metalls nobles estan en crisi?

—Crec que sí, sobretot en uns temps en els quals el disseny és el més important i es realitzen teòriques obres d'art en metalls no nobles, amb presència del metacrilat —l'anomenada joia relacionada amb la pintura— i en canvi cada cop més els artesans a Catalunya es troben deixats de banda en un segon pla.

—Quina és la seva solució?

—Crear escoles de joieria i d'orfebreria relacionades amb tallers artesanals, perquè els alumnes puguin fer pràctiques de joieria en els tallers que els admetin i forjar-se amb ofici suficient. Avui dia, les escoles no constitueixen el recanvi seriós suficient per forjar els joiers i orfèvres del demà. A més, en relació a l'escultura, influenciada pel postmodernisme, s'adverteix una lenta desaparició de creadors artesans en detriment dels creadors-dissenyadors.

—Vol afegir alguna cosa més?

—M'agradaria que la joieria deixés de ser un camp especulatiu, que es definís d'una vegada per totes les diferents posicions de tots els representants dels corrents que la integren i que comencés a considerar-se com un art, que és en realitat el seu objectiu bàsic, independentment que pugui ser una joia portable —com succeeix amb la meua particular línia de joieria—.

JOAN LLUÍS MONTANÉ

ATENCIÓ!

Pares, mestres, avis i padrins: s'acosten festes, fometeu el bon costum de la lectura, amb bones lectures. A la col·lecció Nova Terra hi trobareu uns llibres especialment interessants per als nostres joves.

HISTÒRIES POSSIBLES-2
Ramon Folch i Camarasa

UN MÓN FELIÇ
Aldous Huxley

TARTARÍ DE TARASCÓ
Alphonse Daudet

ELS ULLS DEL GERMA ETERN
Stefan Zweig

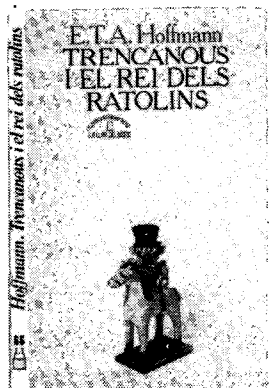

EL PETIT GUINEUETA, GRAN CAÇADOR
Hanns Radau

SINDBAD, EL MARINER
Anònim

L'ÚLTIM SUPERVIVENT
A. S. Neill

TRENCANOUS I EL REI DELS RATOLINS
E. T. A. Hoffmann

I el rei dels llibres d'aventures per a nois i noies:

EXTRAORDINÀRIES AVENTURES D'EN MASSAGRAN
Josep Maria Folch i Torres

A totes les bones llibreries
LA LLAR DEL LLIBRE,
Bergara, 3. 08002 Barcelona

MÚSICA

Durant mitja hora aplaudiren Teresa Berganza a l'Scala de Milà

Més de mitja hora d'aplaudiments, bisos i quantitat de flors fou el resultat del clamorós triomf que acompanyà Teresa Berganza en el seu retorn a l'Scala de Milà.

"Un concert de Teresa Berganza és un regal de l'Scala als admiradors d'aquesta gran intèrpret, que fa poc tornà finalment al teatre milanès i obtingué una acollida triomfal", diu el "Corriere della Sera".

El programa comprenia obres de Mozart, Brahms, Strauss, Bizet, Ernani Braga i Joaquín Turina.

L'entusiasme del públic, que es manifestà en contínues ovacions i llançament de flors, fou correspost per la mezzosoprano espanyola que interpretà diverses peces fora de programa.

L'acompanyà al piano, amb una precisió impecable, Juan Parejo.

El centenari del Conservatori Municipal de Barcelona aigualit

En l'acte presidit pel tinent d'alcalde Raimon Martínez Fraile, la regidora d'Ensenyament Eulàlia Vintró i el director del Conservatori Marçal Gols, es va commemorar el l'Auditori del Conservatori Superior Municipal de Música de Barcelona, el seu centenari.

Tant Martínez Fraile com Eulàlia Vintró es mostraren conciliadors en els seus parlaments, encara que criticaren el fet que no s'hagi sabut separar els problemes existents i les diferències que poden existir entre les diferents parts enfrontades en el conflicte i el fet concret de la celebració del centenari del Conservatori, i sobretot, l'acompanyar els dos professors que es jubilen en un moment tan significatiu per a ells com a persones dedicades durant anys a la docència. En aquest sentit, tant el tinent d'alcalde com la regidora d'Ensenyament lamentaren que la sala estigués mig buida.

Eulàlia Vintró va dir que no cal refusar responsabilitats ni silenciar els conflictes, però sense una voluntat de diàleg i sense entendre que també al Conservatori ha d'arribar la transformació del món actual en l'àmbit de l'ensenyament, difícilment podrem avançar.

Martínez Fraile manifestà que li produïa tristor en veure la sala mig buida, fet que movia a la reflexió, i va desitjar que les coses transcorrin pels camins del diàleg i les solucions.

A la sortida, un grup d'alumnes repartia fotocòpies d'articles periodístics referents al processament de Marçal Gols i al boicot del professorat a l'acte.

La llibreria catalana de Perpinyà

auca

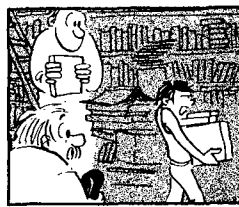
PER VOS INVITAR A L'INAUGURACIÓ DEL NOU LOCAL D'UNA LLIBRERIA QUE NO ACABA MAI DE CRÉIXER !..

— M'havien dit que era aquí... ja es estrany l'estic buscant des de fa més d'un any !

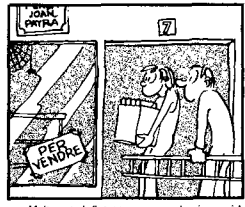
— Bona tarda ! És aquí la Llibreria Catalana ? Perquè... començo a tenir gana !!

— Què penses, que els llibres es poden menjar ? — Ja és veritat, t'heu roït, costa de trobar !

— I a més, és pitjor que un galliner — D'aquí poc ens trobarem al carrer !!

— Molt central, floc per aparcar... i quin espai ! — Ja ens convé... però ja tindrè treball !

— No ho volem pas ni groc ni roig, ni or ni flama. Us aconsello « yellow and red », és lo que cal per tenir fama.

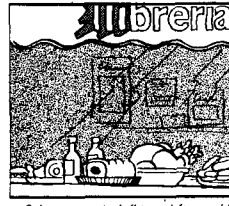
— Parlem poc, més parlem bé ! — Quin dia, l'inauguració ? — A la tarda de l'11 d'Octubre... (amb molta anticipació !)

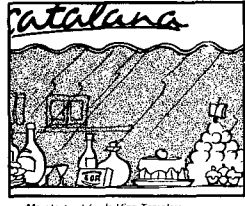
Entre altres, acollirem una gran personalitat : El senyor Xavier Tortras, Director General Del Patrimoni Escrit i documental de la Generalitat...

— A les 6, cantaran en Jordi Barre i el Fanel Sant Vicenç — I si veniu tots, nosaltres no ! (estarem molt contents !!)

Creeu-nos, aquest « buffet » serà fenomenal !! Hi col·labora l'Eliana Comelade, i els Tallers de Cuina Tradicional.

Mercès també, als Vins Templers i al Sindicat dels Pastissers i Forners.

Agraïm molt l'ajut de les Turroneries LOR, i el sindicat de la Carnisseria i Xocolateria, i que ja n'hi ha en orri.

No oblideu !.. Us esperem l'11 d'octubre '86 a la tarda !..

Llibreria catalana

7 plaça joan payrà 66000 perpinyà tel: 68.34.33.74

Que la Catalunya del Nord és Catalunya és una cosa que tothom diu, però el que no és massa conegut és l'estat del català i la seva difusió a les terres de parla catalana del nord dels Pirineus.

La Llibreria Catalana està animada per una colla de joves que han fet possible que existeixi una Llibreria Catalana totalment comercial al centre de Perpinyà.

La Mijo i en Joan-Lluís Tournon són l'ànima d'aquesta llibreria, ells i els que els han ajudat han aconseguit que es pugui gaudir ara d'una esplèndida botiga al centre de Perpinyà just al costat de l'estació, que Dalí la va definir com el centre del món.

Creiem que una obra com aquesta val la pena que sigui comentada i àmpliament coneguda a tot Catalunya. Penseu que des que la televisió Francesa al Rosselló i comarques veïnes difon el Digui-Digui, el nombre de nord-catalans que han començat a aprendre la llengua s'ha multiplicat i pel fet d'estar la distribució dels cursos de català a l'esmentada llibreria cada cop va sent més important la seva difusió.

Cal que li sigui tramesa tot tipus de publicació de les que es fa a les nostres comarques molt especialment la premsa local car si volem que continuïn i s'estenguin els lligams dels catalans, cal fer un pont entre el nord i el sud de Catalunya.

La seva adreça és Llibreria Catalana, 7 Plaça Joan Payrà 66000 Perpinyà.

RAMON FELIPO

COSTUMS I TRADICIONS

De dux de Venècia a sagristà de Cuixà

ESTEVE BUSQUETS I MOLAS

Hi ha vides sacsejades per temporals interns, per aventures terrenals, per cobjances i ambicions que de sobte senten un cop de Gràcia que els apaigava els xarboteigs del món i els mena a una radical transformació de vida i pels camins de la santedat.

M'hi fa pensar el cas de Pere d'Orsèol, al qual vererem com a sant, el 14 de gener. Cuito a aclarir que no fou català, si bé trobà el camí de la santedat a Cuixà.

Anem a la història. Era dux de Venècia. Millor dit, arribà a tal càrrec després de derrocar el dux Pere Claudinià IV. Hom assegura, fins i tot, que li llevà la vida per pròpia mà. Aneu-ho a escatir, car això passava en el segle X i ja sabem com molts cops la història, la llegenda i la tradició caminen tant juntes que s'entrebiquen.

Sigui com sigui, Pere d'Orsèol no vivia prou tranquil. L'enlairaren al tron de Dalmàcia i posà tota la seva activitat a reconstruir l'església veneciana de sant Marc i el palau ducal que ell mateix, com a cabdill de la rebel·lió havia contribuït a destruir.

El rau-rau de la consciència no parava. S'apropà un monjo virtuós que amb el temps fundaria els camaldulencs, sant Romuald. Aquest, compadit del dolor i l'angoixa del dux, va aconsellar-li deixar-ho tot i abraçar la vida devota. S'escaigué, a tot això, que l'abat Garí de Sant Miquel de Cuixà, arribà a Venècia en peregrinació.

La fama de santedat de Garí fou la causa que Pere, Romuald, un eremita anomenat Marí i dos o

tres nobles —entre ells el gendre del propi dux— decidissin seguir-lo fins a Cuixà. Orsèol renuncià el ducat en el seu fill i una nit, afaitades les barbes dels que en duïen tallats els cabells i disfressats, deixaren Venècia per Cuixà.

A partir de la fugida que segons qui la descriu tindrà aires d'epopeia o de llibres de cavalleria, la tradició i la llegenda caminaran juntes. És a Catalunya on s'explica de manera llegendària. Ací hom explicava com els venecians que l'estimaven molt, organitzaren partides per a trobar-los. Es diu que fins arribaren a coincidir en un hostal de camí, però no els reconegueren.

Quan arribaren a les envistes del Monestir, els monjos, advertits de la categoria del nou vingut s'apressaren a dur-li una mula perquè no hagués de fer la pujada a peu. Orsèol refusà l'ajuda i acabà de genollons la resta del camí.

Ja el tenim a Cuixà. Tornem a la història. Professà i obté el càrrec de sagristà. La colla veneciana s'escampa i ell acaba influent en la vocació religiosa d'Oliba, que devindrà abat de Ripoll i de Cuixà i bisbe de Vic. Oliba mateix en decretaria el culte i el trasllat de les restes a l'interior de l'església.

Acaba —de nou la llegenda— dient que de tant en tant, sentia necessitat de tornar a Venècia. Quan això succeïa anava a Cotlliure i caminant pel mar, amb quatre gambades arribava a Itàlia. La travessava a peu fins a Venècia. El viatge de retorn el feia igual. I els monjos ni se n'adonaven.

LA SARDANA I LA DANSA

SARDANES PREMIADES.— El dia 29 de novembre es va resoldre el Segon Certamen Musical de Sardanes "Nit de Sant Andreu", convocat per l'Agrupació Sardanista Joventut Recull, d'Ivars d'Urgell. El jurat qualificador, després d'estudiar les 44 sardanes presentades a concurs va determinar l'atorgament dels premis com segueix: El primer, a la sardana "L'estany d'Ivars", de Josep Prenafeta; el segon, a "Alexandre", de Pepita Lunell; i el tercer a "Turó de la Peira", de Tomàs Gil; així mateix va atorgar tres accésits a les sardanes "Camí d'Ivars", d'Agapit Torrent; "La cançó del Lluçanès", de Jaume Cristau; i "La flor de la dansa", de Jordi Domingo. El jurat estava integrat per quatre compositors gironins: Antoni Mas, director de la cobla Marina; Francesc Camps, instrumentista de la cobla Ciutat de Girona; Pere Fontàs, director de la cobla La Selvatana; i Josep Cassú, director de La Principal de la Bisbal. La presidència del Jurat d'Ivars d'Urgell l'ostenta el Pare Ireneu Segarra, director de l'Escolania de Montserrat.

D'altra banda, aquest mes de desembre també s'ha fet públic el veredict del Premi de Sardanes de la Societat General d'Autors d'Espanya 1986, d'acord amb el qual s'ha proclamat guanyadora del certamen l'obra titulada "Tardorenca", original de Xavier Boliart. El jurat assenyalà com a finalistes del Premi SGAE-86, les sardanes presentades amb els lemes "Oratjoli" i "La cançó de l'Albera". Integren el jurat d'aquest certamen sardanista els mestres Manuel Oltra, Joan Lluís Moraleda, Fèlix Martínez i Comín, Josep Capell, Francesc Borrell i Josep Solà.

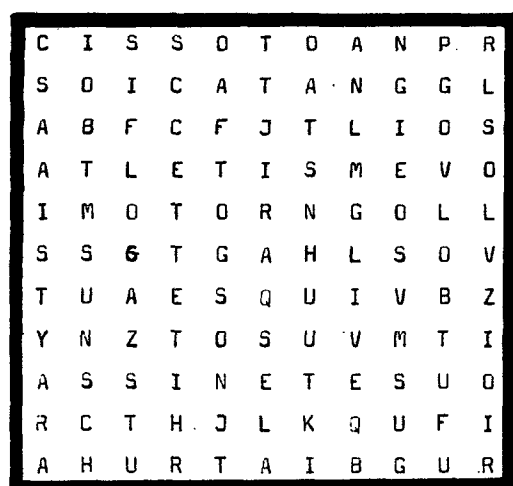
"NOSTRA DANSA".— El propassat dia 15 de desembre, el programa de Ràdio Esparraguera: "Nostra dansa", complí el seu primer aniversari. Per aquest motiu s'introduí una nova secció dins d'aquest espai, en la qual cada setmana es radien 3 sardanes de les més recents, que han de ser votades pels oients per mitjà de 3 trucades telefòniques per sardana. La que obtingui més vots passa a la setmana següent juntament amb altres dues i així de setmana en setmana fins al final del cicle en què serà proclamada la sardana més popular. Aquesta nova secció de l'espai "Nostra dansa" s'iniciarà el dia 11 de gener, a la sintonia dels 102.6 MHz, de la freqüència modulada: Ràdio Esparraguera.

JOSEP VENTURA

ENCREUATS

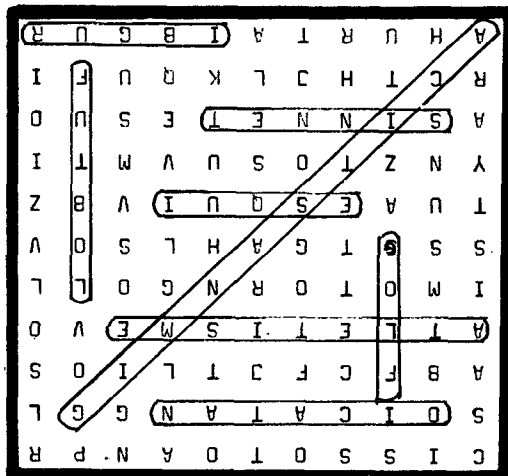
Per ROSA COLLELL

SOPA DE LLETRES

Cercar 8 esports

Solució

FILATELIA

Per ENRIC GRAUPERA

Fröhe Weihnachten für alle

Fröhe Weihnachten für alle

Alemanya Federal i el Berlín Occidental emeteren pel Nadal del 1977 dues "fulletes" dedicades als vitralls. El valor 30 + 15 presenta la Verge amb l'Infant, i el 50 + 25, l'Adoració dels Mags; dos magnífics fragments pertanyents als vitralls de la Basílica de Sant Geró a Köln (Colònia). Segle XIII.

O TT

JEROGLÍFIC Per SNOOP

QUÈ MENGES?

Solució al 380

AUTONOM

AUTO (JOAN) NOM

FUTBOL•FUTBOL•FUTBOL•FUTBOL•FUTBOL• FUTBOL•FUTBOL•FUTBOL•FUTBOL•FUTBOL•

Resultats	Clasificacions	La travessa	Golejadors	Pròxima jornada
At. Madrid-R. Mallorca 3-1	PJ GF GC Ptos.	1. At. Madrid-Mallorca (1) 1	Hugo Sánchez (Real Madrid) 18	Cádiz-R. Mallorca
Santander-Cádiz 2-1	1. Barcelona 21 30 9 32 + 10	2. Santander-Cádiz (1) 1	Ramón (Sevilla) 13	Sabadell-Santander
Barcelona-Sabadell 3-1	2. R. Madrid 21 36 19 29 + 9	3. Barcelona-Sabadell (1) 1	Magdaleno (Mallorca) 11	Sevilla-Barcelona
Osasuna-Sevilla 1-1	3. Espanyol 21 34 18 28 + 8	4. Osasuna-Sevilla (X) X	Lineker (Barcelona) 9	Ath. Bilbao-Osasuna
R. Sociedad-Ath. Bilbao ... 2-1	4. Ath. Bilbao 21 27 21 24 + 2	5. R. Sociedad-Ath. Bilbao (X) 1	Calderón (Barcelona) 9	Valladolid-R. Sociedad
R. Betis-Valladolid 2-1	5. At. Madrid 21 24 23 23 + 1	6. Betis-Valladolid (1) 1	Pineda (Espanyol) 9	R. Madrid-R. Betis
Zaragoza-R. Madrid 2-2	6. R. Betis 21 22 24 23 + 3	7. Zaragoza-R. Madrid (2) X	Contreras (Las Palmas) 9	Espanyol-Zaragoza
S. Gijón-Espanyol 0-1	7. S. Gijón 21 26 24 22 + 2	8. S. Gijón-Espanyol (2) 2	Sarabia (Ath. Bilbao) 8	R. Murcia-S. Gijón
Las Palmas-R. Murcia ... 1-1	8. R. Mallorca 21 30 28 22	9. Castellón-Oviedo (2) X	Julio Salinas (At. Madrid) 7	Las Palmas-At. Madrid
	9. Sevilla 21 29 21 21 - 1	10. Barcelona-At. Coruña (2) 2	Rincón (Betis) 7	
	10. R. Sociedad 21 27 22 21 + 1	11. Bilbao Ath.-Huelva (2) X	"Pichi" Alonso (Sabadell) 7	
	11. Valladolid 21 23 23 20 - 2	12. Elche-Logroñés (X) X	Flores (Sp. Gijón) 7	
	12. Zaragoza 21 19 23 18 - 2	13. R. Vallecana-Málaga (X) 1	Marina (At. Madrid) 6	
	13. Cádiz 21 14 24 17 - 5	14. Celta-Valencia (X) 1	López Ufarte (R. Sociedad) 6	
	14. R. Murcia 21 19 34 17 - 3		Argote (Ath. Bilbao) 5	
	15. Las Palmas 21 27 35 16 - 4			
	16. Santander 21 20 31 16 - 6			
	17. Osasuna 21 12 21 15 - 5			
	18. Sabadell 21 21 40 14 - 8			

P E T I T S A N U N C I S

Gerents interessats en algun candidat truqueu a:
l'Associació Cristiana de Dirigents

Tels. 237 18 45
237 19 12
Hores: de 4 a 6

TREBALL

OFERIMENTS

ADMINISTRATIU i oficial electricitat.
Contracte mercantil.

QUALSEVOL treball. Contracte mercantil.

AUX. ADMINISTRATIVA o aux. clínica titulada INEM 37.233.125.

TENIR CURA de malalts o altra feina tardes 4 a 9. Contracte mercantil.

ADMINISTRATIU lliure servei militar, carnet de conduir, coneixement mecànica moto-cotxe, per a oficina, magatzem, etc. Tel. 303 21 60.

COMPTABLE TITULAT a hores. Contracte mercantil.

PER ACOMPANYAR malalts tardes 4 a 9. Contracte Mercantil.

DEPENDENT, xòfer o control admissió bingo. INEM 37.308.287.

TEAS

Taller escola d'Arts
Sumptuàries
Centre d'Educació especial
Dedicat a disminuïts
psíquics
A partir dels setze anys
Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapis i estora
Cultura General
Recuperació Física-Logopedia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric
i psicològic
Informació: 215 69 77
de 12 a 14 hores

VARIS

RESIDÈNCIA FEMENINA CRISPER

Per a joves empleades o estudiants. Dormitori individual.
Preus mòdics. C. Venero, 4. Tel. 300 52 22.

RESIDÈNCIA 3.ª EDAT enfront cinema Coliseum. Direcció mèdica. Preus mòdics. Gran Via de les Corts Catalanes, 618 1er. 1.ª. Tel. 318 49 10. Barcelona 08007.

COMPRO pis o casa a Berga, bé de preu, necessito facilitats, directe a propietari. T. 372 81 54.

CAPS DE SETMANA a Poblet. Lloguem apartaments de 5, 6 i 8 places amb llar de foc. Preus econòmics, tennis, frontó, parc infantil. Informació: Vil·la Engràcia, Espluga de Francolí. Tels: 977 - 87 03 08/31 09 86.

TRADUCCIONS del i a l'alemany.

SENYORETA mitja edat sol·licita casa de família reduïda a canvi d'allotjament. S.S. i tot el restant a convenir. Tel. 254 64 97. 10 vespre.

SANTA MARTA Servei a domicili de ATS, INFERMERES, PUERICULTORES, AUXILIARS. Informes: Tel.: 245 37 58.

SEMINARISTES, seglars i amics fins a 23 anys. Desitjo tenir comentaris bíblics. Canviar segells. Compartir excursions. Amistat sincera. Escriuiu: Antoni Ros. Apartat 34.157 08080 Barcelona.

MATRIMONI, català mitjana edat sense fills es necessita per tenir cura torre propera a Barcelona. Escriure apartat postal 14.023 Barcelona.

ES PASSEN treballs a màquina d'escriure. Tel. 211 29 70

CASA de pagès per llogar per dues famílies a 8 Km. de Vic. Tel. 887 00 69 per segona residència.

VENDES

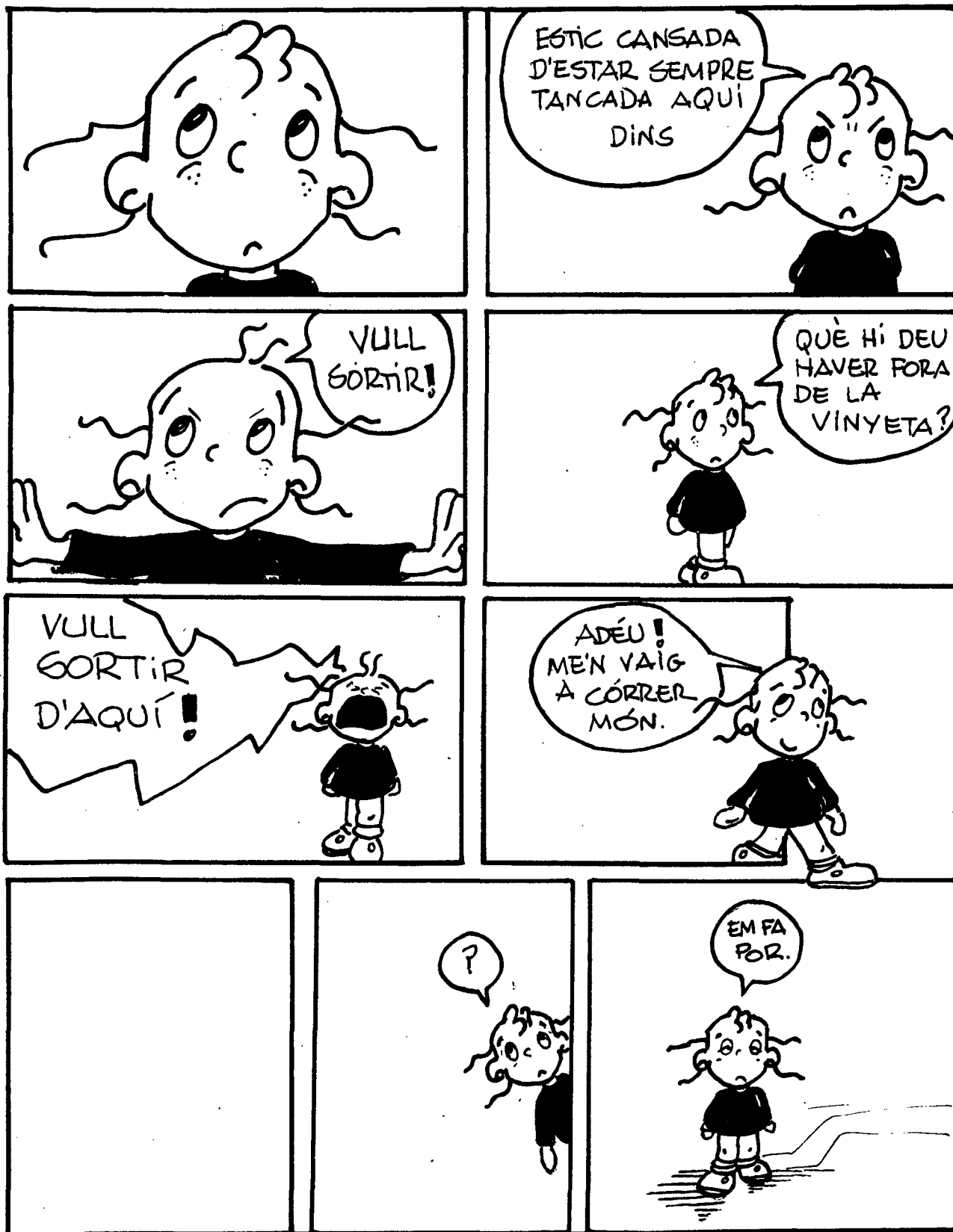
VENDA DE XALET I APARTAMENTS en els millors indrets de l'Escala (Costa Brava). Preus interessants. FINQUES GUANTER (A.P.I.) Avinguda Ave Maria, 7. Tel. (972) 77 02 72.

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA, carrer València 241, 2on. 08007 - BARCELONA

La Baldufa

Avet Set esllips per a nenes i nens

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

Nº 337

Històries d'Eixerits

Tornem-hi, nois!

Sí, nois, tornem a l'escola, i... a pensar s'ha dit! No val a badar. Diem les coses pel seu nom: a l'escola s'hi va per estudiar, oi? Doncs, no voler estudiar, és una ximpleria.

No creieu pas que sigui "l'empollón" o el "niño repelente" de la classe. Què va! Si els "profes" llegissin això em dirien: aplica't la lliçó, noi. Però, encara que sovint falli, m'agrada reconèixer la veritat de les coses. Encara que, alguna vegada, sigui despistat i mandrós, reconec que fer el gandul a l'hora d'estudiar, porta males conseqüències.

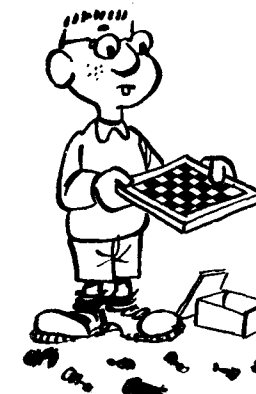
Aquests dies hi ha un cert esverament al "cole". El pare, quan li explico les converses que tenim, diu que hi ha molts nois i noies que els agrada molt explicar "sopars de duro". Vol dir que ens agrada fer-nos-hi veure explicant els regals que ens han fet. El pare diu que és a l'hora de la feina que cal ser viu i espavilat.

Mireu, jugar quan n'és hora, d'acord. Fer esport, encara millor. I si a sobre, som bons estudiants, la cosa queda "guai" a no poder més. Hi ha qui s'enrotlla molt, però a l'hora de la veritat, tot queda en foc d'encenalls.

Doncs, apa, tornem-hi, nois! Anem per feina, i si pot ser fem-la ben feta. Oi? Per què no?

L'Eixerit

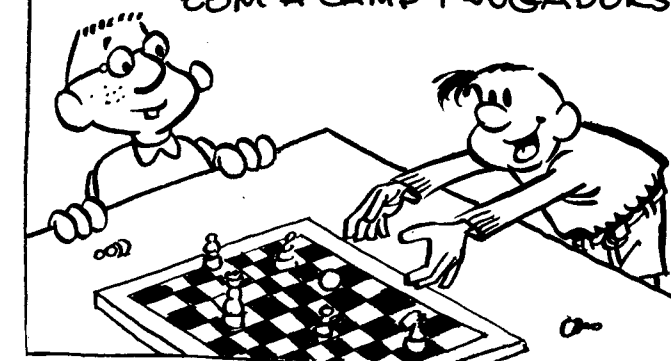
EN JORDI VOL JUGAR ALS ESCACS.

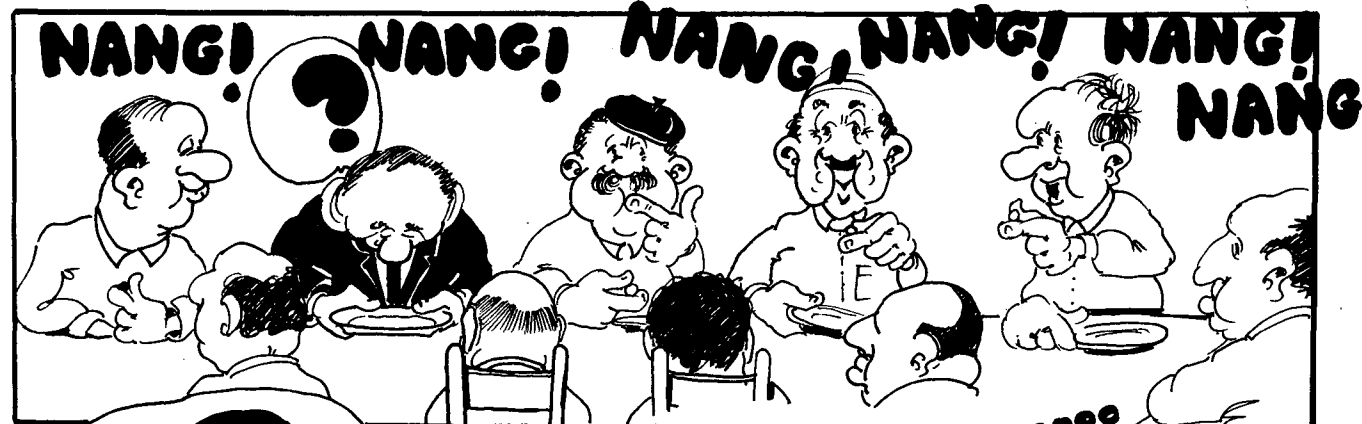
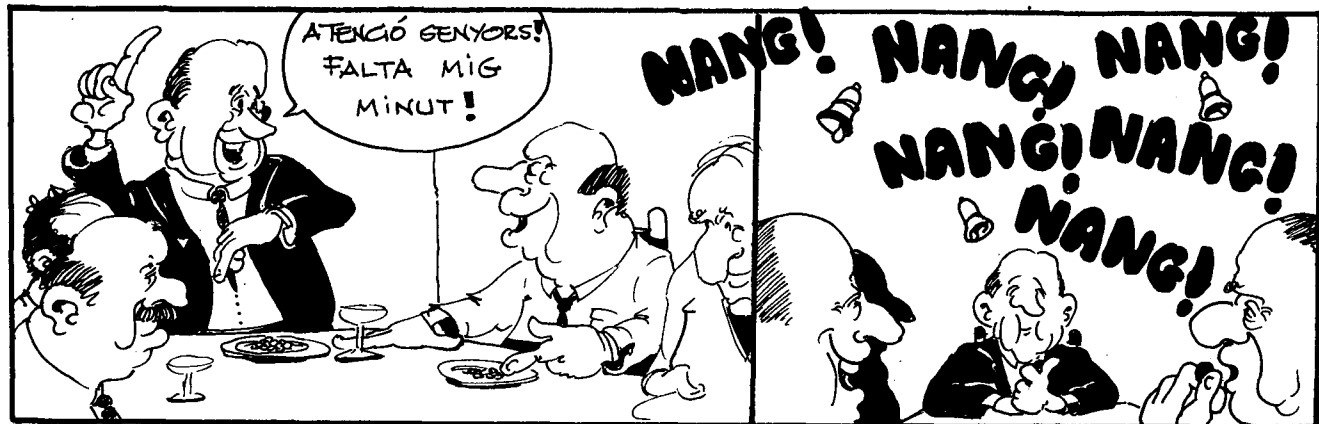
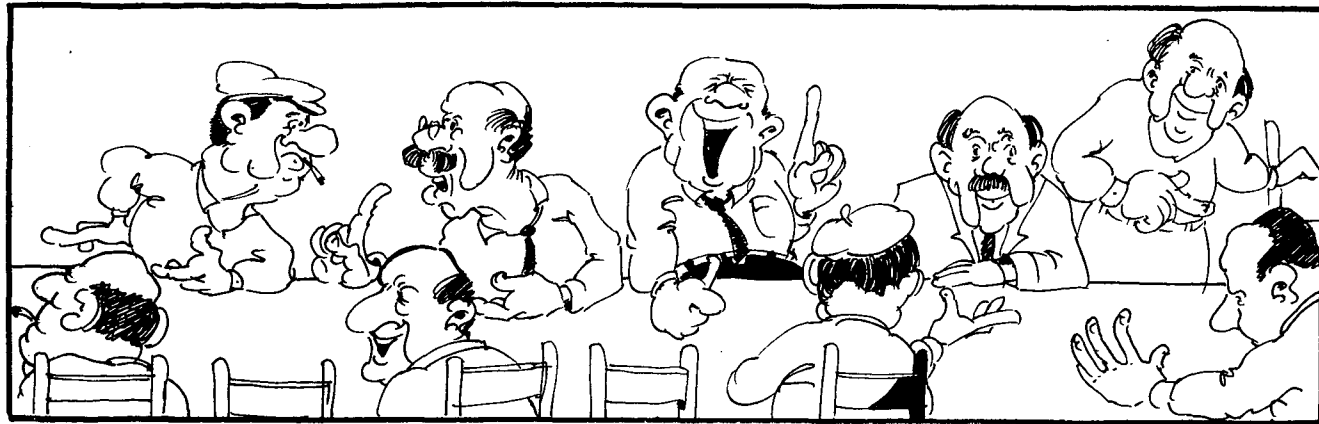
EN LLUÍS VOL JUGAR A PILOTA.

ARRIBEN A UN COMPROMÍS: JUGARAN A "FUTBOLÍN" AMB UNA PILOTA DE "PING-PONG" I EL TAULER I PECES DELS ESCACS COM A CAMP I JUGADORS.

Avet Set — Avet Set —

Avet Set - Avet Set -

Jesús ens parla

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli de Sant Mateu, capítol 3, versets del 13 al 17 (Mt 3:13-17).

Reflexionem: 1. El baptisme de Joan no era pas el nostre "sagrament del Baptisme". Era un ritu penitencial que significava que així com l'aigua fa net i dona vida, també ells esperaven de la misericòrdia del Senyor que, perdonant-los els pecats, els concedís un cor net. Jesús, que no va conèixer mai el pecat, tanmateix es fa batejar per significar la seva solidaritat amb tots nosaltres pecadors.

2. Jesús, ja adult, en el Jordà té plena consciència del seu ser "Fill de Déu". El Pare així ho dona a conèixer a tots aquells que es disposen a seguir-lo.

3. La humanitat de Jesús s'omplí de l'Esperit de Déu. Això és precisament la veritat més gran del nostre Baptisme cristià: en ell rebem l'Esperit Sant i som fets "fills de Déu", perquè l'Esperit ens fa participants de la vida divina que Jesús té en plenitud.

El mossèn

Avet Set esllips per a nenes i nens

DIUMENGE - 11

10.15 Temps d'esperança.
10.45 Matinal a TV3.
12.45 Fi d'emissió.
15.00 Telenotícies.
15.20 Fèlix, el gat.
16.00 No passa res (Repetició).
17.00 N'hi ha que neixen estrellats.
17.30 Vida salvatge:
"El cocodril del Nil".
18.00 Plats de nata.
18.10 Identitats.
19.10 La gran vall:
"Batalla silenciosa".
20.00 Curar-se en salut.
20.30 Telenotícies.
21.00 30 minuts.
21.30 A cort obert:
"Germans".
22.30 Ràdio Cincinnati:
Cap. 14.
23.00 Gol a gol.
00.15 Fi d'emissió.

DILLUNS - 12

13.33 TV3, segona vegada:
"Gol a Gol".
14.30 Telenotícies.
15.15 La duquessa de Duke Street:
"Coses de família".
16.00 Jigsaw John - 1.
17.10 Digui, digui... (45).
17.30 Universitat oberta:
"Terra i mar" (Història).
18.10 Fes flash.
19.00 Doctor Slump.
19.30 Oliana Molls:
"S.A. Retratistes".
20.00 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 Resum Ralli París Dakar.
21.06 Informatiu cinema.
21.36 Cinema 3:
"Joseph Andrews".
23.36 Telenotícies.
23.51 Fi d'emissió.

DIMARTS - 13

12.40 Servei d'informació agrària.
13.00 TV3, segona vegada:
"Programa de mà". "Trossos".

14.30 Telenotícies.
15.15 La duquessa de Duke Street:
"Pobre Catul".
16.00 Jigsaw John - 2.
16.45 Music Box.
17.15 Universitat oberta:
"El missatge de la llum de les estrelles".
17.50 Les aventures de Virulisse.
18.30 Fes flash.
19.00 Doctor Slump.
19.30 Dominic:
"Més enllà de la gravetat".
20.00 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 Resum Ralli París-Dakar.
22.06 Galeria oberta.
00.21 Telenotícies.
00.36 Fi d'emissió.

DIMECRES - 14

12.40 Servei d'informació agrària.
13.00 TV3, segona vegada:
"Musical".
14.30 Telenotícies.
15.15 La duquessa de Duke Street:
"Una lliçó maneres".
16.00 Jigsaw John - 3.
16.45 Music Box.
17.15 Universitat oberta:
"Homes i metalls".
17.50 Les aventures de Virulisse.
18.30 Fes flash.
19.00 Doctor Slump.
19.30 Els metralladors - 1.
20.00 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 Resum Ralli París-Dakar.
21.06 Simon i Simon:
"Les meragdes no són de fiar".
22.06 El lleó de Flandes - 1.
23.06 Arsenal.
23.46 Telenotícies.
00.01 Fi d'emissió.

DIJOUS - 15

12.40 Servei d'informació agrària.
13.00 TV3, segona vegada:
"Informatiu Cinema". "Joc de ciència". "30 minuts".
14.30 Telenotícies.
15.15 La duquessa de Duke Street:
"Laments d'hivern".
16.00 Jigsaw John - 4.
16.45 Music Box.
17.15 Universitat oberta:
"James Hutton, geòleg".
17.50 Les aventures de Virulisse.
18.30 Fes flash.

19.00 Doctor Slump.
19.30 Els metralladors - 2.
20.00 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 Resum Ralli París-Dakar.
21.05 Vostè jutja.
22.36 A tot esport.
23.51 Temps de neu.
00.01 Telenotícies.
00.16 Fi d'emissió.

DIVENDRES - 16

13.00 TV3, segona vegada:
"A tot esport" "Temps de neu".
14.30 Telenotícies.
15.15 La duquessa de Duke Street:
"L'alegria que passa".
16.00 Jigsaw John - 5.
16.45 Divulgatiu:

"La força de la Terra".
17.35 Digui, digui... (Lliçó 15).
17.50 Les aventures de Virulisse.
18.30 Fes flash.
19.00 Doctor Slump.
19.30 Clip Club.
20.00 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 Resum Ralli París-Dakar.
21.05 TV3, presenta:
"El paradís dels màrtirs".
23.05 Trossos.
23.35 Telenotícies.
23.51 Cinema de mitjanit:
"Una dona per a dos".

DISSABTE - 17

12.30 Oliana Molls:
"Ben dit i mal entès".

13.00 Universitat oberta:
(Repetició setmanal).
15.00 Telenotícies.
15.30 Els barrufets.
16.00 Clau R:
"Amotinats".
16.50 Esports en acció.
18.20 Digui, digui... (Lliçó 45).
18.40 Els aristòcrates:
"El marquès de Ganay".
19.30 Botó fluix.
20.00 Joc de ciència magazine.
20.30 Telenotícies.
21.00 Resum Ralli París-Dakar.
21.06 Pel·lícula:
"Habla mudita".
22.51 Ellery Queen:
"El plató sinistre".
23.51 El món del cinema.

El món de la televisió

Cine documental

El cinema documental —el bon cinema— exposa la veritat i la poesia de la realitat. L'argument, molt sovint, juga un paper secundari, encara que mai ha de faltar un fil argumental. Tot document ha de ser veraç, però no "fred". Per molt objectiu que sigui, no ha d'estar renyit amb el sentiment. El documentalista ha de posar una mica d'imaginació i de poesia en cada documental.

Els temes d'aquest gènere cinematogràfic són: La Natura o àmbit natural, allò que l'home crea i, llavors el documental és "científic". Social, si ens mostra a l'home vivint entre els altres homes.

També pot referir-se a la Religió i a l'Art.

Els grans noms del documental són: Dziga Vertov, Flaherty, Grierson i Rouquier.

El rus Vertov, és el creador d'allò que es va anomenar "cinema-ull". La càmera havia de moure's, amb la mateixa facilitat amb que mirem. En part, aquesta naturalitat s'ha aconseguit. El principal teòric del documentalisme, fou més que executor. Flaherty és la cimera del documental. L'any 1920, amb el suport d'una indústria pelletera, es tanca a la badia d'Hudson i ens explica la vida dels esquimals, a "Nanuk". L'any 1934 el trobem entre els pescadors d'Arán, inhòspites illes rocoses situades a l'Oest d'Irlanda, flagel·lades per tots els vents, on ens explica la lluita per la subsistència —a base de peix i patates, tubercle que cultiven en minúscules parcel·les, ja que el terreny és rocós— en el més famós dels documentals: "Homes d'Arán".

Alguns documentals, actualment continuen donant-nos allò que és més curiós i més pintoresc, però ens avorzeixen per la seva escassa transcendència i marcat pessimisme. Flaherty —gran mestre— ens revela en els altres els nostres germans; per això, ens revela també a si mateix.

L'any 1926, el brasiler Cavalcanti, filma la vida de París i l'any 1927, l'alemany Ruttmann, fa el mateix amb Berlín.

Grierson representa el document social. El seu film "Pesqueros", una meravella per a aquella època (1929) i ara. És la vida dels pescadors —pesca de l'arengada en el Mar del Nord— i la seva ànima col·lectiva.

Wright, Watt, Joris Yvens, són d'altres documentalistes. Walt Disney produeix "El desierto viviente". Cousteau retrata el fons submarí, costes i mars. Rodríguez de la Fuente, el nostre gran ecologista, l'acurada i interessant vida dels animals.

Restea per esmentar un gran documental: "Lourdes y sus milagros", del francès Rouquier. No fa "apologetica", però el que es veu té tanta força... que cal veure-ho per creure-ho.

/OAN SANS

AVIS ALS NOSTRES LECTORS

A causa de les anomalies que es produeixen en la distribució de correus en aquestes passades dates de Nadal i Any Nou, no podem publicar els programes de TELEVISIÓ ESPANYOLA, tal com fem habitualment.

Delegació Diocesana de Missions de Barcelona

"ELS SEMINARISTES DELS PAÏSOS DE MISSIÓ TAMBÉ SÓN SEMINARISTES NOSTRES"

—Gràcies a les Obres Missionals Pontífiques, a les Esglésies de Missions són nadius del propi país:

500	Bisbes
15.000	Sacerdots
52.681	Seminaristes

—Als seminaris de Missions, aquest darrer any, s'hi han preparat:

40.066	Seminaristes menors
12.615	Seminaristes majors

—Han rebut de les Obres Missionals Pontífiques: 24.969.490 dòlars que és l'equivalent de 473,98 dòlars per seminarista. Aquesta quantitat s'uneix a la generosa aportació d'aquelles mateixes Esglésies missioneres.

—L'Església i el Sant Pare us paren la mà per poder seguir mantenint i millorant aquests seminaris que són el gran fruit i la gran esperança de les Missions.

—Una bona manera de respondre a aquesta crida missionera, pot ser ajudar a la formació i als estudis dels seminaristes.

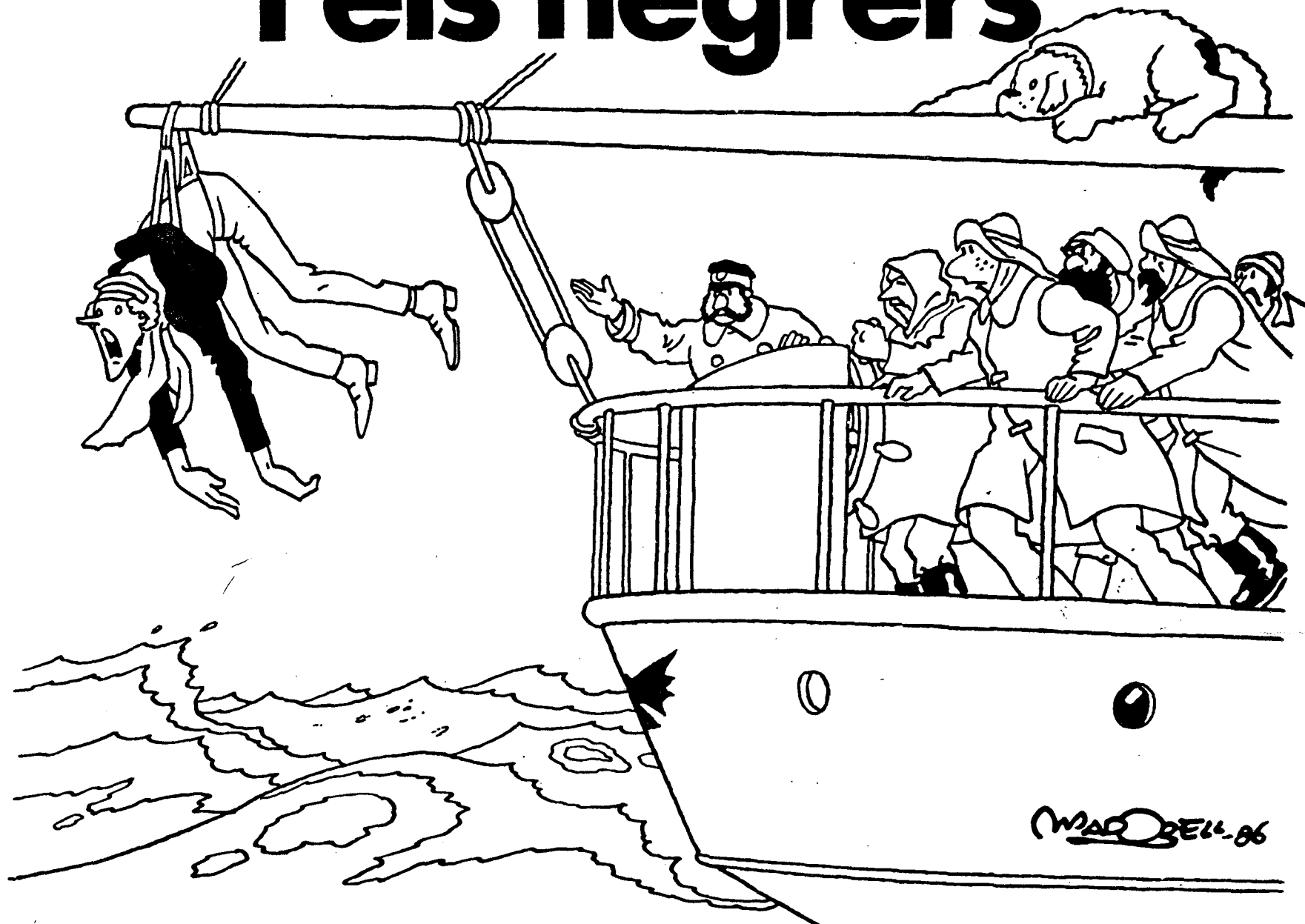
BECA (per 6 anys d'estudis superiors)	300.000 ptes.
MITJA BECA	150.000 ptes.
BOSSA D'ESTUDIS (per a un curs)	50.000 ptes.

—Podeu fer arribar els vostres donatius a la DELEGACIÓ DIOCESANA DE MISSIONS, C/. del Bisbe Irujo, 5 - 08002 - BARCELONA.

nou "còmic"

R. FOLCH I CAMARASA

EN MASSAGRAN i els negrers

Col·lecció "MASSAGRAN"

Guió: Ramon Folch i Camarasa

Dibuixos: Josep M. Madorell

Volums publicats:

- Aventures extraordinàries d'en MASSAGRAN
- Aventures ENCARA MÉS extraordinàries d'en MASSAGRAN
- EN MASSAGRAN i el quadrat màgic
- EN MASSAGRAN al POL NORD
- EN MASSAGRAN i els negrers (NOVETAT Sant Jordi 86)

En preparació: EN MASSAGRAN i el bruixot blanc

EDITORIAL CASALS

ESPECIALITZADA EN LLIBRES DIDÀCTICS

MATERNAL-PARVULARI-EGB-BUP

Casp, 79 - Tels. 245 72 03/04 - 08013 Barcelona